

Recent Nederlands onderzoek naar kunst en kunstnijverheid 1700-1850

Paul Knolle

Het was een kwestie van *timing*: wie tussen 7 februari en 8 april 2007 enkele dagen kon vrijmaken, was in de gelegenheid om in Londen minstens vier uiteenlopende, belangrijke tentoonstellingen over 18de-eeuwse beeldende kunst en cultuur te bezoeken: *Citizens and Kings. Portraits in the Age of Revolution, 1760-1830* in de Royal Academy, *Hogarth* in Tate Britain, *Canaletto in England. A Venetian Artist Abroad 1746-1755* in de Dulwich Picture Gallery en *The Triumph of Eros: Art and Seduction in 18th Century France* in de Hermitage Rooms (Somerset House). Vooral *Citizens and Kings* - eerder als *Portraits publics, portraits privés 1770-1830* te zien in het Grand Palais in Parijs – was van internationale allure. Kunstliefhebbers, professioneel of niet, konden genieten van vele bekende en onbekende meesterwerken uit Groot-Brittannië, Frankrijk, Duitsland en de Verenigde Staten van Amerika. De uitstekende begeleidende teksten en de catalogus maakten de tentoonstelling extra enerverend.

Opvallend bij alle vier de tentoonstellingen was het hoge aantal bezoekers. De aandacht waarmee men de kunstwerken bekeek en de bijschriften las, was groot. Deze tentoonstellingen bewezen in al hun variatie hoe levend en genietbaar kunst uit de 18de eeuw voor hedendaagse belangstellenden kan zijn. Aan alle presentaties lag recent onderzoek ten grondslag dat ook in de stevige catalogi op bevattelijke wijze werd overgedragen. Zo demonstreerden de Britten eens te meer hoe resultaten van onderzoek voor een breed publiek kunnen worden vertaald in grote culturele evenementen.

Deze Londense ervaringen riepen bij mij vragen op over de belangstelling voor 18de-eeuwse kunst bij Nederlandse kunsthistorici en -liefhebbers. Natuurlijk heeft de 18de eeuw in Nederland nog altijd te kampen met de naweeën van een imago probleem. Deels is dit te wijten aan contemporaine opvattingen. Wie zelf, om welke redenen dan ook, roept dat de eigentijds kunst in verval is, heeft later een knap marketing- en p.r.-bureau nodig om dat beeld te corrigeren. Het is nog niet zo lang geleden dat tentoonstellingen over kunst uit deze periode in Nederlandse musea alleen al door hun oubollige titels het bepoederde imago van de 18de eeuw versterkten. Zelfs vandaag de dag wordt soms gekozen voor een onhandige titel. Zo noemde het Groninger Museum de recente - werkelijk aardige - tentoonstelling met schilderijen van Jan Abel Wassenbergh (1686-1750) en zijn artistieke familieleden *De Zilveren Eeuw*. Niet alleen is de kwaliteit van Wassenbergh onvoldoende om een 'eeuw' te dragen, ook klinkt dat 'zilver' nogal defensief. Niemand is gebaat bij het eindeloos aangaan van de vanzelfsprekend ongelijke strijd met de Gouden Eeuw, of bij beeldspraak als 'de slagschaduw van de 17de eeuw', of bij klachten over geringe aandacht. Wij kunnen ons beter inspannen de eigen verschijningsvormen van de kunst uit deze periode goed voor het voetlicht te brengen. Die zijn, ook in Nederland, aantrekkelijk genoeg.

Na 1920, toen Adolph Staring en Jan Knoef besloten hun leven te wijden aan het *terra incognita* van de kunst uit respectievelijk de 18de en de vroege 19de eeuw, is er werkelijk veel gebeurd. Deze twee pioniers verrichtten veel serieus onderzoek en inspireerden *dix-huitièmistes* van de tweede generatie als J.W. Niemeijer. Natuurlijk ging het met het aanzien van 18de-eeuwse kunst niet steeds

van een leien dakje. Zo kon het in de jaren zeventig nog gebeuren dat een project van internationale betekenis aan Nederland werd onthouden. De omvangrijke tentoonstelling *Dutch Masterpieces from the Eighteenth Century: Paintings & Drawings 1700-1800*, die in de winter van 1971-1972 Minneapolis, Toledo en Philadelphia aandeed, bleef binnen de grenzen van Noord-Amerika. De zeer informatieve catalogus werd samengesteld door Earl Roger Mandle en voorzien van een essay door J.W. Niemeijer. Waarom deze tentoonstelling - door Niemeijer in zijn inleiding 'a triumph of eighteenth-century painting and drawing that cannot fail to enhance their prestige mightily' genoemd - noch in Amsterdam, noch in een andere Europese stad werd gepresenteerd, is nog altijd niet duidelijk. Dit zou anno 2007 waarschijnlijk niet meer gebeuren.

Dankzij de door onder meer Staring, Knoef en Niemeijer gelegde basis en de recente inspanningen van anderen heeft de Nederlandse kunst van de 18de eeuw gedurende de laatste tien jaren meer en meer belangstelling gekregen, zowel aan universiteiten als bij musea. In de vaste opstelling van het Rijksmuseum Twenthe krijgen, sinds de verzelfstandiging in 1996, 18de-eeuwse kunst en cultuur ruim aandacht. Daarnaast werden hier tentoonstellingen georganiseerd over kunst uit de periode 1680-1820 in het algemeen (zoals nu met *Het jaar van de 18de eeuw*), maar ook over uiteenlopende deelonderwerpen als feesten in de 18de eeuw (1996-1997), Willem Bilderdijk en de boekillustratie (1998), Wouter Johannes van Troostwijk (1998-1999), Britse 18de-eeuwse spotprenten (1996 en 1999-2000), de gebroeders Van Strij (met het Dordrechts Museum, 2000), Nederlandse spotprenten (2002-2003), mode in schilderijen (2005), Nederlandse architectuur (2005-2006), Tibout Regters en het conversatiestuk (2006) en letterkundige en wetenschappelijke contacten tussen Nederland en Duitsland in de 18de eeuw (2007). In veel gevallen werd samengewerkt met vertegenwoordigers van universiteiten en van het RKD. Voor begin 2008 staat een tentoonstelling rondom Brugse neoclassicistische schilders op het programma.

Vanzelfsprekend worden de belangen van de 18de-eeuwse cultuur niet alleen behartigd in Enschede. De verdiende herwaardering van de kunst en kunstnijverheid uit deze periode is ook af te lezen aan uiteenlopende uitgaven en attractieve tentoonstellingen elders. Het Rijksmuseum liet, vóór de sluiting vanwege de verbouwing, de nodige 18de-eeuwse kunst en kunstnijverheid zien. Een zeer belangrijk moment was de publicatie in 2006 van het door Reinier Baarsen, Robert-Jan te Rijdt en Frits Scholten geredigeerde *Nederlandse kunst in het Rijksmuseum, 1700-1800*. Verder waren er presentaties over Rococo in Nederland in het Rijksmuseum (2001) en over kunst uit de vroege 18de eeuw, die eindelijk werd getoond om het eigen gezicht en niet meer als een uitloper van de 17de eeuw. Deze tweede tentoonstelling, als *Vom Adel der Malerei. Holland um 1700* te zien in Keulen en Kassel en als *De kroon op het werk. Hollandse schilderkunst 1670-1750* in Dordrecht (2006-2007), werd verrijkt met de neerslag van het symposium *Holland nach Rembrandt. Zur niederländische Kunst zwischen 1670 und 1750*, geredigeerd door Ekkehard Mai. De ontsluiting van 18de-eeuwse kunst kreeg ook gestalte in solotentoonstellingen als het al genoemde *Tibout Regters: het gezicht van de 18de eeuw* (Rijksmuseum Twenthe) en in *De verleiding van Flora*, over Jan van Huysum, in Het Prinsenhof in Delft en The Museum of Fine Arts in Houston (2006-2007).

Wat langzamerhand bekend is over 18de-eeuwse cultuur, inclusief beeldende kunst en architectuur, levert een beeld op dat fris, levendig en uitdagend genoeg is om de nieuwsgierigheid van

belangstellenden in binnen- en buitenland te prikkelen. Deze bibliografie bewijst dat er gedurende de laatste jaren bijzonder veel onderzoek is verricht naar Nederlandse kunst en kunstnijverheid van 1700-1850. Toch is het te vroeg om hosanna te roepen. Zo wordt de beeldende kunst in *De achttiende eeuw*, het tijdschrift van de Werkgroep Achttiende Eeuw, de laatste tijd vrijwel uitsluitend vertegenwoordigd door redactielid Eveline Koolhaas-Grosfeld. Ondanks alle publicaties die in deze bibliografie een plaats hebben gevonden, blijven er over de identiteit, ontwikkeling en betekenis van de Nederlandse kunst van toen nog altijd veel vragen onbeantwoord. Dat er nog zoveel valt te ontdekken, maakt onderzoek op dit gebied extra aantrekkelijk.

Het verschijnen van een bibliografie leidt tot bespiegelingen van zeer uiteenlopende aard, zoals de inleidingen tot vorige bibliografieën van de Vereniging van Nederlandse Kunsthistorici hebben bevestigd. Het is langzamerhand traditie om bij het verschijnen van nieuwe uitgaven in deze reeks de status quo van het onderzoek op het desbetreffende gebied vast te stellen. In dit geval is een directe vergelijking met de vorige bibliografie over 'de 18de eeuw' uit 2001 van Roman Koot (ingeleid door Charles Dumas en Saskia de Bodt) lastig: die omvatte de periode 1700-1900 en ging over onderzoek van tien jaar. De huidige bibliografie, samengesteld door Mariël Ellens, gaat over de afgelopen vijf jaar en behandelt de periode 1700-1850.

Deze nieuwe bibliografie is een graadmeter voor de aandacht die kunst uit de 18de en vroege 19de eeuw de laatste jaren in Nederland krijgt. Wie als oprecht geïnteresseerde de honderden titels doorneemt, verheugt zich dat zoveel uiteenlopende onderwerpen aandacht hebben gekregen. Vaak is er de herkenning van titels. Daarnaast zijn er verrassingen van onverwachte publicaties, bijvoorbeeld in periodieken die tot nu toe aan de aandacht waren ontsnapt. Het bladeren of scrollen levert niet alleen gegevens op, maar stimuleert ook literatuur op te zoeken of zich in bepaalde onderwerpen te verdiepen. En dat is een belangrijke functie van de bibliografie.

Diverse gebieden hebben langzamerhand veel aandacht gekregen. Bij wijze van voorbeeld noem ik het nationale identiteitsgevoel en discussies daarover onder Nederlandse kunstenaars en kunstliefhebbers na 1760. Op andere terreinen blijkt gedurende de afgelopen jaren de ontginning begonnen. Zinvoller dan in te gaan op de verhouding tussen dissertaties, artikelen, catalogi en andere boeken, lijkt me de vaststelling van enkele trends die zich in het onderzoek naar 18de-eeuwse kunst voordoen of die kort geleden in gang lijken te zijn gezet.

Om te beginnen zet een tendens zich voort die Charles Dumas al in zijn inleiding tot de bibliografie van 2001 signaleerde: de kunstnijverheid krijgt bijzonder veel aandacht, in gespecialiseerde tijdschriften maar ook in boeken en catalogi. Aan het begin van de bij deze gelegenheid op titels geïnventariseerde periode verscheen de catalogus *Rococo in Nederland* bij de tentoonstelling *Rococo: Nederland aan de zwier* in het Rijksmuseum (2001-2002). Reinier Baarsen liet via dit indrukwekkende project vele bezoekers en lezers kennismaken met onbekende aspecten uit de Nederlandse cultuurgeschiedenis. Vermeldenswaard zijn zeker ook de tentoonstellingscatalogus *Delfts aardewerk. Geschiedenis van een nationaal product* (Gemeentemuseum Den Haag 2001) en Jan Daan van Dams publicaties over dit onderwerp uit 2004 en 2006, het door C. Willemijn Fock, Titus Eliëns, Eloy Koldewij en Jet Pijzel-Dommisse geschreven *Het Nederlandse interieur in beeld 1600-1900* (2001), Den Blaauwens rijke catalogus van Meissen porselein in het Rijksmuseum (2002),

European Tapestries in the Rijksmuseum van Ebeltje Hartkamp-Jonxis en Hillie Smit (2004) en kostuumhistorische publicaties als het door G. Ballasteros en M. Hohé geredigeerde *En Vogue! Mode uit Frankrijk en Nederland in de 18de eeuw* (2005). Deskundigen op verschillende deelgebieden van de kunstnijverheid - ik ben hier nog zeer onvolledig - hebben opnieuw gezorgd voor een indrukwekkende productie.

Heel anders van aard is de recente toename in en verbreding van de aandacht voor het verzamelen van Nederlandse kunst in de 18de eeuw. Uit het verleden lagen er al incidenteel verschenen boeken en artikelen over Nederlandse collecties als die van Gerrit Braamcamp (door Clara Bille), Jan Gildemeester (C.J. de Bruyn-Kops), J.A. Brentano (door Richard Bionda) en J. Goll van Frankenstein (door Jan Knoef en anderen). In de periode 2001-2006 werden belangrijke hoofdstukken aan onze kennis op dit gebied toegevoegd. Michiel Plomp publiceerde zijn onderzoek over het verzamelen van tekeningen in Nederland, behalve in zijn proefschrift, in de beide fraaie catalogi die in 2001 verschenen bij de Haarlems-Parijse tentoonstelling *Hartstochtelijk verzameld*. Everhard Korthals Altes schetst in *De verovering van de kunstmarkt door de zeventiende-eeuwse schilderkunst: enkele studies over de verspreiding van Hollandse schilderijen in de eerste helft van de achttiende eeuw* (Leiden 2003) vooral de Duitse vorstelijke verzamelaars van 17de- en 18de-eeuwse Nederlandse kunst. Hieraan werd eveneens aandacht besteed in de tentoonstelling (catalogus) *De kroon op het werk* en in de bijdragen aan het daarbij georganiseerde symposium. Verder wijs ik op Koenraad Jonckheeres dissertatie, *Kunsthandel en diplomatie. De veiling van de schilderijenverzameling van Willem III (1713) en de rol van het diplomatieke netwerk in de Europese kunsthandel* (2005), in het jaar van verschijnen door de VNK bekroond met de Jan van Gelderprijs. Ook *Schatten van Delft. Burgers verzamelen, 1600-1750* (2002) van Bergvelt, Jonker en Wiechman en de Amsterdamse Van der Hoop tentoonstelling met catalogus (2004-2005) wijzen op de toegenomen belangstelling voor het verzamelen in de 18de eeuw.

Sommige van deze publicaties duiden er bovendien op dat de internationale mobiliteit van kunstenaars en kunst meer aandacht krijgt. Andere signalen die hierop wijzen zijn *Dutch and Flemish artists in Britain 1550-1800* (de editie 2003 van het *Leids Kunsthistorisch Jaarboek*) en Hans Kraans *Dromen van Holland. Buitenlandse kunstenaars schilderen Holland, 1800-1914* (2002). Wellicht hebben we te maken met een trend die zich in de volgende bibliografie nog duidelijker zal manifesteren.

Aan de geschiedenis van het kunstonderwijs werden belangrijke hoofdstukken toegevoegd door het proefschrift van Jenny Reynaerts, *'Het karakter onzer Hollandsche school'. De Koninklijke Academie van Beeldende Kunsten te Amsterdam, 1817-1870* (2001) en de in 2004 gepubliceerde tentoonstellingscatalogus over de in 1778 opgerichte Middelburgse tekenacademie. Ons inzicht in de geschiedenis van de Nederlandse kunstkritiek is zeer gebaat bij Annemiek Ouwerkerks *Tussen kunst en publiek. Een beeld van de kunstkritiek in Nederland in de eerste helft van de negentiende eeuw* (2003).

Boeiend vanwege kunstwerken en stellingname waren de tentoonstelling en catalogus *Meesters van de Romantiek. Nederlandse kunstenaars 1800-1850* in de Rotterdamse Kunsthal (2005). Dat met deze presentatie het onderwerp nog niet zo definitief vorm heeft gekregen dat het

zonder meer kan worden ondergebracht in de handboeken, blijkt bijvoorbeeld uit de kritische bespreking van Willem van den Berg in *De Negentiende Eeuw* 2005.

Last but not least: over enkele belangrijke kunstenaars verschenen belangrijke publicaties, meestal in verband met tentoonstellingen: over Jurriaan Andriessen (het proefschrift van Richard Harmanni van 2004 waarvan een commerciële uitgave een absoluut desideratum is), over Tibout Regters (een boek van de hand van Rudi Ekkart) en over Jan van Huysum (de catalogus van Sam Segal, Mariël Ellens en J. Dik en het separate boekje van Elmer Kolfin). Portretten komen er opvallend goed vanaf. De catalogus bij de tentoonstelling over Benjamin Samuel Bolomey (Haags Historisch Museum, 2001) belicht het werk van één van die in Nederland werkzame buitenlandse kunstenaars waarvoor Staring indertijd al aandacht heeft gevraagd. De hoofdstedelijke 'grachtengordel' werd in beeld gebracht in de door Norbert Middelkoop geredigeerde catalogus *Kopstukken. Amsterdammers geportretteerd 1600-1800* (Amsterdams Historisch Museum, 2002). 'Provinciale' modellen werden belicht in het door J.C. Bierens de Haan geredigeerde *Gelderse gezichten. Drie eeuwen portretkunst in Gelderland, 1550-1850* (Museum Het Valkhof 2002).

Voordat de volledige tevredenheid toeslaat, in de veronderstelling dat dankzij al deze publicaties het net zich rond de kunst van de 18de en vroege 19de eeuw heeft gesloten, is het goed te wijzen op enkele lacunes in onze kennis.

Want brengt deze bibliografie positief nieuws, tegelijkertijd wordt het inzicht versterkt dat er nog veel basaal werk te verrichten valt. Terwijl, om de Noordzee nog eens over te steken, over alle belangrijke Britse kunstenaars van de 18de eeuw monografische publicaties beschikbaar zijn, bestaan er over Nederlandse coryfeeën als Willem van Mieris, Jan II Ekels, Wybrand Hendriks, Pieter Gerardus van Os en Adriaan de Lelie alleen kleinere en/of niet meer actuele publicaties. Charles Howard Hodges, die als Britse Nederlander zijn plaats in het Hollandse kunstleven veroverde, verdient wel eens een eigen presentatie. Graag meld ik alvast dat het werk van Nicolaas Verkolje zal worden belicht in een tentoonstelling die het Rijksmuseum Twenthe voor over enkele jaren op het programma heeft.

Een geval apart is Rachel Ruysch. Hoewel men vanuit de genderstudies regelmatig zijn/haar licht laat schijnen over 18de-eeuwse culturele onderwerpen, wordt de belangrijkste Nederlandse kunstenaars uit de 18de eeuw genegeerd. Het is onbegrijpelijk dat over het gehele leven en werk van Rachel Ruysch nog altijd geen fatsoenlijke monografie bestaat, vanuit welke invalshoek dan ook. Haar biografie biedt stof genoeg: de dochter van de vooraanstaande medicus en botanist Frederick Ruysch, getrouwd met de portretschilder Jurriaen Pool met wie zij tien kinderen kreeg, na haar huwelijk doorgaand met schilderen – en dan nog die fraaie stillevens, waarom zij hoog werd gewaardeerd door diverse vorsten in Duitsland – dit sméékt om een mooi boek.

Wie de rubrieken in de bibliografie naast elkaar legt, ontdekt dat merkwaardig genoeg de tekenkunst er enigszins bekaaid vanaf komt. Hoewel vooral Robert-Jan te Rijdt en ook Charles Dumas regelmatig tot vruchtbare publicaties over Nederlandse tekenaars komen (en het tijdschrift *Delineavit et Sculptit* bij tijd en wijle voor goede reclame zorgt), bestaat nog steeds geen overzicht van stilistische en thematische ontwikkelingen, noch inzicht in de status van deze branche in de tijd zelf. Mijn indruk is dat de Nederlandse tekenkunst van hoog niveau was, waarbij in de tweede helft van de

18de eeuw het aandeel van dilettanten die in tekenacademies of van privéleraren les kregen, kwantitatief maar ook kwalitatief opvallend is. Ook de 18de-eeuwse prentkunst komt er, ondanks de bloei van de boekillustratie en de internationaal toenemende belangstelling voor reproductiegrafiek, nog altijd slecht vanaf.

Terwijl de portretkunst en de topografische schilder- en tekenkunst voor een deel in kaart zijn gebracht, blijft het genre enigszins achter. Hoe ontwikkelde zich tussen het begin en het einde van de eeuw de betekenis van genrestukken? Dragen iconografische ingrediënten die in de 17de eeuw een dubbele betekenis moeten hebben gehad, nog altijd een symbolische lading? Kortom: staat een bezem in een interieurstuk van Willem Laquy of Adriaan de Lelie nog steeds voor iets anders dan een bezem? En zo ja, voor wat? Het ziet ernaar uit dat men in de tweede helft van de eeuw steeds minder allegorisch dacht (of keek) - de vraag is wat dat voor consequenties had voor de interpretatie van genrestukken.

Tot slot een pleidooi voor deskundige grensoverschrijdingen tussen uiteenlopende disciplines. Hoe vruchtbaar en stimulerend die kunnen zijn, wordt bewezen door Arianne Baggerman en Rudolf Dekker, bijvoorbeeld in hun gemeenschappelijke *Kind van de toekomst. De wondere wereld van Otto van Eck (1780-1798)*. De kunstgeschiedenis speelt in hun boek weliswaar een ondergeschikte rol, vooral in een hoofdstuk over tuinaanleg en in de illustraties, maar inspirerend is hun Otto-boek zeker. Ook historicus Niek van Sas en kunsthistoricus Frans Grijzenhout bewijzen regelmatig – en soms eendrachtig – dat het passeren van scheidslijnen tussen vakken tot mooie resultaten kan leiden. Ook zou bestudering van Nederlandse kunst in internationaal perspectief meer reliëf geven aan de Nederlandse kunst. Het onderzoek naar kunstnijverheid loopt in dit opzicht ver voorop.

Er is, kan men concluderen, in 2001-2006 veel aan onze kennis van Nederlandse kunst in de 18de eeuw toegevoegd. Het zou prachtig zijn als ook Nederland eens rijp wordt voor vier gelijktijdige tentoonstellingen over 18de-eeuwse kunst en cultuur. Om uiteindelijk tot zo'n situatie te kunnen komen, is nauwe samenwerking tussen musea en universiteiten onontbeerlijk. Hierin hoeven niet alleen 'senioren' te participeren. Jonge kunsthistorici kunnen in de promotie van 18de-eeuwse kunst een belangrijke rol spelen, bijvoorbeeld door te werken aan afstudeerscripties die samenhangen met de rijke 18de-eeuwse kunst in verschillende Nederlandse museale collecties. Op deze manier wordt al vroeg de basis gelegd voor een belangstelling die kan uitmonden in levenslange betrokkenheid. Moge de volgende bibliografie 1700-1850 van de Vereniging van Nederlandse Kunsthistorici nog uitgebreider zijn dan deze!

Verantwoording

Traditiegetrouw brengt de Vereniging voor Nederlandse Kunsthistorici (VNK) jaarlijks een bibliografie uit die een overzicht biedt van het kunsthistorisch onderzoek naar een door het bestuur vastgestelde periode op het gebied van de beeldende kunst, kunstnijverheid en architectuur. De opdrachtformulering voor dit jaar luidde: 'publicaties uitsluitend door Nederlandse of aan Nederlandse instellingen verbonden auteurs verschenen in de periode 2001-2006, handelend over alle aspecten van beeldende kunst tussen 1700 en 1850, met uitzondering van de architectuur'.

Door de keuze voor de periode 1700-1850 wijkt deze bibliografie af van haar voorganger die Roman Koot in 2001 samenstelde (en die volgens de huidige normen de bibliografie van 2002 zou hebben geheten). De bibliografie van Koot was bedoeld als een 'overgangs- bibliografie' en bestond uit twee delen die respectievelijk gewijd waren aan de achttiende en negentiende eeuw. Uit het feit dat er in 2001 een aparte bibliografie kwam voor de achttiende eeuw kunnen we de toegenomen aandacht voor dit tijdperk aflezen, ook bij de VNK. In 1998 moest A. Bavinck de periode 1550 tot 1750 namelijk nog in één bibliografie behandelen en kwam het tijdvak 1750 -1800 in het geheel niet aan bod.

Het is dus voor het eerst dat er een bibliografie verschijnt die een hele lange achttiende eeuw bestrijkt, inclusief de Romantiek. Bij de samenstelling van deze bibliografie heb ik het als een werkzame indeling ervaren. Wie de bibliografie van Sophie van Steenderen uit 2004 raadpleegt - gewijd aan de beeldende kunst en kunstnijverheid vanaf 1850 tot heden - en met de onderhavige bibliografie vergelijkt, ziet een verschuiving in de kunstzinnige middelen, waarbij de opkomst van de fotografie en performances misschien wel het meest opvallend zijn. Tussen performance en behangsel ligt inderdaad een wereld van verschil.

De VNK laat de samenstellers van de bibliografie erg vrij en legt geen bepaald format op. Ik heb er voor gekozen om de voortreffelijke en ook praktische rubricering van Roman Koot zo veel mogelijk over te nemen. De bibliografie is ingedeeld in een algemeen gedeelte en verder toegespitst op verschillende deelgebieden als schilderkunst, tekenkunst en grafiek, beeldhouwkunst en kunstnijverheid. De rubriek Kunstnijverheid is weer onderverdeeld in glas; keramiek; edele metalen; kostuum; textiel; meubel en interieur; diversen. Alleen binnen de categorie schilderkunst, tekenkunst en grafiek, en de beeldhouwkunst bleek het zinvol om ook op kunstenaarsnaam te kunnen zoeken.

De rubriek Algemeen is wat uitgebreider dan in vorige bibliografieën en is ook deels een antwoord op de discussie of niet-kunsthistorische publicaties ook een plaats binnen de bibliografie hebben. Daarbij heb ik mij proberen in te leven in de gebruiker die snel een beeld van het tijdvak 1700 -1850 wenst te krijgen en daarbij de nieuwste gegevens wenst te betrekken. Want waar zouden we als kunsthistoricus zijn zonder ondermeer de reisverslagen, de historische bespiegelingen en de egodocumenten uit de letterkunde? De periode 1700-1850 is ook de tijd van de opkomst van de burger, van de kunstkritiek, van de Verlichting, van de vrijmetselarij, van religieuze en politieke beroeringen en *last but not least*, het gezellige theedrinken.

De basis van deze bibliografie rust - gezien het digitale tijdperk - nog enigszins verrassend op het handmatig doorbladeren van tijdschriften. Menig Nederlandstalig tijdschrift ontbreekt in de

Bibliography of the History of Art en de artikelen worden ook niet stelselmatig opgenomen in PiCarta. Enkele tijdschriften zoals De Beeldenaar en Origine werken inmiddels aan een register/cq. archief op hun site. (Als zo iets nu gecoördineerd zou worden met een bepaald format zou je een prachtige basis voor een bibliografie hebben). Op basis van auteursnamen, het zoeken op trefwoorden, het doorbladeren van c. 25 tijdschriften, het raadplegen van sites van uitgeverijen en van Darenet, kwam een sneeuwbaaleffect tot stand wat resulteerde in onderstaande lijst.

Bij de selectie van titels leverden artikelen, gewijd aan een bepaald thema dat meerdere tijdvakken omspannt, de meeste problemen op. Om ze toch op te nemen moest er een te rechtvaardigen hoeveelheid informatie over de periode 1700-1850 worden geboden. Het blijft echter een subjectieve maatstaf. Moeilijk was ook het schipperen tussen wetenschappelijke en meer populaire literatuur, waarbij de laatste specifiek in de opdrachtformulering werd genoemd. Het veronderstelt immers verschillende doelgroepen. Uit een enquête uit 2003¹ blijkt dat het vooral de freelancers zijn die gebruik maken van de bibliografie. Ik heb gepoogd hen zo ruimhartig en servicegericht mogelijk van dienst te zijn. De oplettende lezer kan op basis van titel, medium en aantal pagina's gemakkelijk de signalerende en meer diepgravende informatie van elkaar onderscheiden.

Voorts is elke titel zo veel mogelijk in één categorie ondergebracht. Alleen in de rubriek Verzamelgeschiedenis zit in sommige gevallen een bepaalde overlap met andere categorieën. Een titel over de collecties kostuums in Den Haag en Parijs is zowel onder de desbetreffende rubriek Kostuum als onder verzamelgeschiedenis te vinden. Voor kunstenaars hanteerde ik het principe dat alleen zij die tussen 1675 en 1825 geboren werden in aanmerking kwamen voor opname in de bibliografie. Als er een artikel gewijd werd aan een specifiek kunstwerk dan was de datering van het kunstwerk beslissend en niet het geboortjaar van de maker. Omdat er nog geen goed overzicht bestaat van doctoraal-, bachelor- en masterscripties en omdat ze zelden aan de eis van publicatie voldoen, zijn deze niet in de bibliografie verwerkt.

De rubriek Algemeen is minder uitgesplitst dan de andere rubrieken, waarin zo veel mogelijk geprobeerd is om ook aparte artikelen en relevante hoofdstukken uit de publicatie te vermelden. Dat dit niet in 100% van de gevallen is gelukt, had te maken met de voortschrijdende tijd en de beschikbaarheid van de publicaties.

Het is nu aan anderen om de trends, de leemtes en de hoogtepunten in het hier gepresenteerde kunsthistorische onderzoek te duiden. Ik hoop dat de bibliografie op haar beurt weer een aanzet geeft tot verdere exploratie van dit zo boeiende tijdvak.

Rest mij nog de taak om de volgende personen te bedanken: mijn voorgangers Roman Koot en Niek Smit voor hun adviezen en tips, maar ook Jeroen Bosman (Universiteitsbibliotheek RUU), Suat Tuzgöl (Disc BV) en vooral Hans Fresen (Letterenbibliotheek RUU) voor hun technische ondersteuning bij het programma Endnote.

Mariël Ellens

¹ *Kunsthistorici* 14 (2003) 2, 7

1. Algemeen

Aerts 2004

R. Aerts, 'De negentiende eeuw ontmaskerd en geridderd : een commentaar', *De negentiende eeuw* 28 (2004), 105-117

Anoniem 2006

'Hella Haasse en de 18de eeuw', *De Rijksmuseumkunstkrant* 32 (2006) 5, 8-10

Armbrust, Corporaal 2006

A. Armbrust, M. Corporaal, 'Dat gy mij niet vergeet'. *Correspondentie van vrouwen in de zeventiende en achttiende eeuw*, Amsterdam 2006

Baarsen 2003

R. Baarsen, 'Obituary: Theodoor Herman Lunsingh Scheurleer (1911-2002)', *The Burlington Magazine* 145 (2003) 1203, 452

Baggerman, Dekker 2004

A. Baggerman en R. Dekker, 'Het spook van Sion. Veranderende visies op jeugd en natuur in de late achttiende eeuw', *De Achttiende Eeuw* 36 (2004) 2, 143-156

Baggerman, Dekker 2005

A. Baggerman en R. Dekker, 'In de schoot van het gezin', *Kunstschrift* 49 (2005) 2, 40-43

Bakker 2006

N. Bakker, 'Tot deugd en vreugd. Kinderliteratuur en de opvoedingsidealen van de negentiende eeuw', in: N. Bakker en R. Dekker, *Tot burgerschap en deugd. Volksopvoeding in de negentiende eeuw*, Hilversum 2006, 49-68

Bakker, Dekker 2006

N. Bakker en R. Dekker, *Tot burgerschap en deugd. Volksopvoeding in de negentiende eeuw*, Hilversum 2006

Bakker, Van Crombrugge 2003

N. Bakker en H. van Crombrugge, *Naar Duits model. De receptie van Duitse pedagogische idealen uit de vroege negentiende eeuw*, Assen 2003

Bank, Mathijssen 2006

J. Bank en M. Mathijssen, *Nederland in de negentiende eeuw*, Amsterdam 2006

Beckers 2005

D. Beckers, 'Dorothee Sturkenboom. De elektrische kus. Over vrouwen, fysica en vriendschap in de 18de en 19de eeuw', *Gewina* 28 (2005) 3, 163 (Boekbespreking)

Beenakker 2001

J.J.J.M. Beenakker e.a., *De Duin- en Bollenstreek in 'caert' gebracht*, Lisse 2001

Bertram 2004

C. Bertram, 'Natuur en volkskarakter: met buitenlanders op stap in de Hollandse tuin', *De Achttiende Eeuw* 36 (2004) 2, 101-111

Blaauboer 2002

M. Blaauboer, 'Johan Meerman (1753-1815), impressie van een grand tourist in hart en nieren', *Incontri* 17 (2002) 2, 131-151

Bloch, Van Strien e.a. 2005

J. Bloch en K. van Strien e.a., *History of ideas. Travel writing. History of the book. Enlightenment and antiquity*, Oxford 2005

Boekholt 2006

P. Boekholt, 'Eén school voor allen: joden en hun positie in het onderwijs in de eerste helft van de negentiende eeuw', in: N. Bakker en R. Dekker, *Tot burgerschap en deugd. Volksopvoeding in de negentiende eeuw*, Hilversum 2006, 105-122

Bordewijk e.a. 2005

C. Bordewijk e.a., *Wat geeft die Comedie toch een bemoeijng! De Leidse Schouwburg, 1705-2005*, Amsterdam 2005

De Bodt 2002

S. de Bodt, 'De negentiende eeuw-vorser in perspectief. Nederlands onderzoek 1996 - 2002', *Kunsthistorici* 13 (2002) 1, 5-7

Bots, Visser 2001

H. Bots en R. Visser, 'La Correspondance, 1785-1787, de Petrus Camper (1722-1789) et son fils Adriaan-Gilles Camper (1759-1820)', *Lias* 28 (2001) 1-2, 7-34

Braamhorst 2006

K. Braamhorst, *Nederland in de negentiende eeuw. Lexicon*, Arnhem 2006

Bremmer 2003

J.N. Bremmer, 'Methodologische en terminologische notities bij de opkomst van de godsdienstgeschiedenis in de achttiende en negentiende eeuw', *Nederlands theologisch tijdschrift* 57 (2003) 4, 308-320

Broch 2004

M. Broch, 'Matthew Pilkington. Een vergeten kunstenaarsbiograaf', *Kunstlicht* 25 (2004) 4, 14-18

Broers 2006

E.J.M.F.C. Broers, *Van plakkaat tot praktijk. Strafrecht in Staats-Brabant in de zeventiende en achttiende eeuw*, Nijmegen 2006 (2003¹)

Buijnsters, Buijnsters-Smets 2001

P.J. Buijnsters en L. Buijnsters-Smets, *Lust en Leering. Geschiedenis van het Nederlandse kinderboek in de negentiende eeuw*, Zwolle 2001

Van Bunge 2003

W. van Bunge, *The dictionary of seventeenth and eighteenth-century Dutch philosophers*, Bristol 2003 (2 dln.)

Van Bunge 2003

W. van Bunge (red.), *The early Enlightenment in the Dutch Republic, 1650-1750. Selected papers of a conference held at the Herzog August Bibliothek, Wolfenbüttel, 22-23 March 2001*, Leiden (e.a.p.) 2003

Caljé 2006

P.A.J. Caljé, *Groningse studenten en hun academie. De inbedding van de universiteit in de samenleving in de negentiende eeuw*, z.pl. 2006

Cappon 2004

C.M. Cappon, 'Begrensdte autonomie : testamentair erfrecht in Holland, Zeeland en Utrecht in de 18de eeuw', *De Nederlandsche Leeuw* 121 (2004) 9 -12, 274-287

De Charrière, Van Strien 2005

I. de Charrière, K. van Strien e.a., *Portrait de Zélide*, Leiden 2005

Cat.tent. Amsterdam 2002

N. Middelkoop (red.) e.a., cat.tent. *Kopstukken. Amsterdammers geportretteerd 1600-1800*, Bussum / Amsterdam (Amsterdams Historisch Museum) 2002

Cat.tent. Amsterdam 2005

L. Lippincott en A. Blühm, cat.tent. *Beestachtig mooi. Kijken naar dieren, 1750-1900*, Amsterdam (Van Gogh Museum) / Pittsburgh (Carnegie Museum of Art) 2005

Cat.tent. Apeldoorn 2006

P. Rem en G. Sanders (red.), cat.tent. *Lodewijk Napoleon. Aan het hof van onze eerste koning 1806 -1810*, Zutphen / Apeldoorn (Paleis Het Loo) 2006

Cat.tent. Nijmegen 2002

J.C. Bierens de Haan (red.), cat.tent. *Gelderse gezichten. Drie eeuwen portretkunst in Gelderland, 1550 -1850*, Zwolle / Nijmegen (Museum Het Valkhof) 2002

Dauids 2001

K. Davids, 'Els Jacobs, Koopman in Azië. De handel van de Verenigde Oost-Indische Compagnie tijdens de 18de eeuw', *NEHA-bulletin* 15 (2001) 2, 91-93 (Boekbespreking)

Dudink 2002

S. Dudink, 'Mannelijkheid en politiek in Nederland aan het einde van de achttiende eeuw', *Groniek* 36 (2002) 158-159, 107-118

Dumas 2002

C. Dumas, 'De achttiende eeuw, langzaam maar zeker in opkomst. Nederlands onderzoek 1991-2000', *Kunsthistorici* 13 (2002) 1, 3-5

Von der Dunk 2001

T. von der Dunk, 'Reizen naar het oosten. Jacob Otten Husly en andere Nederlanders in Bentheim en Burgsteinfurt op het laatst van de achttiende eeuw', *De Achttiende Eeuw* 33 (2001) 1, 41-68

Von der Dunk, Schmidt 2001

T. H. von der Dunk en F. H. Schmidt, 'Petrus Camper en Jacob van Campen. Een polemiek uit 1767 met Cornelis Ploos van Amstel inzake het stadhuis van Amsterdam', *Bulletin van de Koninklijk Nederlandse Oudheidkundige Bond* 100 (2001) 4-5, 158-177

Von der Dunk 2004

T. von der Dunk, 'Een Duits architect in Rotterdam in de Republiek. De *Reiseanmerkungen* van Loenhard Christoph Sturm (1669-1719)', *Rotterdams Jaarboekje* 11de reeks (2004) 2, 157-189

Van Eijnatten 2001

J. van Eijnatten, 'Droefheid in Nederland. De fysiologie van het fanatisme en de nieuwe openbaarheid' in: J. Spaans (red.), *Een golf van beroering. De omstreden religieuze opwekking in Nederland in het midden van de achttiende eeuw*, Hilversum 2001, 97-124

Van Eijnatten 2003

J. van Eijnatten, *Liberty and concord in the United Provinces. Religious toleration and the public in the eighteenth-century Netherlands*, Leiden 2003

Van Eijnatten 2003

J. van Eijnatten, 'The Church Fathers Assessed. Nature, Bible and Morality in Jean Barbeyrac', *De Achttiende Eeuw* 35 (2003) 1, 15 -25

Van Eijnatten 2003

J. van Eijnatten, 'Van godsdienstvrijheid naar mensenrecht: meningsvorming over censuur en persvrijheid in de Republiek, 1579-1795', *Bijdragen en mededelingen betreffende de geschiedenis der Nederlanden* 118 (2003) 1, 1-21, 151

Van Eijnatten 2004

J. van Eijnatten, 'Bescheidenheit, Mäßigung und das Mittelmaß. Die Regulierung des öffentlichen Disputs, 1670-1840. Der Fall der niederländischen Theologen', in: H. Lademacher, R. Roos, *Ablehnung, Duldung, Anerkennung. Toleranz in den*

Niederlanden und in Deutschland. Ein historischer und aktueller Vergleich, Münster 2004, 273-294

Van Eijnatten 2004

J. van Eijnatten, 'Modestia, moderatio, mediocritas. De protestantse geestelijkheid in Nederland en de regulering van het publieke debat (1670-1840)', *Tijdschrift voor geschiedenis* 117 (2004) 1, 26-44

Van Eijnatten 2004

J. van Eijnatten, 'Orthodoxie, ketterij en consensus, 1670-1850', *Bijdragen en mededelingen betreffende de geschiedenis der Nederlanden* 119 (2004) 4, 468 -490

Van Eijnatten 2005

J. van Eijnatten, 'De generatie-Van der Palm, 1760-1840. Nederlandse academische theologen en de productie van religieuze kennis', *Nederlands theologisch tijdschrift*, 59 (2005) 3, 215 -234

Van Eijnatten 2006

J. van Eijnatten, 'Inleiding. Ballingschap, verbanning en de ban', *De Achttiende Eeuw* 38 (2006) 2, 109-114

Van Elferen 2006

I. van Elferen, 'Gij zult op mijn zerk wenen...' Sentimentele, metafysische en performatieve tranen in Elisabeth Maria Posts *Het Land*, *De Achttiende Eeuw* 38 (2006) 1, 3-19

Van den Elsen 2003

J. van den Elsen, *Monsters, demonen en occulte krachten. De journalistieke perceptie van magische en wonderbaarlijke verschijnselen in de vroege Verlichting 1684-1727*, Tilburg 2003

Fock, Fuhring 2003-2004

C.W. Fock met medewerking van P. Fuhring, *Theodoor Herman Lunsingh Scheurleer : 's-Gravenhage 22 juli 1911 - Warnsveld 22 augustus 2002, Jaarboek van de Maatschappij der Nederlandse Letterkunde te Leiden 2003-2004*, 131-156

Huussen 2002

A.H.Huussen jr, 'Nederlandse cultuur in Europese context 1650-2000. Rekenschap', *Tijdschrift voor geschiedenis* 115 (2002) 2, 278-279 (Boekbespreking)

Fokkema, Grijzenhout 2001

D. Fokkema en F. Grijzenhout, 'Inleiding', in: D. Fokkema en F. Grijzenhout (red.), *Rekenschap. 1650-2000*, Den Haag 2001, 15-43, 355-356

Frijhoff, Prak 2005

W. Frijhoff, M. Prak e.a., *Zelfbewuste stadstaat, 1650-1813*, Amsterdam 2005 (Geschiedenis van Amsterdam, deel 2)

Gaemers, Langenbach 2004

C. Gaemers en M. Langenbach, *Nalatenschap als toekomst. De fundaties van de Vrijvrouwe van Renswoude, 1754-1810*, Zutphen 2004

Gales 2004

B. Gales, *Delven en slepen. Steenkolenmijnbouw in Limburg: techniek, winning en markt gedurende de achttiende en negentiende eeuw*, Hilversum 2004

Van Gelder 2002

R. van Gelder, 'De stranding van de Blijdorp, 1733', *Tijdschrift voor zeegeschiedenis* 21 (2002) 1, 24 -33

Van Gelder 2003

R. van Gelder, *Naporra's omweg. Het leven van een VOC-matroos (1731-1793)*, Amsterdam 2003

Van Gelder 2003

R. van Gelder, 'Een Oost-Pruis op drift. Georg Naporra en de autobiografische traditie', *Biografie bulletin* 13 (2003) 1, 33-41

Van Gemert 2005

G. van Gemert (red.), *Orbis doctus, 1500-1850. Perspectieven op de geleerde wereld van Europa. Plaatsen en personen. Opstellen aangeboden aan professor dr. J.A.H. Bots*, Amsterdam 2005

Gerards 2001

F.M. Gerards, '... het saligste leven, dat men sou kunnen wenschen'. Het buitenleven van de familie Van Panhuys aan het einde van de 18de eeuw', *Het land van Herle* 51 (2001) 4, 109-117

Gerritsen, Jonker 2003

W.P. Gerritsen en E. Jonker, *De eenhoorn en de geleerden. Het debat over het bestaan van de eenhoorn van de zestiende tot de negentiende eeuw*, Leiden 2003

Van Gils 2006

W. van Gils, *De vroegmoderne tijd (17de en 18de eeuw). Descartes, Spinoza, Rousseau*, Amsterdam 2006

Van Gils 2006

W. van Gils, *Verlichting en kritiek (18de en 19de eeuw). Kant, Hegel, Mill, Nietzsche*, Amsterdam 2006

Goudeau 2001

J.P.M. Goudeau, 'Een manier om de tuinen van Zuidwijk te bezoeken', *Jaarboek Die Haghe* (2001), 32-51

Grijzenhout 2006

F. Grijzenhout, 'Ballingschap in beeld, of: Belisarius in Holland', *De Achttiende Eeuw* 38 (2006) 2, 133-146

Grijzenhout 2001

F. Grijzenhout, 'La fête révolutionnaire aux Pays-Bas (1780-1806) de l'utopie à l'indifférence', *Annales historiques de la Révolution française* (2001) 4, 107-116

Grijzenhout 2004

F. Grijzenhout, 'Wandelingen door Hollands Arkadia', *De Achttiende Eeuw* 36 (2004) 2, 132-142

Grijzenhout 2005

F. Grijzenhout, 'Paleis van Bonaparte / The Palace of Bonaparte' in : G. Mak (red.), *Stadhuis van Oranje. 350 jaar geschiedenis op de Dam / The Town Hall of Amsterdam and the House of Orange. 350 years of history in Dam Square*, Amsterdam 2005, 62-91

Grijzenhout 2006

F. Grijzenhout, 'Lodewijk Napoleon. Beeld en zelfbeeld', in: P. Rem en G. Sanders, cat.tent. *Lodewijk Napoleon. Aan het hof van onze eerste koning 1806-1810*, Zutphen / Apeldoorn (Paleis Het Loo Nationaal Museum) 2006, 8-17

Groenendijk, Roberts 2004

L.F. Groenendijk en B. B. Roberts, *Losbandige jeugd. Jongeren en moraal in de Nederlanden tijdens de late Middeleeuwen en de Vroegmoderne Tijd*, Hilversum 2004

De Groot, Huussen 2003

B. de Groot en A. Huussen, 'Poëtische polemieek om 'Doggersbank', 1781-1782' in : *In het kielzog. Maritiem-historische studies aangeboden aan Jaap R. Bruijn bij zijn vertrek als hoogleraar zee-geschiedenis aan de Universiteit Leiden*, Amsterdam 2003, 61-84

Groot-Teunissen 2005

I. de Groot-Teunissen, 'Herman van Coopstad en Isaac Jacobus Rochussen. Twee Rotterdamse slavenhandelaren in de achttiende eeuw', *Rotterdams Jaarboekje* 11de reeks (2005) 3, 171-200

Halbertsma, Noordergraaf

M. Halbertsma en J. Noordergraaf, 'Het karakter van de visuele cultuur van de negentiende eeuw', *De negentiende eeuw* 27 (2003) 2, 67-73

Harinck, Schutte 2006

G. Harinck en G. Schutte, *De school met de bijbel. Christelijk onderwijs in de negentiende eeuw*, Zoetermeer 2006

Haveman 2005

M. Haveman, 'Het wellevende tijdperk', *Kunstschrift* 49 (2005) 2, 2-7

Haveman 2005

M. Haveman, 'De Romantiek. Kleine geschiedenis van een beweging', *Kunstschrift* 49 (2005) 5, 2-5

Haveman 2006

M. Haveman e.a. (red.), *Ateliiergeheimen. Over de werkplaats van de Nederlandse kunstenaar vanaf 1200 tot heden*, Lochem / Amsterdam 2006

Heertum, Jongenelen, Lamoen 2006

C. Heertum, T. Jongenelen, F. Lamoen, *De andere achttiende eeuw. Opstellen voor André Hanou*, Nijmegen 2006

Heinich 2001

N. Heinich, 'Thema: Schrijvers en beeldende kunstenaars in de negentiende eeuw - The Neo-academic Realm,' *Boekmancahier* 13 (2001) 47, 60-66

Heyning, Van Herwijnen (2004)

K. Heyning en G. van Herwijnen (red.), *'Om prijs en plaats'. De Middelburgse Teeken Akademie 1778-2003*, Middelburg 2004

Van den Hof, De Witt 2001

S. van den Hof en R. de Witt, 'Licht! Het industriële tijdperk 1750-1900. Kunst & wetenschap, technologie & samenleving', *Groniek* 34 (2001) 151, 205-210

Hogenstijn 2005

C.M. Hogenstijn, *Grootburgers, patriotten en prinsgezinden. Deventenaren in politiek roerige tijden in de jaren tachtig van de achttiende eeuw*, Deventer 2005

De Hond 2005

J. de Hond, 'Men stelle zich dit betooverende lusthof eens voor'. Het beeld van het sensuele Oosten in Nederland in de negentiende en vroeg-twintigste eeuw', in: J. Schaeps, K. van Ommen en A. Vrolijk, *Oostersche weelde. De Oriënt in westerse kunst en cultuur. Met een keuze uit de verzamelingen van de Leidse Universiteitsbibliotheek*, Leiden 2005, 11-30

Van der Horst 2004

J.M. van der Horst, 'Schreef J.B.C. Verlooy echt zo gebrekkig? Het 19de/20ste-eeuwse beeld van de 18de eeuw getoetst', *Verlagen en mededelingen van de Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal- en Letterkunde*, 114 (2004), 71-82

Houtzager 2002

H. Houtzager, 'De gezondheidszorg in Delft in de 17de en 18de eeuw', in: H. Houtzager en M. Jonker (red.), *De snijkunst verbeeld. Delftse anatomische lessen nader belicht. Beschrijving van de vier Delftse anatomische lessen en een overzicht van de gezondheidszorg in Delft en haar beoefenaren in de zeventiende en achttiende eeuw*, Delft / Voorburg / Zwolle 2002, 33-49

Huussen 2001

A. H. Huussen, 'De Staatsregeling van 1798 en het slavernijvraagstuk', in: O. Moorman van Kappen en E. C. Coppens, *De staatsregeling voor het Bataafsche volk van 1798. Opstellen opgedragen aan de nagedachtenis van dr. mr. L. de Gou. Tevens acta van het rechtshistorisch colloquium over de betekenis van deze staatsregeling voor de rechtsontwikkeling in Nederland*, Utrecht/Nijmegen 2001, 213-232

Huussen 2001

A. H. Huussen, 'Legislation on the Position of the Jews in the Dutch Republic, c. 1590 - 1796', *The Legal History Review* 69 (2001) 1-2, 43-56

Huussen, Dijkema 2001

A. H. Huussen en H. Dijkema, *Hemmo Dijkema 1799-1853. Gronings agronoom en Ruslandreiziger*, Assen 2001

Huussen 2002

A. H. Huussen, 'Dutch jewry: its history and secular culture', in: J. Israel, R. Salverda (red.), *The legal position of the jews in the Dutch Republic c. 1590-1796*, Leiden 2002, 25-41

Huussen 2002

A.H. Huussen, 'J. Kloek, W. Mijnhardt, m.m.v. E. Koolhaas-Grosfeld, 1800. Blauwdrukken voor een samenleving', *Tijdschrift voor Geschiedenis* 115 (2002) 2, 316-317 (Boekbespreking)

Huussen 2002

A. Huussen, 'R. van der Laarse. Van goeden huize. Elite in en rondom Alkmaar in de negentiende eeuw', *Tijdschrift voor geschiedenis* 115 (2002) 4, 620 -621 (Boekbespreking)

Huussen 2003

A.H. Huussen, *Onderwijs en onderzoek. Studie en wetenschap aan de academie van Groningen in de 17e en 18e eeuw*, Hilversum 2003

Jacob 2003

M.C. Jacob, 'A women's scientific society in the West. The late eighteenth-century assimilation of science', *Isis* 94 (2003) 2, 217-252 (Boekbespreking)

Jacobs, Knaap 2002

E.M. Jacobs en G. Knaap, 'Book Reviews - Koopman in Azië; De handel van de Verenigde Oost-Indische Compagnie tijdens de 18de eeuw', *Bijdragen tot de taal-, land- en volkenkunde*, 158 (2002) 2, 339-342 (Boekbespreking)

Jensen 2001

L.E. Jensen, 'Bij uitsluiting voor de vrouwelijke sekse geschikt'. *Vrouwentijdschriften en journalistes in Nederland in de achttiende en negentiende eeuw*, Hilversum 2001

Johannes 2003

G.-J. Johannes, 'Kort af: Tussen kunst en publiek. Een beeld van de kunstkritiek in Nederland in de eerste helft van de negentiende eeuw', *Nederlandse letterkunde* 9 (2003) 2, 202 (Boekbespreking)

De Jong 2002

H. de Jong, 'Goethes *Italienische Reise* en de Grand Tour', *Incontri* 17 (2002) 2, 131-151

De Jong 2002

H. de Jong, 'Hermes in zakformaat: de Italiëgids van Ernst Föster', *Groniek* 35 (2002) 154, 113-126

Jorink 2006

E. Jorink, *Het Boeck der Natuere. Nederlandse geleerden en de wonderen van Gods Schepping 15750-1715*, Leiden 2006

Jürgens 2003

H. Jürgens, 'Stand van zaken. Welke Verlichting? Tijdaanduidingen en plaatsbepalingen van een begrip', *De Achttiende Eeuw* 35 (2003) 1, 28-53

Jürgens 2004

H. Jürgens, 'Van Gods akker tot spiegel der natuur. Veranderende percepties van de Indiase natuur in berichten van Duitse zendelingen (1750-1810)', *De achttiende eeuw*, 36 (2004) 2, 67-91

Jürgens, Van Eijnatten 2004

H. Jürgens, J. van Eijnatten, 'Aan alle liefhebbers van achttiende-eeuwse kunst en architectuur', *Kunstlicht* 25 (2004) 4, 4-7

Van Kalmthout 2001

T. van Kalmthout, 'Thema: Schrijvers en beeldende kunstenaars in de negentiende eeuw. Naar een volwaardige broodwinning', *Boekmancahier* 13 (2001) 47, 35-50

Kappelhof 2006

A.C.M. Kappelhof, 'Onbevoegde genezers in het begin van de negentiende eeuw',

Jaarboek van het Centraal Bureau voor Genealogie 60 (2006), 183-210

Klarenbeek 2006

H. Klarenbeek, *Naakt of bloot. Vrouwelijk naakt in de negentiende eeuw*, Arnhem 2006

De Klerk 2002

J. K. de Klerk, 'De politieke invloed van de gilden in Arnhem in de 17de en 18de eeuw', *Arnhem de genoeglijkste* (2002) 3, 157-167

Kloek 2004

J. Kloek, *Een scheiding van tafel en bed (met verweesde kinderen). Over de Nederlandse literatuur van de achttiende eeuw in Zuid en Noord*, Utrecht 2004

Kloek, Mijnhardt 2002

J. Kloek en W. Mijnhardt, 'De verlichte burger' in: J. Kloek en K. Tilmans (red.), *Burger*, Amsterdam 2002, 155-171

Knolle 2002

P. Knolle, 'Ter oeffening en aankweeking van konsten en wetenschappen'. Kunstenaars en liefhebbers', in: N. Middelkoop (red.) e.a., cat.tent. *Kopstukken Amsterdammers geportretteerd 1600-1800*, Bussum / Amsterdam (Amsterdam Historisch Museum) 2002, 244-252

Koch 2002

J. Koch, 'Een karakteristiek volkje'. Napolitanen in de ogen van Nederlandse reizigers in de negentiende eeuw', in: J.P. Hinrichs (red.), *Napoli!* Amsterdam 2002, 90-117

Kok, Van Leeuwen 2005

J. Kok en M.H.D. van Leeuwen, 'Genegenheid, gelegenheid en dwang. Twee eeuwen partnerkeuze en huwelijk in Nederland en Vlaanderen', in: J. Kok, M.H.D. van Leeuwen (red.), *Genegenheid en gelegenheid. Twee eeuwen partnerkeuze en huwelijk*, Amsterdam 2005, 1-27

Koolhaas -Grosfeld 2001

E. Koolhaas-Grosfeld, 'Une nouvelle image des Pays-Bas. L'identité nationale par l'estampe', *Annales historiques de la Révolution française*, 73 (2001) 326, 141-160

Koolhaas-Grosfeld 2003

E. Koolhaas -Grosfeld, 'Een nieuwe opdracht voor de kunst. Exotisme in beweging. Etnografische beelden rond 1800', in: J. de Jong e.a.(red.), *Het exotische verbeeld 1550-1950. Boeren en verre volken in de Nederlandse kunst*, Zwolle 2003 (Nederlands Kunsthistorisch Jaarboek 2002, deel 53), 206 -249

Koolhaas -Grosfeld 2003

E. Koolhaas -Grosfeld, 'Mensch, ken u zelve'. Antropologie als bron voor de volkskunde van Johannes Le Francq van Berkheij', *De Achttiende Eeuw* 35 (2003) 1, 69-86

Koolhaas-Grosfeld 2004

E. Koolhaas-Grosfeld, 'De bril van Simon Fokke en Jan Wagenaar. Het ontstaan van de vaderlandse geschiedenis in de achttiende eeuw', *Kunstschrift* 48 (2004) 3, 8-15

Koolhaas-Grosfeld 2005

E. Koolhaas-Grosfeld, 'Ontmaskering', *Kunstschrift* 49 (2005) 2, 36-39

Koolhaas-Grosfeld 2005

E. Koolhaas-Grosfeld, 'Uitvinder van een nieuwe nationale identiteit. Evert Maaskamp (1769-1834)' in: J. Mooijweer (red.), *Vollenhove, stad en vermaarde zonen. Negen opstellen bij de viering van 650 jaar stadsrecht*, Kampen 2005, 97-104, 132-134

Koopmans 2001

J.W. Koopmans, 'Vaticaan 'watchers' in de 18de eeuw. Nederlandse berichtgeving over de pauswisselingen tussen 1700 en 1740', *Spiegel historiael* 36 (2001) 6, 238-245

Koot, Dumas, De Bodt 2001

R. Koot, C. Dumas, S. de Bodt, *Bibliografie van Nederlands onderzoek naar beeldende kunst en kunstnijverheid 1700-1900 door Nederlandse en in Nederland werkzame auteurs, gepubliceerd in de periode 1991 t/m 2000 (18de eeuw) en 1996 t/m 2000 (19de eeuw)*, Utrecht 2001

Korsten, Blom 2002

F. Korsten, J. Blom (red.), *Studies in de achttiende eeuw voor Uta Janssens*, Nijmegen 2002

De Kraker 2004

A.M.J. de Kraker, 'De Zeeuwse invloed in Zeeuws-Vlaanderen in de 17de en 18de eeuw', *Bijdragen tot de geschiedenis van West-Zeeuws-Vlaanderen* (2004) 32, 251-271

Krop 2005

H. Krop, 'Eenheid in verscheidenheid. Nieuwe visies op de (Nederlandse) Verlichting', *De Achttiende Eeuw* 37 (2005) 1, 53-68

Krop 2005

H.A. Krop, 'John Stuart Mill. Het conflict tussen Verlichting en Romantiek in de negentiende eeuw', *Wijsgerig perspectief op maatschappij en wetenschap* 45 (2005) 4, 4-16

Kruithof 2003

B. Kruithof, 'Buijnsters, P.J. Buijnsters-Smets, Lust en Leering. Geschiedenis van het Nederlandse kinderboek in de negentiende eeuw. Zwolle 2001', *Pedagogiek* (2003) 4, 158 (Boekbespreking)

Kuiper, Veenstra-Vis 2003

Y. Kuiper en F. Veenstra-Vis, 'De ballingschap van een doopsgezinde koopman-patriot uit Makkum. Inleiding bij de reisverhalen van Jan Ymes Tichelaar (1729-1799) uit de periode september 1787 tot oktober 1789', *De Vrije Fries* (2003) 83, 211-228

Kuiper 2005

Y. Kuiper, 'Onder notabelen. Buitenplaatscultuur in Friesland in de korte negentiende eeuw', in: R. van der Laarse en Y. Kuiper (red.), *Beelden van de buitenplaats. Elitevorming en notabelencultuur in Nederland in de negentiende eeuw*, Hilversum 2005, 149-174

Van der Laan 2001

H. van der Laan, 'Nederlandse schoolboeken in de vroege negentiende eeuw. De productie en verspreiding van schoolboeken tijdens de onderwijshervormingen', *Jaarboek voor Nederlandse boekgeschiedenis* 8 (2001), 153-170, 205-206

Van der Laan 2006

H. van der Laan, 'De uitgeverij in de negentiende eeuw. Over de leveranties van de Nederlandse boekverkopers aan boekhandel Van Benthem & Jutting in 1809, 1850 en 1890', *Jaarboek voor Nederlandse boekgeschiedenis* 13 (2006), 139-152, 234

Van der Laarse 2001

R. van der Laarse, *Van goeden huize. Elite in en rondom Alkmaar in de negentiende eeuw*, Alkmaar 2001

Van der Laarse, Kuiper 2005

R. van der Laarse en Y. Kuiper (red.), *Beelden van de buitenplaats. Elitevorming en notabelencultuur in Nederland in de negentiende eeuw*, Hilversum 2005

Langenbach 2005

M. Langenbach, 'De nalatenschap van Maria Duyst van Voorhout. De Fundatie van Renswoude, een parel in een arme buurt. Deel 1', *Oud-Utrecht* 78 (2005) 1, 18-22

Langenbach 2005

M. Langenbach, 'Het Stads Ambachtskinderhuis en de Fundatie van Renswoude, een bijzondere relatie. De Fundatie van Renswoude, een parel in een arme buurt. Deel 2', *Oud-Utrecht* 78 (2005) 3, 62-68

Leemans 2003

I. L.[I. Leemans], 'De digitale achttiende eeuw', *De Achttiende Eeuw* 35 (2003) 1, 27

Leeuwen-Canneman 2005

M. van Leeuwen-Canneman, 'Achterkamertjesoverleg op het Binnenhof tijdens de Bataafse tijd. Het aandeel van Elias Canneman in de voorbereidingen tot het bewind van Rutger Jan Schimmelpennick', *Jaarboek Die Haghe* (2005), 52-84

Lenders 2006

J. Lenders, 'Van kind tot burger. Lager onderwijs en de vorming tot burgerschap in de negentiende eeuw', in: N. Bakker, R. Dekker, A. Janssens (red.), *Tot burgerschap en deugd. Volksopvoeding in de negentiende eeuw*, Hilversum 2006, 11-34

Lequin 2002

F. Lequin, *Isaac Titsingh (1745 -1812). Een passie voor Japan. Leven en werk van de grondlegger van de Europese japanologie*, Alphen aan den Rijn 2002

Lequin 2005

F. Lequin, *Het personeel van de Verenigde Oost-Indische Compagnie in Azië in de 18e eeuw. Meer in het bijzonder in de vestiging Bengalen*, Alphen aan den Rijn 2005

Lintsen 2005

H. Lintsen, *Made in Holland. Een techniekgeschiedenis van Nederland (1800 -2000)*, Zutphen 2005

Los 2005

W. Los, *Opvoeding tot mens en burger. Pedagogiek als cultuurkritiek in de 18de eeuw*, Hilversum 2005

Van Lottum 2003

J. van Lottum, 'Nieuwkomers in Nederland in de eerste helft van de negentiende eeuw', *Tijdschrift voor sociale geschiedenis* 29 (2003) 3, 257-280

Lucassen 2006

J. Lucassen, *Immigranten in Holland, 1600-1800. Een kwantitatieve analyse*, Amsterdam 2006

Mak / Mathijssen 2001

G. Mak en M. Mathijssen, *Lopen met Van Lennep : de zomer van 1823. Dagboek van zijn voetreis door Nederland*, Zwolle 2001

Mathijssen 2001

M. Mathijssen, 'Vaarwel negentiende eeuw - welkom negentiende eeuw!', *Ons erfdeel* 44 (2001) 2, 193-200

Van Meer 2003

J.K.H. Meer, 'Ten voorbeeld van het nageslacht', of het wedervaren van het Groningse burgemeestersgezin Van Iddekinge, voornamelijk in de tweede helft van de achttiende eeuw', *Historisch Jaarboek Groningen* (2003), 91-106

Van der Meiden 2002

W. van der Meiden, 'Wij moeten vroom en rein worden'. Kinderbijbels in de negentiende eeuw', *Literatuur zonder leeftijd* 16 (2002) 58, 318-338

Meijer 2005

H.A.M. Meijer, *Het vuil, de stad en de dokter. Onderzoek naar het functioneren van de Stadsgenees- en-heelkundigen ten tijde van en in verband met de cholera-epidemieën in Leiden in de negentiende eeuw, 1832-1866*, Leiden 2005

Metzelaar 2003

H.H. Metzelaar, 'Klanken van de zijlijn. De vrouw in het Nederlandse muziekleven in de achttiende en negentiende eeuw', *Jaarboek voor vrouwengeschiedenis* 23 (2003), 108-126, 235

Mijnhardt 2001

W.W. Mijnhardt, *Over de moderniteit van de Nederlandse Republiek*, Utrecht 2001, Universiteit Utrecht, Faculteit der Letteren

Mijnhardt 2001

W.W. Mijnhardt, 'Zang als wapen in een burgerlijk beschavingsoffensief : de patriot Swildens doorkruist de stad om beschaafde burgerliedjes te verspreiden', in: L. P. Grijp en I. Bossuyt (red.), *Een muziekgeschiedenis der Nederlanden*, Amsterdam / Kapellen / Utrecht 2001, 369-373

Mijnhardt 2002

W.W. Mijnhardt, 'Ijkpunt 1800 -'1800'. Ter discussie. Een repliek', *Bijdragen en mededelingen betreffende de geschiedenis der Nederlanden* 117 (2002) 4, 482-518

Mijnhardt 2002

W.W. Mijnhardt, 'Spinoza's radicale erfenis. Recensie', *Spiegel historiael* 37 (2002) 9, 382 -385 (Boekbespreking)

Mijnhardt 2003

W.W. Mijnhardt, 'The construction of silence. Religious and political radicalism in Dutch history', in: W. van Bunge (red.), *The early Enlightenment in the Dutch Republic, 1650-1750 : selected papers of a conference held at the Herzog August Bibliothek, Wolfenbüttel, 22-23 March 2001*, Leiden 2003, 231-262

Mijnhardt 2004

W.W. Mijnhardt, 'De Zeeuwse burger en zijn Teeken Collegie', in: K. Heyning en G. van Herwijnen (red.), *'Om prijs en plaats' : de Middelburgse Teeken Akademie, 1778 -2003*, Middelburg 2004, 9-26, 185-186

Mijnhardt 2005

W.W. Mijnhardt, 'A Reply to Wyger Velema. On the Historiography of Republicanism', *De Achttiende Eeuw* 37(2005) 2, 203 -205

Mijnhardt 2005

W.W. Mijnhardt, 'David Henri Gallandat en zijn 'Noodige Onderrichtingen'', *Archief :*

vroegere en latere mededeelingen voornamelijk in betrekking tot Zeeland, (2005),115-159

Mijnhardt 2005

W.W. Mijnhardt, 'De droom van de volmaakte burger', *Spiegel historiael* 40 (2005)11-12, 470-476, 532

Mijnhardt 2005

W.W. Mijnhardt, 'Op het tweede plan. Cultuur in de achttiende eeuw', in: W. Frijhoff, M. Prak (red.), *Geschiedenis van Amsterdam*, deel 2,2 *Zelfbewuste Stadstaat, 1650 -1813*, Amsterdam 2005, 376-427, 512-513

Mijnhardt 2006

W.W. Mijnhardt, 'Verlichtingsidealen', *De Gids* 169 (2006) 10, 817-820

De Moel 2001

C.J. de Moel Hzn, 'Dooptnamen te Appingedam in de 17de en 18de eeuw. Een overzicht', *Driemaandelijksche bladen* 53 (2001) 1-4, 93-122

De Mooij 2002

J. de Mooij, 'Protestantse huisgodsdienst in Nederland in het begin van de negentiende eeuw', *Nederlandsch archief voor kerkgeschiedenis* 82 (2002) 2, 301-323

Moore, Van Nierop 2003

B. Moore en H. van Nierop (red.), *Colonial empires compared. Britain and the Netherlands, 1750-1850 : papers delivered to the fourteenth Anglo-Dutch Historical Conference, 2000*, Aldershot 2003

Moorman 2006

E.M. Moorman, 'De poppenkast van Pompeii: het idee van Romeinse huizen in reisverslagen en fictie uit de late achttiende en vroege negentiende eeuw', *Lampas* 39 (2006) 4, 398 -407

Mörzer Bruyns 2003

W.F.J. Mörzer Bruyns, *Schip recht door zee. De octant in de Republiek in de achttiende eeuw*, Amsterdam 2003

Munster, Van Schaik 2003

M.D.M. van Munster en P. van Schaik, *Arm in Amstelveen. Armeenzorg tussen 1750 en 1850*, Amstelveen 2003

Van der Neut 2004

R. van der Neut, 'De kunst van het schaken', *Tableau* 26 (2004) 4, 54-62

Nienes, Bruggeman e.a. 2002

A.P. van Nienes, M. Bruggeman, *Archieven van de Friese stadhouders. Inventarissen*

van de archieven van de Friese stadhouders van Willem Lodewijk tot en met Willem V, 1584-1795, Den Haag 2002

Van Nimwegen 2002

O. van Nimwegen, *De Republiek der Verenigde Nederlanden als grote mogendheid. Buitenlandse politiek en oorlogvoering in de eerste helft van de achttiende eeuw en in het bijzonder tijdens de Oostenrijkse Successieoorlog (1740-1748)*, Amsterdam 2002

Van Nimwegen 2003

O. van Nimwegen, *De Republiek der Verenigde Nederlanden in oorlog met Frankrijk (1650-1750)*', in: J. R. Bruijn, C. B. Wels (red.), *Met man en macht. De militaire geschiedenis van Nederland 1550-2000*, Amsterdam 2003, 65-104

Noordam 2006

D.J. Noordam, 'Leiden als ideale stad (1574-1795)', *De zeventiende eeuw* 22 (2006) 1, 15-34

Noordzij 2004

A. Noordzij, 'Materiële cultuur in Lichtenvoorde, 1750-1850. De afbakening van het privédomein tijdens de overgang van de achttiende naar de negentiende eeuw', *De Lichte Voorde* (2004) 50, 3-26

Van Oostrum 2006

P. van Oostrum, 'Trammelant rond de theestoof: over de sekse van thee (en koffie)', in: C. Heertum, T. Jongenelen en F. van Lamoen (red.), *De andere achttiende eeuw. Opstellen voor André Hanou*, Nijmegen 2006, 49-70

Otterspeer 2001

W. Otterspeer, 'Verdoving. De negentiende eeuw tussen anesthesie en esthetica', *De negentiende eeuw* 25 (2001) 1, 25-31

Ouwerkerk 2003

A. Ouwerkerk, *Tussen kunst en publiek. Een beeld van de kunstkritiek in Nederland in de eerste helft van de negentiende eeuw*, Leiden 2003

Oversteegen 2001

T. Oversteegen, *De bokkenrijders in Nederlands en Belgisch Limburg, 1726-1794. Geheime eedbroederschap van de vrije roof met armoede-identiteit. Ecce homo-banditisme in de achttiende eeuw*, z.pl. 2001

Pelt 2003

F. Pelt, 'Drie eeuwen drukkerij Joh. Enschedé', *Teylers Magazijn* 22 (2003) 2, 2-7

Van Pelt 2003

J. van Pelt, 'Zinsbegoocheling. Achter de schermen van de opera in de 18de en 19de

eeuw', *Kunstschrift* 47 (2003) 5, 22-31

Pennock 2004

H. Pennock, 'De blijvende verlokking. Kunstenaars uit de Lage Landen in Italië 1806-1940', *Jong Holland* 20 (2004) 1, 48-50 (Boekbespreking)

Potjer 2002

M.R. Potjer, 'Joden in Arnhem in de 18de eeuw. Frivole avances en andere problemen', *Arnhem de genoeglijkste*, (2002) 2, 82-98

Prak 2003

M. Prak, 'Revolutie in Friesland, 1795-1798', *De Vrije Fries* (2003) 83, 201-210

Prak 2006

M. Prak, *Nederland in de zeventiende en achttiende eeuw*, Amsterdam 2006

Rapoport -Albert 2006

A. Rapoport-Albert, e.a., *De moeder van God. De vrouwelijke Messias in de joodse mystiek van de achttiende eeuw*, Amsterdam 2006

Rasch 2005

R. Rasch, 'De stedelijke factor in het muziekleven van de achttiende-eeuwse Republiek', *De Achttiende Eeuw* 37(2005) 2, 180-192

Rasker 2004

A.J. Rasker, *De Nederlandse Hervormde Kerk vanaf 1795. Geschiedenis, theologische ontwikkelingen en de verhouding tot haar zusterkerken in de negentiende en twintigste eeuw*, Kampen 2004

Reynaerts 2001

J. Reynaerts, '*Het karakter onzer Hollandsche school*'. *De Koninklijke Academie van Beeldende Kunsten te Amsterdam, 1817-1870*, Leiden 2001

Reynaerts 2005

J. Reynaerts, 'Balanceren op het koord van de geschiedenis. Nederland 1787-1848', in: R. de Leeuw, J. Reynaerts en B. Tempel, *Meesters van de Romantiek. Nederlandse kunstenaars 1800-1850*, Zwolle / Rotterdam 2005, 33-36

Roding e.a. 2003

J. Roding e.a., *Dutch and Flemish artists in Britain 1550-1800*, Leiden 2003 (*Leids Kunsthistorisch Jaarboek* 13)

Roding, Sneller, Thijs 2006

J.A. Roding, A. Sneller, B. Thijs (red.), *Beelden van Leiden. Zelfbeeld en representatie van een Hollandse stad in de vroegmoderne tijd, 1550-1800*, Hilversum 2006

Roeper, Van Gelder 2002

V. Roeper en R. van Gelder (red.), *In dienst van de Compagnie. Leven bij de VOC in honderd getuigenissen (1602-1799)*, Amsterdam 2002

Rodenburg e.a. 2004

H. Roodenburg e.a., *The eloquence of the body. Perspectives on gesture in the Dutch republic*, Zwolle 2004

Ruitenbeek 2004

H. Ruitenbeek, 'De Amsterdamse Schouwburg in de eerste helft van de negentiende eeuw : egalitair of elitair?', *Tijdschrift voor Nederlandsche taal- en letterkunde* 120 (2004) 2, 132-142

Van Ruth 2006

L. van Ruth, 'Drie Qingkeizers en de Chinese hofcultuur', *Origine* 14 (2006) 1, 48-53

Van Sas 2001

N.C. F. van Sas, 'De burger als eunuch', *Bijdragen en mededelingen betreffende de geschiedenis der Nederlanden* 117 (2001) 4, 495-506, 566

Van Sas 2001

N.C.F. van Sas, 'The Dutch and the British umbrella 1813-1870', in: N. Ashton, D. Hellema (red.), *Unspoken allies. Anglo-Dutch relations since 1780*, Amsterdam 2001, 33-42

Van Sas 2005

N.C.F. van Sas, *De metamorfose van Nederland. Van oude orde naar moderniteit, 1750-1900*, Amsterdam 2005

Van Sas 2001

N. van Sas, 'L'impératif patriotique. Mutation conceptuelle et conjoncture politique (1795-1813)', *Annales historiques de la Révolution française* 73 (2001) 326, 25 - 42

Van Sas 2001

N. van Sas, 'Nederland. Een historisch fenomeen' in: D. Fokkema, F. Grijzenhout (red.), *Rekenschap, 1650-2000*, Den Haag 2001, 45-69, 356

Van Sas 2002

N. van Sas, 'De ideoloog. Willem Anthonie Ockerse als exempel', in: H. de Smaele, J. Tollebeek (red.), *Politieke representatie*, Leuven 2002, 95-107

Van Sas 2003

N. van Sas, 'Het beroerd Nederland. Revolutionair geweld en bezinning omstreeks 1800', in: C. Kristel e.a. (red.), *Met alle geweld. Botsingen en tegenstellingen in burgerlijk Nederland*, Amsterdam 2003, 48-59, 317-318

Schaeps, Van Ommen, Vrolijk 2005

J. Schaeps, K. van Ommen, A. Vrolijk, *Oostersche weelde. De Oriënt in westerse kunst*

en cultuur. Met een keuze uit de verzamelingen van de Leidse Universiteitsbibliotheek, Leiden 2005

Van Schaik, Van IJzendoorn, Zappey 2001

P. van Schaik, A.E.L. van IJzendoorn, W.M. Zappey, *Reis door Noord-Holland in 1800, gedaan door de gebroeders H. en J.P. Gildemeester met hunnen vriend F.W. Conrad*, Edam 2001

Schoonenboom 2005

M. Schoonenboom, 'Het leesbare lichaam of : Hoe men tussen 1800 en 1850 probeerde het karakter te ontdekken van het lichaam', in: R. de Leeuw, J. Reynaerts en B. Tempel (red.), *Meesters van de Romantiek. Nederlandse kunstenaars 1800-1850*, Zwolle / Rotterdam (Kunsthall Rotterdam) 2005, 29-32

Sens 2001

A. Sens, *Mensap, heiden, slaaf. Nederlandse visies op de wereld rond 1800*, Den Haag 2001

Sliggers e.a. 2006

B. Sliggers e.a., *De idealen van Pieter Teyler. Een erfenis uit de Verlichting*, Haarlem 2006

Sliggers e.a. 2006

B. Sliggers, 'Niets bij zijn leven, alles na zijn dood. Een biografische schets van Pieter Teyler', in: B. Sliggers e.a., *De idealen van Pieter Teyler . Een erfenis uit de Verlichting*, Haarlem 2006, 14-45, 174-176

Sluijter 2003

E.-J. Sluijter, 'The English venture: Dutch and Flemish artists in Britain 1550-1800', in: J Roding e.a (red.), *Dutch and Flemish artists in Britain, 1550 -1800*, Leiden 2003 (*Leids Kunsthistorisch Jaarboek* 13)

Van der Sman 2002

M.C. van der Sman, 'Hagenaars op Grand Tour', *Incontri* 17 (2002) 2, 101-118

Van der Sman 2003

M.C. van der Sman, 'De Russische reis van Johan Meerman', in: J.R. ter Molen (red.), *Een vorstelrijk archivaris. Opstellen voor Bernard Woelderink*, Zwolle 2003, 322-326

Smith 2006

P. Smith, 'Wandelen in de *Délices de Leide* (1712)', *De zeventiende eeuw* 22 (2006) 1, 185 -208

Snoek 2003

J.A.M. Snoek, 'Vrijmetselarij en vrouwen van de 18de eeuw tot heden .Van adoptieloges tot gemengde vrijmetselarij en vrouwenorden Vrijmetselarij ', in: A. Kroon (red.), *Nederland. Een kennismaking met de wetenschappelijke studie van een 'geheim' genootschap : congres vrijdag 14 maart 2003, Universiteit Leiden*, Den Haag 2003,

71-78

Spaans 2001

J. Spaans (red.), *Een golf van beroering. De omstreden religieuze opwekking in Nederland in het midden van de achttiende eeuw*, Hilversum 2001

Stikkelorum 2005

M. Stikkelorum, 'De joodse gelijkberechtiging in de opkomende Nederlandse natiestaat. Droom of werkelijkheid in de Maatschappij tot Nut van het Algemeen', *De Achttiende Eeuw* 37(2005) 2, 206-217

Van Stipriaan 2002

R. van Stipriaan, *Het volle leven. Nederlandse literatuur en cultuur ten tijde van de Republiek (circa 1550 -1800)*, Amsterdam 2002

Stokvis 2005

P. Stokvis, *Het intieme burgerleven. Huishouden, huwelijk en gezin in de lange negentiende eeuw*, Amsterdam 2005

Van Strien 2001

C. D. van Strien, 'Foreign tourists in the Low Countries 1700-1800', *ISHA journal*, 13 (2001), 81-94

Van Strien 2001

K. van Strien, *De ontdekking van de Nederlanden. Britse en Franse reizigers in Holland en Vlaanderen, 1750-1795*, Utrecht 2001

Van Strien 2003

K. van Strien, 'James Harris, leerling-diplomaat in Den Haag, 1765-1766', *Jaarboek Die Haghe* (2002), 140-161

Van Strien 2003

K. van Strien, 'Oliver Goldsmith and the University of Leiden', *Notes & Queries*, 50 (2003) 2, 208

Van Strien 2004

K. van Strien, 'Hebben Hollanders gevoelens? Britse toeristen in Holland (1600-1800)', *Spiegel historiael* 39 (2004) 7-8, 310-317

Van Strien 2004

K. van Strien, 'Henry Fielding in Holland', *English Studies* 85 (2004) 5, 405

Van Strien 2005

K. van Strien, 'James Harris, student at Leiden and apprentice-diplomat at The Hague, 1765-1766', *Lias* 32 (2005) 1, 91-184

Van Strien-Chardonneau 2006

M. van Strien-Chardonneau, 'Leiden, metropool der muzen en tuin van Holland. Leiden in Jean Nicolas Parivals *Les Délices de la Hollande*', *De Zeventiende eeuw* 22 (2006) 1, 171-184

D. Sturkenboom, 'Bij uitsluiting voor de vrouwelijke sekse geschikt'.

Vrouwentijdschriften en journalistes in Nederland in de achttiende en negentiende eeuw', *Tijdschrift voor genderstudies* 5 (2002) 4, 80-82 (Boekbespreking)

Sturkenboom 2004

D. Sturkenboom, *De elektrische kus. Over vrouwen, fysica en vriendschap in de 18de en 19de eeuw. Het verhaal van het Natuurkundig Genootschap der Dames in Middelburg*. Amsterdam 2004

Sturkenboom 2004

D. Sturkenboom, 'Begeesterd door de Natuur. Radermakers maidenspeech voor het Natuurkundig Genootschap der Dames te Middelburg (1790)', *De Achttiende Eeuw* 36 (2004) 2, 123-131

Sturkenboom, Van Gemert 2001

D. Sturkenboom en L. van Gemert, *Een verdeelde Verlichting. Stemmen uit de spectators*, Amsterdam 2001

Tempel 2005

B. Tempel, 'Tussen kunst en publiek. Een beeld van de kunstkritiek in Nederland in de eerste helft van de negentiende eeuw', *Jong Holland* 21 (2005) 1, 43-50 (Boekbespreking)

Tempel 2005

B. Tempel, 'Nederlandse Romantiek. Een plaatsbepaling', in: R. de Leeuw, J. Reynaerts en B. Tempel (red.), *Meesters van de Romantiek. Nederlandse kunstenaars 1800 - 1850*, Zwolle / Rotterdam (Kunsthal Rotterdam) 2005, 71-94

Theeuwen 2002

P.J.H.M. Theeuwen, *Pieter 't Hoen en De Post van den Neder-Rhijn (1781-1787). Een bijdrage tot kennis van de Nederlandse geschiedenis in het laatste kwart van de achttiende eeuw*, Hilversum 2002

Theeuwen 2006

P. Theeuwen, 'Kringen rond een patriots intellectueel. Willem van Irhoven van Dam en zijn 'Courier van Europa' (1783-1785)', in: H. Bots, S. Levie (red.), *Periodieken en hun kringen. Een verkenning van tijdschriften en netwerken in de laatste drie eeuwen*, Nijmegen 2006, 125-147

Tichelaar [2003]

[J.Y. Tichelaar], 'Een kort verhaal van mijn reizen en verdere ontmoetingen van 22 september 1787 af', *De Vrije Fries* 83 (2003), 229-266

Toens, Gravendeel, Visser 2005

E.S. Toens, M. Gravendeel, P. Visser, *Bezweegen broederschap. Het wel en wee van de Dantziger Oude Vlamingen te Haarlem in de eerste helft van de achttiende eeuw opgetekend door Eduard Simonsz Toens in zijn Memoriaal (1735-1749)*, Hilversum 2005

Tollebeek 2006

J. Tollebeek, 'De metamorfose van Nederland. Van oude orde naar moderniteit, 1750-1900', *Journal of Modern History* 78 (2006) 3, 751 (Boekbespreking)

Vanysacker 2003

D. Vanysacker, 'Impressies en bekommernissen van een Italiaans prelaat op doorreis in de Nederlanden (1762)', *De Achttiende Eeuw* 35 (2003) 1, 57-64

Van der Veen 2006

H. van der Veen, 'Een ond in de utte'. Veenkoloniale schoolmeesters en hun medekolonialen in het begin van de negentiende eeuw', *Veenkoloniale volksalmanak. Jaarboek voor de geschiedenis van de Groninger veenkoloniën* 18 (2006), 16-33

Vega 2005

J.A. Vega, *Isabelle de Charrière en de kritiek van de Verlichting*, Kampen 2005

Veldhorst 2005

N. Veldhorst, 'Alleen wie het verlangen kent. De Wanderer in beeld en liedkunst', *Kunstschrift* 49 (2005) 5, 30-35

Vennik 2002

R. Vennik, 'Migratie en (handels)betrekkingen tussen de Britse eilanden en de Nederlanden van de 12de tot het einde van de 18de eeuw', in: S. Boef-Van der Meulen (red.), *Migranten en passanten. Voorbeelden uit een eeuwenlange geschiedenis*, Rotterdam 2002, 9-34

Verbeek 2002

A. E. Verbeek, 'Smalle weg. Het doopsgezind eigene in de negentiende eeuw. Joost Hiddes Halbertsma (1789-1869) en zijn 'De doopsgezinden en hunne herkomst' ; in: L. Brussee-Van der Zee, *Balanceren op de smalle weg. Opstellen aangeboden aan Kees van Duin, Alle Hoekema en Sjouke Voolstra bij hun afscheid van het Doopsgezind Seminarium*, Zoetermeer 2002, 196 -215

Verhoeven 2002

G. Verhoeven, 'Les délices de la Suisse'. De invloed van de Nederlandse reisgids op de vroeg achttiende-eeuwse beeldvorming van Zwitserland', *De Achttiende Eeuw* 34 (2002) 2, 127-142

Vermij 2004

R. Vermij, 'Juliëtte van den Elsen, Monsters, demonen en occulte krachten. De journalistieke perceptie van magische en wonderbaarlijke verschijnselen in de vroege Verlichting 1684 -1727', *Gewina* 27 (2004) 1, 51 (Boekbespreking)

Vermij 2006

R. Vermij, 'De achttiende eeuw. Verbreiding van het idee van wetenschap', in: Idem, *Kleine geschiedenis van de wetenschap*, Amsterdam 2006, 113-135

Vermij 2006

R. Vermij, 'De negentiende eeuw (I). Natuuronderzoek in dienst van rationalisering van de samenleving', in: Idem, *Kleine geschiedenis van de wetenschap*, Amsterdam 2006, 137-150

Vermij 2006

R. Vermij, 'De negentiende eeuw (II). Professionele wetenschap', in: Idem, *Kleine geschiedenis van de wetenschap*, Amsterdam 2006, 151-175

Vermij 2006

R. Vermij, 'Stand van zaken - Wat was Verlichting?', *De Achttiende Eeuw* 38 (2006) 1, 93-103

De Vries e.a. 2005

D. de Vries e.a., *The Van Keulen Cartography. Amsterdam 1680-1885*, Alphen aan den Rijn 2005

De Vries 2002

M. de Vries, 'Al zingende nuttig zijn'. De beschavingsidealen van letterkundige genootschappen in de 18de eeuw', *Spiegel historiael* 37 (2002) 2, 78-83

De Vries 2003

W. de Vries, 'Buitenplaats en poëzie. Hofdichten in de 17de en 18de eeuw', *Spiegel historiael* 38 (2003) 1, 18-23

Wagenaar 2002

L. Wagenaar, 'Thuis in drie continenten. Het wereldbeeld van de entrepreneurs in de tijd van de Republiek (1600-1800)', in: M.H. Bartels, E.H.P. Cordfunke, H. Sarfatij (red.), *Hollanders uit en thuis. Archeologie, geschiedenis en bouwhistorie gedurende de VOC tijd in de Oost, de West en thuis. Cultuurhistorie van de Nederlandse expansie*, Hilversum 2002, 185-188

Wagenaar 2004

L. Wagenaar, 'Met eer en respect'. Diplomatieke contacten tussen de VOC-gouverneur in Colombo en het hof van het koninkrijk Kandy, 1703-1707', in: E. Locher-Scholten, P. Rietbergen (red.), *Hof en handel. Aziatische vorsten en de VOC 1620-1720*.

Opgedragen aan Jurrien van Goor, Leiden 2004, 226-250

Wagtberg 2001

A. Wagtberg, 'Kille goden en fatale vrouwen. De vele gezichten van de sfinx in de negentiende eeuw', *Jong Holland* 17 (2001) 1, 33-43

Van der Wall 2003

E.G. E. van der Wall, *Is godsdienst schadelijk? De Verlichting en de grenzen van de godsdienstkritiek*, Haarlem 2003

Van der Wall 2003

E. van der Wall, 'The religious context of the early Dutch Enlightenment. Moral religion and society', in: W. van Bunge (red.), *The early Enlightenment in the Dutch Republic, 1650-1750 : selected papers of a conference held at the Herzog August Bibliothek, Wolfenbüttel, 22-23 March 2001*, Leiden, 39-57

Van der Wall 2006

E. van der Wall, 'De negentiende eeuw. Eeuw van Verlichting. Brochures als bronnen van kennis', in: P. Hoftijzer (red.), *Bronnen van kennis. Wetenschap, kunst en cultuur in de collecties van de Leidse Universiteitsbibliotheek*, Leiden 2006, 177-188

Westers 2003

O.C.W. Westers, *Welsprekende burgers. Rederijkers in de negentiende eeuw*, Nijmegen 2003

Van der Wiel 2002

K. van der Wiel, 'Zicht op Delft in de 17de en 18de eeuw', in: H. Houtzager en M. Jonker (red.), *De snijkunst verbeeld. Delftse anatomische lessen nader belicht. Beschrijving van de vier Delftse anatomische lessen en een overzicht van de gezondheidszorg in Delft en haar beoefenaren in de zeventiende en achttiende eeuw*, Delft / Voorburg / Zwolle 2002, 9-31

Wijsenbeek-Olthuis 2002

T. Wijsenbeek-Olthuis, 'Joodse winkels in de zeventiende en achttiende eeuw', in: J.J.F.W. van Agt (red.), *275 jaar Haagse Snoge. Nieuw elan in eeuwenoud gebouw*, 79-109, 169-171

Woelderink 2001

B. Woelderink, 'Den Haag en het Hof in de tweede helft van de achttiende eeuw', in: L. Golay, R. van Lit, M. van Maarseveen, *Benjamin Samuel Bolomey 1739 -1819. Een Zwitsers schilder aan het hof van stadhouder Willem V*, Zwolle / Den Haag (Haag Historisch Museum) / [Prangins] (Musée national suisse - Château de Prangins) 2001, 33-43

Woelderink, De Muij-Fleurke 2005

B. Woelderink en H. J. de Muij-Fleurke, *Inventaris van de archieven van stadhouder Willem V, 1745-1808 en de Hofcommissie van Willem IV en Willem V, 1732-1794*,

Hilversum / Den Haag 2005

Van Woerden 2002

C.A.M. van Woerden, 'Kolven, het plaisir om sig in dezelve te diverteren'. Beknopte geschiedenis van een spel met vele varianten', *Oud- Utrecht* 75 (2002) 4, 104-108 (zie ook *Traditie* 9 (2003) 4, 10-13)

Wuite 2002

R. Wuite, 'De ambachtslieden-organisaties in de 18de eeuw', in: R. Kleinegris, R. Wuite (red.), *Tesamen solidair in alle hoeken. Haagse vakbondsactiviteiten en -activisten sinds de 18e eeuw*, Voorburg 2002, 15-32

Zandvliet, J.L. Blussé 2002

K. Zandvliet (red.) i.s.m. J.L. Blussé, *De Nederlandse ontmoeting met Azië, 1600 -1950*, Amsterdam / Zwolle 2002

Zandvliet 2006

K. Zandvliet, 'De geschiedenis van Nederland in de 18de eeuw', R. Baarsen, R.-J. te Rijdt en F. Scholten, *Nederlandse kunst in het Rijksmuseum 1700 -1800*, Zwolle / Amsterdam 2006, 20-29

2. Schilderkunst, algemeen

Anoniem, 'De herontdekking en wedergeboorte van een plafondschildering', *Origine* 10 (2001) 6, 22-27

Bedaux 2002

J. B. Bedaux, 'Amsterdammers privé', in: N. Middelkoop (red.) e.a., cat.tent. *Kopstukken Amsterdammers geportretteerd 1600 -1800*, Bussum / Amsterdam (Amsterdams Historisch Museum) 2002, 212-232

Bergvelt 2005

E. Bergvelt, 'Nationale onverschilligheid? Schilderkunst als erfgoed in Nederland en Groot-Brittannië', in: R. van der Laarse (red.), *Bezeten van vroeger. Erfgoed, identiteit en musealisering in de negentiende eeuw*, Amsterdam 2005, 102-123

De Beyer 2002

M. de Beyer, 'De Vier Jaargetijden in de Noord-Nederlandse decoratieve schilderkunst 1660 –1750', in: Y. Bruynen, P. Huys Janssen e.a., cat.tent. *De vier jaargetijden in de kunst van de Nederlanden 1500-1750*, Zwolle / Den Bosch (Noordbrabants Museum) / Leuven (Stedelijk Museum Van der Kelen-Mertens) 2002, 93-101

Biesboer 2002

P. Biesboer, 'Kruseman en de Nederlandse portretschilderkunst in de eerste helft van de 19de eeuw', in: A. D. Renting (red.), cat.tent. *Jan Adam Kruseman 1804-1862*, Nijmegen

/ Apeldoorn (Paleis Het Loo) 2002, 45-62

Bok 2002

M.J. Bok, 'Carrières in beeld', in: N. Middelkoop (red.) e.a., cat.tent. *Amsterdammers geportretteerd 1600 -1800*, Bussum / Amsterdam (Amsterdams Historisch Museum) 2002, 152-166

Braekman 2006

W.L. Braekman, 'Het kleuren van stro, strowerk en verfrecepten (18de eeuw)', *Volkskunde* 107 (2006) 1, 5 -18, 93

Broos, Van Suchtelen e.a. 2004

B. Broos, A. van Suchtelen e.a.(red.), *Portraits in the Mauritshuis 1430-1790*, The Hague 2004

Bruynen 2002

Y. Bruynen, 'Over de Twelf Maendekens en de Vier Tyden 's iaers. De Maanden en Jaargetijden in de kunst van de Nederlanden circa 1500 tot 1750', in: Y. Bruynen, P. Huys Janssen e.a., cat.tent. *De vier jaargetijden in de kunst van de Nederlanden 1500-1750*, Zwolle / Den Bosch (Noordbrabants Museum) / Leuven (Stedelijk Museum Van der Kelen-Merten) 2002, 51-71

Cat.tent. Amsterdam 2002

N. Middelkoop (red.) e.a., cat.tent. *Kopstukken. Amsterdammers geportretteerd 1600-1800*, Bussum / Amsterdam (Amsterdams Historisch Museum) 2002

Cat.tent. Den Bosch 2002

Y. Bruynen, P. Huys Janssen e.a., cat.tent. *De vier jaargetijden in de kunst van de Nederlanden 1500 -1750*, Zwolle / Den Bosch (Noordbrabants Museum) / Leuven (Stedelijk Museum Van der Kelen-Mertens) 2002

Cat.tent. Den Haag 2006

J. Sillevis (red.), cat.tent. *De naakte waarheid. Courbet en het 19e-eeuwse naakt*, Arnhem / Den Haag (Gemeentemuseum Den Haag) 2006

Cat.tent. Nijmegen 2002

J.C. Bierens de Haan, cat.tent. *Gelderse gezichten. Drie eeuwen portretkunst in Gelderland, 1550-1850*, Zwolle / Nijmegen (Museum Het Valkhof) 2002

cat.tent. Rotterdam 2005

M. Roding, D. Adelaar e.a., cat.tent. *De Blijvende Verlokking. Kunstenaars uit de Lage Landen in Italië 1806-1940*, Schiedam / Rotterdam (Kunsthall Rotterdam) 2005

Chu -Ten Doesschate 2003

P. Chu-Ten Doesschate, *Nineteenth-Century European Art*, New York 2003

Coppens 2005

T. Coppens, 'Eeuwig verlangen; sentiment van vaderlandse bodem', *Museumtijdschrift Vitrine* 18 (2005) 7, 16-19

Didier 2006

M. Didier, 'Een omelet van kinderen', *Origine* 14 (2006) 6, 52-57

Dik 2003

J. Dik, *Analysis of historical paint and the implications for art history and art conservation. The case studies of Naples yellow and discoloured smalt*, Amsterdam 2003

Van Ditzhuyzen 2002

R. van Ditzhuyzen, 'Ons kent ons'. Kruseman's clientele - een groepsportret', in: A. D. Renting (red.), cat.tent. *Jan Adam Kruseman 1804-1862*, Nijmegen / Apeldoorn (Paleis Het Loo) 2002, 31-46

Dudok van Heel 2002

S.A.C. Dudok van Heel, 'De familie Backer', in: N. Middelkoop (red.)e.a., cat.tent. *Kopstukken. Amsterdammers geportretteerd 1600-1800*, Bussum / Amsterdam (Amsterdams Historisch Museum) 2002, 254-271

Dudok van Heel 2002

S.A.C. Dudok van Heel, 'Toen hingen er burgers als vorsten aan de muur', in: N. Middelkoop (red.), cat.tent. *Kopstukken. Amsterdammers geportretteerd 1600-1800*, Bussum / Amsterdam (Amsterdams Historisch Museum) 2002, 46-63

Ekkart 2001

R.Ekkart, 'De portretschilderkunst in de Republiek in de tweede helft van de achttiende eeuw', in: L. Golay, R. van Lit, M. van Maarseveen (red.), cat.tent. *Benjamin Salomon Bolomey. Een Zwitsers schilder aan het hof van stadhouder V*, Zwolle / Den Haag (Haags Historisch Museum) / [Prangins] (Musée national suisse-Château de Prangins) 2001, 32-43

Ekkart 2002

R. Ekkart, 'Amsterdamse portretschilders in de zeventiende en achttiende eeuw', in: N. Middelkoop (red.) e.a., cat.tent. *Kopstukken. Amsterdammers geportretteerd 1600-1800*, Bussum / Amsterdam (Amsterdams Historisch Museum) 2002, 28-45

Ekkart 2002

R. Ekkart, 'Gelderse portretten en portrettisten', in: J. C. Bierens de Haan (red.), *Gelderse gezichten. Drie eeuwen portretkunst in Gelderland, 1550 -1850*, Zwolle / Nijmegen (Museum Het Valkhof) 2002, 56-85

Ekkart 2003

R.Ekkart, 'Schilders aan het hof', in: S. Groenveld, J.J. Huizinga, Y.B. Kuiper (red.), *Nassau uit de schaduw van Oranje*, Leeuwarden 2003, 113-125

Elen 2006

A.J. Elen, 'Een binnenplaats uitgebeeld door Hulswit, Kerkhoff en Lamberts', *Amstelodamum* 93 (2006) 2, 14-24

Ellens 2004

M. Ellens, 'Een loffelyke studie'. Het achttiende-eeuwse bloemstilleven', *Kunstlicht* 25 (2004) 4, 22-28

Erkelens, Frankenhuis, Zanderink 2002

W. Erkelens, M. Frankenhuis, R. Zanderink, *Vorstelijk vee. Vier eeuwen Nederlandse veerassen*, Bussum 2002

Grijzenhout 2002

Grijzenhout, 'Andere tijden', N. Middelkoop (red.) e.a., cat.tent. *Kopstukken. Amsterdammers geportretteerd 1600-1800*, Bussum / Amsterdam (Amsterdams Historisch Museum) 2002, 234 -242

Grijzenhout 2006

F. Grijzenhout, 'Ballingschap in beeld, of: Belisarius in Holland', *De Achttiende Eeuw*, 38 (2006) 2, 133-146

Grootenboer 2006

H. Grootenboer, 'Treasuring the Gaze. Eye Miniature Portraits and the Intimacy of Vision', *The Art Bulletin* 88 (2006) 3, 496-507

Harmanni 2004

R. Harmanni, 'Schilderingen in interieurs (ca.1600 -1940)', *Monumenten* 25 (2004) 7-8, 6- 9

Hecht 2006

Peter Hecht, 'Het einde van de Gouden Eeuw: een kwestie van smaak', in: E. Mai, S. Paarlberg, G.J.M. Weber, cat. tent. *De kroon op het werk. Hollandse schilderkunst 1670-1750*, Keulen (Wallraf-Richartz-Museum & Fondation Corboud) / Dordrecht (Het Dordrechts Museum) / Kassel (Museumslandschaft Hessen Kassel) 2006, 11-26

'Het wellevende tijdperk. Portretten van de 18de eeuw', *Kunstschrift* 49 (2005) 9 (themanummer)

Hoogenboom 2001

A. Hoogenboom, 'Thema. Schrijvers en beeldende kunstenaars in de negentiende eeuw - Schilders in Holland 1800-1850', *Boekmancahier* 13 (2001), 51-59

Hoogsteder, Spliethoff 2002

W.J.H [Hoogsteder] en M. S.[M. Spliethoff], 'Drank en druiven. Symboliek op stillevens en genrevoorstellingen', *The Hoogsteder Journal* (2002) 9, 37-46

Houtzager, Jonker 2002

H. Houtzager en M. Jonker (red.), *De snijkunst verbeeld. Delftse anatomische lessen nader belicht. Beschrijving van de vier Delftse anatomische lessen en een overzicht van de gezondheidszorg in Delft en haar beoefenaren in de zeventiende en achttiende eeuw* Delft / Voorburg / Zwolle 2002

Knolle 2005

P. Knolle, 'Veredeling van het hart en verrijking van de geest', *Kunstschrift* 49 (2005) 2, 28-33

Koolhaas-Grosfeld 2005

E. Koolhaas-Grosfeld, 'Het geheim van de hand in het vest', *Kunstschrift* 49 (2005) 2, 14-23

Koolhaas-Grosfeld 2004

E. Koolhaas-Grosfeld, 'De boom in het schilderachtige landschap - Nieuwe visies omstreeks 1800', *Kunstschrift* 48 (2004) 4, 36-41

De Koomen 2004

A. de Koomen, 'Met de dood bekocht. Heldendood en martelaarsbloed in de negentiende-eeuwse historiestukken', *Kunstschrift* 48 (2004) 3, 36-41

Korthals Altes 2006

E. Korthals Altes, '“Old” versus contemporary art. The reception and reputation of Dutch painting in the eighteenth century', in: E. Mai (red.), *Holland nach Rembrandt. Zur niederländischen Kunst zwischen 1670 und 1750*, Keulen / Weimar 2006, 67-78

Kraan 2002

H. Kraan, *Dromen van Holland. Buitenlandse kunstenaars schilderen Holland, 1800-1914*, Zwolle 2002

De Leeuw 2005

R. de Leeuw, 'Het romantisch sentiment', in: R. de Leeuw, J. Reynaerts en B. Tempel (red.), *Meesters van de Romantiek. Nederlandse kunstenaars 1800 - 1850*, Zwolle / Rotterdam (Kunsthof Rotterdam) 2005, 9-28

Lobstein 2006

D. Lobstein, 'Het naakt op de salon', in: J. Sillevius (red.), cat.tent. *De naakte waarheid. Courbet en het 19e- eeuwse naakt*, Arnhem / Den Haag (Gemeentemuseum Den Haag) 2005, 82-115

Mai 2006

E. Mai (red.), *Holland nach Rembrandt. Zur niederländischen Kunst zwischen 1670 und 1750*, Keulen / Weimar 2006

Mai, Paarlberg, Weber 2006

E. Mai, S. Paarlberg, G.J.M. Weber, cat. tent. *De kroon op het werk. Hollandse schilderkunst 1670-1750*, Keulen (Wallraf-Richartz-Museum & Fondation Corboud) / Dordrecht (Het Dordrechts Museum) / Kassel (Museumlandschaft Hessen Kassel) 2006

Mathijssen 2005

M. Mathijssen, 'Geschreven schilderijen. Toenadering tussen de Nederlandse literatuur en schilderkunst van de Romantiek', in: R. de Leeuw, J. Reynaerts en B. Tempel (red.), *Meesters van de Romantiek. Nederlandse kunstenaars 1800 - 1850*, Zwolle / Rotterdam (Kunsthall Rotterdam) 2005, 193-210

Van der Meer Mohr 2006

J. van der Meer Mohr, 'Stadsgezichten door de eeuwen heen', *Origine* 14 (2006) 4, 30-35

Meijer 2005

F.G. Meijer, 'Asperges in de Nederlandse (stilleven)schilderkunst in de zeventiende en vroege achttiende eeuw', in: B. Kruijsen (red.), *Asperges in olieverf. Een koninklijke groente in de zeventiende eeuw*, Zwolle / Venlo (Limburgs museum) 2005, 9-37

Middelkoop, Jurjens 2002

N. Middelkoop en J. Jurjens, 'Kunsthistorische aspecten van de vier Delftse anatomische lessen', in: H. Houtzager en M. Jonker (red.), *De snijkunst verbeeld. Delftse anatomische lessen nader belicht. Beschrijving van de vier Delftse anatomische lessen en een overzicht van de gezondheidszorg in Delft en haar beoefenaren in de zeventiende en achttiende eeuw*, Delft 2002, 65-83

Van Noortwijk 2004

L. van Noortwijk, *De 19de eeuw op zijn mooist. Rijksmuseum aan de Merwede*, Dordrecht 2004 (*Bulletin Dordrechts Museum*, 2/2004)

Van Os 2006

H. van Os, 'De schoonste schijn. Venetiaanse kunst van de 18de eeuw', in: M. Piotrovsky e.a. (red.), cat.tent. *Venezia! Kunst uit de 19de eeuw*, Zwolle / Amsterdam(Hermitage Amsterdam) 2006, 16-37

Van Os, Runia 2006

H. van Os, m.m.v. E. Runia, *Droom van Italië*, Zwolle 2006

Pelgrom 2005

A. Pelgrom, 'Painting in that old birth-land of all Art'. Giuseppe Mazzini en de moderne schilderkunst in Italië', *Groniek* 37 (2005) 166, 43-59

Reynaerts 2005

J. Reynaerts, 'De hand van God. Romantiek in de Nederlandse landschapschilderkunst', in: R. de Leeuw, J. Reynaerts en B. Tempel (red.), *Meesters van de Romantiek. Nederlandse kunstenaars 1800-1850*, Zwolle / Rotterdam (Kunsthall Rotterdam) 2005, 129-152

Schaffers-Bodenhausen, Spliethoff 2003

K.Schaffers-Bodenhausen en M. Spliethoff, 'De portretminiaturen in de verzameling van het Huis van Oranje-Nassau. Een supplement op de catalogus van 1993', in: J.R. ter Molen (red.), *Een vorstelijk archivaris. Opstellen voor Bernard Woelderink*, Zwolle 2003, 294 -302

Sillevis 2006

J. Sillevis, 'Lessen in kunst. De centrale positie van het naakt in de Franse kunst', in: J. Sillevis (red.), cat.tent. *De naakte waarheid. Courbet en het 19e-eeuwse naakt* Arnhem / Den Haag (Gemeentemuseum Den Haag) 2006, 24-49

Sillevis 2006

J. Sillevis, 'Een naakt van Courbet. Een twijfelgeval', cat.tent. *De naakte waarheid. Courbet en het 19e-eeuwse naakt*, Arnhem / Den Haag (Gemeentemuseum Den Haag) 2006, 116-123

Stevens 2002

H. [Stevens], 'Portretgalerij van de gouverneurs-generaal, 1609-1945', in: K. Zandvliet e.a. (red.), *De Nederlandse ontmoeting met Azië, 1600-1950*, Amsterdam / Zwolle 2002, 76 -97

Tempel, De Leeuw 2006

B. Tempel en R. de Leeuw, *Het Romantiek boek*, Zwolle 2006

Thoben 2001

P. Thoben, *Koeien bij de vleet. Rundvee in de Nederlandse en Belgische schilderkunst van de negentiende en twintigste eeuw*, Eindhoven (Museum Kempenland) 2001

Tichelaar 2001

P.J. Tichelaar, 'Friese schilders van tegeltableaus in de achttiende eeuw', in: P.J. Tichelaar en S. ten Hoeve, *Fries Aardewerk II. Bolsward*, Leiden 2001, 75-102

Vels Heijn, Doevendans 2003

A. Vels Heijn en A. Doevendans, *Verborgene verhalen. Betekenissen van Vlaamse & Nederlandse schilderijen 15e-18e eeuw*, Amsterdam 2003

Verschaffel 2004

T. Verschaffel, 'Schilderen voor het vaderland. Kunst en nationale propaganda in de negentiende eeuw', *Kunstschrift* 48 (2004) 3, 16-19

Wallert 2005

A. Wallert, 'Joris Dik. Scientific analysis of historical paint and the implications for art history and art conservation. The case studies of Naples yellow and discoloured smalt', *Art Matters- Netherlandish Technical Studies in Art* (2005) 3, 118-120 (Boekbespreking)

Van der Willigen, Meijer 2003

A. van der Willigen en F.G. Meijer, *A dictionary of Dutch and Flemish still-life painters working in oils, 1525-1725*, Leiden 2003

3. Schilderkunst, kunstenaars

Jurriaan Andriessen (1742-1819):

R. Harmanni, *Jurriaan Andriessen (1742-1819) : 'behangselschilder'*, z.pl. 2004 (4 dln.)

Jacobus Luberti Augustini (1748-1822):

R.-J. te Rijdt, "Wij hebben gezien!: een vidimustekening afgebeeld op een regentenportret door Jacobus Luberti Augustini", *Bulletin van het Rijksmuseum* 54 (2006) 1, 40-43

Josephus van den Berg (1802 -1861):

W.M.J.L. van Giersbergen, 'De galerij der artiesten', *Jaarboek Die Haghe* (2001), 142-155

W. van Giersbergen, 'De galerij der Rotterdamse artisten', *Rotterdams Jaarboekje* 10de reeks (2002) 10, 283 -305

Benjamin Samuel Bolomey (1739 -1819):

L.Golay, R. van Lit en M. van Maarseveen (red.), *cat.tent. Benjamin Samuel Bolomey 1739 -1819. Een Zwitsers schilder aan het hof van stadhouder Willem V*, Zwolle / Den Haag (Haags Historisch Museum), [Prangins] (Musée national suisse- Château de Prangins) 2001

L. Golay, 'De biografie van Benjamin Samuel Bolomey', in: L. Golay, R.van Lit, M. van Maarseveen (red.), *cat.tent. Benjamin Samuel Bolomey 1739 -1819. Een Zwitsers schilder aan het hof van stadhouder Willem V*, Zwolle/Den Haag (Haags Historisch Museum) / [Prangins] (Muséénational suisse - Château de Prangins) 2001, 44-47

L. Golay, 'De waarderingsgeschiedenis van Bolomey's oeuvre', in: L. Golay, R. van Lit en M. van Maarseveen, cat.tent. *Benjamin Samuel Bolomey 1739-1819. Een Zwitsers schilder aan het hof van stadhouder Willem V*, Zwolle / Den Haag (Haags Historisch Museum) / [Prangins](Musée national suisse - Château de Prangins) 2001, 86-91

L. Golay, 'Geschilderde, getekende en gegraveerde werken van Benjamin Samuel Bolomey 1760-1819' in: L. Golay, R. van Lit en M. van Maarseveen, cat.tent. *Benjamin Samuel Bolomey 1739 -1819. Een Zwitsers schilder aan het hof van stadhouder Willem V*, Zwolle / Den Haag (Haags Historisch Museum) / [Prangins] (Musée national suisse-Château de Prangins) 2001, 70-85

A. Quarles van Ufford, 'Slachtoffers van Napoleon. Bolomey, portretschilder van het hof van Willem V', *Museumtijdschrift Vitrine* 15 (2002) 1, 16-19

David Bles (1821-1899):

A. Hoogenboom, 'Zo de ouden zongen, piepen de jongen of de Vadermoordenaars?', in: S. de Bodt, J. Reynaerts, J. de Vries (red.), *Studiecollectie. Interpretaties van kunst uit de negentiende en twintigste eeuw. Dertien opstellen voor Evert van Uitert*, Amsterdam 2001

Canaletto (Giovanni Antonio Canal) (1697-1768):

E. Spaans, 'Souvenirs - Schilder Canaletto dankte zijn carrière aan de toeristenindustrie. - Hermitage, Amsterdam, 5 maart t/m 4 september', *Museumtijdschrift Vitrine*, 18 (2005) 2, 18 -21

Gilles Closson (1796 - 1842):

J. Reynaerts, 'Pour rompre, sa routine et varier son talent'. Landschapstudies in olieverf van Gilles Closson', in: S. de Bodt, J. Reynaerts, J. de Vries (red.), *Studiecollectie. Interpretaties van kunst uit de negentiende en twintigste eeuw. Dertien opstellen voor Evert van Uitert*, Amsterdam 2001, 17-30

Gustave Courbet (1819 -1877):

M. de Haan en M. van der Heyden, 'Gustave Courbet (1819 -1877)', in: J. Sillevius (red.) cat.tent. *De naakte waarheid. Courbet en het 19e- eeuwse naakt*, Arnhem / Den Haag (Gemeentemuseum Den Haag), 51-81

Dirk Danser (1698-1763):

J. Jongstra, 'Dirk Danser 'Jezus op het Meer van Galilea'', *Keramika* 15 (2003) 2, 25 -28

Paul Delaroche (1797-1857):

J. de Hond, 'Losse hoofden en laatste uren - Over de invloed van Paul Delaroche' *Kunstschrift* 48 (2004) 3, 22-35

Philip van Dijk (1683-1753):

E. Korthals Altes, 'Philip van Dijk, een achttiende-eeuwse Haagse schilder-kunsthandelaar met een lokale en internationale clientèle', *Oud Holland* 116 (2003) 1, 34 -56

Johannes van Dregt (1737 -1807):

Anoniem, 'Johannes van Dregt (Amsterdam 1737-1807 Amsterdam). Allegorie op de vrijheid met buste van Johan van Oldenbarneveldt, 1790', *Bulletin van het Rijksmuseum* 52 (2004) 2, 184-185

Jean Fournier (c.1703 – 1754):

R. Ekkart, 'Jean Fournier als portrettist van Willem IV', in: J.R. ter Molen (red.), *Een vorstelijk archivaris. Opstellen voor Bernard Woelderink*, Zwolle 2003, 111-116

Caspar David Friedrich (1774-1840):

J. Stumpel, 'Caspar David Friedrich (1774-1840)', *Kunstschrift* 49 (2005) 5, 16-27

Francesco Guardi (1712-1793):

B. Aikema, 'I Guardi. Vedute, capricci, feste, disegni e 'quadri turcheschi', in: A. Bettagno (red.), *Francesco Guardi, il 'picturesque' e il moto di Venezia*, Venetië 2002, 17-29

William Hogarth (1697-1764):

F. Grijzenhout, 'Hogarth in Holland', in: E. Mai (red.), *Holland nach Rembrandt. Zur niederländischen Kunst zwischen 1670 und 1750*, Keulen / Weimar 2006, 79-96

Jan Hulswit (1766 -1822):

A.J. Elen, 'Twee schilderijen van Jan Hulswit voor het Koninklijk Museum', *Bulletin van het Rijksmuseum* 53 (2005) 4, 316-321

Jan van Huysum (1682-1749):

J. Dik, 'De schildertechniek van Jan van Huysum' in: S. Segal, M. Ellens en J. Dik

cat.tent. *De verleiding van Flora. Jan van Huysum 1682-1749*, Zwolle / Delft (Museum Het Prinsenhof) / Houston (The Museum of Fine Arts) 2006, 69-74

M. Ellens, 'De wisselende waardering voor het werk van Jan van Huysum', in: S. Segal, M. Ellens en J. Dik, cat.tent. *De verleiding van Flora. Jan van Huysum 1682 –1749*, Zwolle / Delft (Museum Het Prinsenhof) / Houston (The Museum of Fine Arts) 2006, 75 - 83

M. Ellens en S. Segal (2006). 'Jan van Huysum. Zijn leven en familie', in: S. Segal, M. Ellens en J. Dik, cat.tent. *De verleiding van Flora. Jan van Huysum 1682-1749*, Zwolle / Delft (Museum Het Prinsenhof) / Houston (The Museum of Fine Arts) 2006, 15-26

E. Kolfin, *Voor koningen en prinses. De stillevenen en landschappen van Jan van Huysum (1682-1749)*, Delft (Museum het Prinsenhof) 2006

E. Spaans, 'Feniks der bloemschilders', *Museumtijdschrift Vitrine* 19 (2006) 6, 28-31

Maria van Huysum (1696-n.1760):

M. Ellens, 'Maria van Huysum', in: *Digitaal Vrouwenlexicon van Nederland*, <http://www.inghist.nl/onderzoek/projecten/DVN/lemmata/data/Huysum> (25 april 2007)

Johann Heinrich Keller (1692-1765):

C. Dumas, 'Johann Heinrich Keller (1692-1765)', *Delineavit et Sculptit* (2005) 29, 54-55

Jan Adam Kruseman (1804 -1862):

E. Elzenga, 'In de gunst des konings', in: A. D. Renting, (red.), cat.tent. *Jan Adam Kruseman 1804 -1862*, Nijmegen / Apeldoorn (Paleis Het Loo) 2002, 21-30

E. Lipke -Deetman, 'De religieuze historieschilderkunst van Kruseman', in: A.D. Renting (red.), cat.tent. *Jan Adam Kruseman 1804-1862*, Nijmegen / Apeldoorn (Paleis Het Loo) 2002, 105-136

E. Lipke-Deetman, 'Het leven van Jan Adam Kruseman Jzn', in: A.D. Renting (red.), cat.tent. *Jan Adam Kruseman 1804-1862*, Nijmegen / Apeldoorn (Paleis Het Loo) 2002, 9-20

A.D. Renting (red.), cat.tent. *Jan Adam Kruseman 1804 -1862*, Nijmegen / Apeldoorn (Paleis Het Loo) 2002

Adriaan de Lelie (1755-1820):

Anoniem, 'De Lelie en zijn Gildemeester', *The Hoogsteder Journal* (2004)10, 34 -41

Y. van der Linden, 'Twee schilderijen geïdentificeerd in Gildemeesters kunstzaal',

Bulletin van het Rijksmuseum 50 (2002) 1, 358-363

Hendrik Limborch (1681-1759):

L. ten Kate, *Denkbeeldig schoon. Lambert ten Kates opvattingen over beeldende kunst*. Tekstuitgave met commentaar door H. Miedema, Leiden 2006, Deel 1. De briefwisseling met Hendrik Limborch

Jean-Etienne Liotard (1702-1789):

D. Bull en T. M. Bunt, *Jean-Etienne Liotard (1702-1789)*, Zwolle / Amsterdam 2002

George van der Mijn (1726/27 - 1763):

C. Pottasch, 'Zachte pastels en glanzend satijn', *Mauritshuis in Focus* 14 (2003) 1, 22-30

G. Sluiter, 'George van der Mijn, Portraits of Cornelis Ploos van Amstel and Elisabeth Troost ' in: B. Broos, A. van Suchtelen e.a.(red.), *Portraits in the Mauritshuis 1430-1790*, The Hague 2004,168-173

Wijnand J.J. Nuyen (1813 – 1839):

W. Kloek, 'Twee Nuyens voor de prijs van één', *Bulletin van het Rijksmuseum* 52 (2004)1, 82-87

Joris Ponse (1723 - 1783):

S. Paarlberg, 'Stilleven met bloemen, vruchten en een dode haas. Joris Ponse (Dordrecht 1723 - 1783 Dordrecht)', *Bulletin van de Vereniging Rembrandt* 15 (2005) 2, 5-7

Tibout Regters (1710-1768):

R. Ekkart, *Tibout Regters. Schilder van portretten en conversatiestukken 1710 -1768*, Leiden 2006

Willem Roelofs (1822-1897):

M. van Heteren, 'Willem Roelofs, baanbreker van het moderne landschap', in: M. van Heteren, R.-J. te. Rijdt e.a. (red.), cat.tent. *Willem Roelofs 1822-1897*, Bussum / Oss (museum Jan Cunen) / Rotterdam (Kunsthof Rotterdam) 2006, 22 - 39

G.M.C.Jansen, 'De adem der natuur': de olieverfstudies van Willem Roelofs', in: M. van Heteren, R.- J. te. Rijdt e.a. (red.), cat.tent. *Willem Roelofs 1822-1897*, Bussum / Oss (museum Jan Cunen) / Rotterdam (Kunsthof Rotterdam) 2006, 40-51

A. Wallert en M. van de Laar, 'De schildertechniek van Willem Roelofs: binnen en buiten', in: M. van Heteren, R.- J. te. Rijdt e.a. (red.), cat.tent. *Willem Roelofs 1822-1897*, Bussum / Oss (museum Jan Cunen) / Rotterdam (Kunsthall Rotterdam) 2006, 80-91

Niels Rode (1732-1794):

P. Peucker, 'De Zeister jaren van de Deens-Nederlandse schilder Niels Rode', *Oud-Utrecht* 77 (2004), 37-45

Nicolaas Rijnenburg (1713 -c. 1794):

H. Houtzager, 'De anatomische les van Dr. Theodorus Hoogeveen, geschilderd door Nicolaas Rijnenburg in 1773', in: H. Houtzager en M. Jonker (red.), *De snijkunst verbeeld. Delftse anatomische lessen nader belicht. Beschrijving van de vier Delftse anatomische lessen en een overzicht van de gezondheidszorg in Delft en haar beoefenaren in de zeventiende en achttiende eeuw*, Delft / Voorburg / Zwolle 2002, 125-135

Harmanus Serin (1678 -na 1755):

J. van der Meer Mohr, 'De Haagse portretschilder Harmanus Serin', *Origine* 14 (2006) 2, 22-25

Christian Seybold (1697 -1768):

L. Ruhe, 'Christian Seybold (Mainz? 1697-Wenen 1768)', *Desipientia* 12 (2005) 2, 42-51

Ary Scheffer (1795 -1858):

M. Jonker, 'De Souliotische vrouwen van Ary Scheffer. Een negentiende-eeuws altaarstuk', in : S. de Bodt, J. Reynaerts, J. de Vries (red.), *Studiecollectie. Interpretaties van kunst uit de negentiende en twintigste eeuw. Dertien opstellen voor Evert van Uitert*, Amsterdam 2001, 31-42

Baudina Stinstra (1739 -1821):

M.-A. de Harder, "Onbeholpen kopieën als tijdverdrijf". De Friese kunstenaress Baudina Stinstra (1739 -1821)', *De Vrije Fries* 85 (2005), 161-177

Abraham van Strij (1753 -1826):

P. Schoon, 'Serie van vijf behangsels. Jacob van Strij (Dordrecht 1756 -1815 Dordrecht) Abraham van Strij (Dordrecht 1753 -1826 Dordrecht)', *Bulletin van de Vereniging Rembrandt* 16 (2001) 1, 24-28

Jacob van Strij (1756-1815):

P. Schoon, 'Serie van vijf behangsels. Jacob van Strij (Dordrecht 1756 -1815 Dordrecht) Abraham van Strij (Dordrecht 1753 -1826 Dordrecht)', *Bulletin van de Vereniging Rembrandt* 16 (2001)1, 24-28

Barend Hendrik Thier (1743 -1811):

R-J. te Rijdt en J. W. Niemeijer, 'Barend Hendrik Thier (1743-1811), een kunstenaarsleven tussen natuurobservatie en ateliertraditie. Deel 1 : Elf schetsen toegevoegd aan zijn oeuvre', *Bulletin van het Rijksmuseum* 49 (2001) 1, 179-205

Giambattista Tiepolo (1696-1770):

P. van der Akker, 'De laconieke Venetianen Giambattista Tiepolo 1696-1770', *Kunstschrift* 47 (2003) 3, 38-41

Cornelis Troost (1696 - 1750):

E. Koolhaas-Grosfeld, 'Cornelis Troost en de Hollandse natie. Tweeluik over het ontstaan van een misverstand', in: G.- J. Johannes, J. de Kruif, J. Salman (red.), *Een groot verleden voor de boeg. Cultuurhistorische opstellen voor Joost Kloek. Aangeboden bij het afscheid van prof. dr. J.J. Kloek als hoogleraar Sociale geschiedenis van de literatuur aan de Universiteit Utrecht*, Leiden 2004, 163-185

G. Sluiter, 'Cornelis Troost, 'Portrait of a man, 1730?', in: B. Broos, A. van Suchtelen ea.(red.), *Portraits in the Mauritshuis 1430-1790*, The Hague 2004, 253 -255

Jean - Baptiste Vanmour (1671-1737):

E. Sint Nicolaas, E.D. Bull, G. Renda, *De Ambassadeur, de Sultan en de Kunstenaar. Op audiëntie in Istanbul*, Amsterdam / Zwolle 2003

Nicolaas Verkolje (1673-1746):

Anoniem, 'Keuze uit de aanwinsten. Nicolaas Verkolje (Delft 1673 -1746). Europa en de stier, circa 1735-1740', *Bulletin van het Rijksmuseum* 52 (2004) 2, 180 -182

A. M. L. E. Erkelens, 'Europa en de stier. Nicolaas Verkolje (1673-1746)', *Bulletin voor de Vereniging Rembrandt* 11 (2001) 2, 23 -26

Elisabeth Geertruida Wassenbergh (1729 -1781):

J. van Roekel, ' Elisabeth Geertruida Wassenbergh, de eerste Groningse kunstenaar', in :J. van Roekel en E. van der Werff (eindred.), cat. *De schildersfamilie*

Wassenbergh en een palet van tijdgenoten, Bedum 2006, 129 -139

Jan Wassenbergh (1716 - 1763):

J. van Roekel, 'Jan Wassenbergh, een echte zoon van zijn vader', in: J. van Roekel en E. van der Werff (eindred.), cat. *De schildersfamilie Wassenbergh en een palet van tijdgenoten*, Bedum 2006, 121-128

Jan Abel Wassenbergh (1689 -1750):

J. van Roekel, 'Jan Abel Wassenbergh, schilder uit overtuiging', in: J. van Roekel en E. van der Werff (eindred.), cat. *De schildersfamilie Wassenbergh en een palet van tijdgenoten*, Bedum 2006, 70-120

Jacob Campo Weyerman (1677-1747):

E. Boom, 'in de smaak van een Haaze saus'. Weyermans denkbeelden over kunst', *Mededelingen van de Stichting Jacob Weyerman* 24 (2001) 3, 129 -141

B. Broos, 'Weyerman en ' Wackerbaart'', *Mededelingen van de Stichting Jacob Weyerman* 24 (2001) 3, 142-149

J. Bruggeman, 'De kronyk der paruyken. Een nooit verschenen werk van Jacob Campo Weyerman', in: C. Heertum, T. Jongenelen en F. van Lamoen (red.), *De andere achttiende eeuw. Opstellen voor André Hanou*, Nijmegen 2006, 71 -89

A. Erfemeijer, 'Gestolen Veêren(?). De kunstenaarsanekdotes van Jacob Campo Weyerman', *Mededelingen van de Stichting Jacob Weyerman* 26 (2003) 2, 109 -117

M. Geesink en A. Bossers,' Weyermans 'Talmud'. Een vluggertje ', in: C. Heertum, T. Jongenelen en F. van Lamoen (red.), *De andere achttiende eeuw. Opstellen voor André Hanou*, Nijmegen 2006, 91-99

R. Hoogma, 'Een schilderij van Weyerman in Parijs', *Mededelingen van de Stichting Jacob Weyerman* 27(2004)1, 20 -22

Huussen 2001

A. H. Huussen jr, 'Het proces tegen Jacob Campo Weyerman (1739)', *Groniek* 34 (2001) 153, 483-496

Thomas van der Wit

H. Houtzager, 'De anatomische les van Dr. Abraham Cornelisz. van Bleyswijck, geschilderd door Thomas van der Wit in 1727', in: H. Houtzager en M. Jonker (red.), *De snijkunst verbeeld. Delftse anatomische lessen nader belicht. Beschrijving van de vier Delftse anatomische lessen en een overzicht van de gezondheidszorg in Delft en haar beoefenaren in de zeventiende en achttiende eeuw*, Delft / Voorburg / Zwolle 2002,

113-123

Jonas Zeuner (1727 -1814):

J. van der Meer Mohr, 'Brittenrust en Vegtvliet. Twee achterglasschilderingen door Jonas Zeuner (1727 -1814)', *Origine* 13 (2005) 6, 24-28

4. Tekenkunst en grafiek

Van den Akker (2005)

P. van den Akker, 'Ken je het land waar de citroenen bloeien. De Duitse Lucasbroeders' *Kunstschrift* 49 (2005) 5, 38-45

Aikema 2002

B. Aikema, 'Arnold Mos en zijn familie. Een geslacht van tekeningenverzamelaars', in: B. Aikema, P.J.G. van der Coelen en P.J.A. Roelofs, cat.tent. *Meesters op papier. Nederlandse landschapstekeningen uit een particuliere collectie (17de -19de eeuw)*, Zwolle / Nijmegen (Museum Het Valkhof) 2002, 7-19

Anoniem (2004).

Anoniem, 'Keuze uit de aanwinsten. Jachtgezelschap, Nederland, circa 1690 -1725', *Bulletin van het Rijksmuseum* 52 (2004)1, 88-89

Arkesteijn 2002

N. Arkesteijn, 'De vader van het Nederlandse papiergeld', *De Beeldenaar* 26 (2002) 5-6, 241-248

Arkesteijn 2003

N.L.M. Arkesteijn, 'Een vervalsersbende trekt door de Nederlanden', *De Beeldenaar* 27 (2003) 1, 29-35

Bertram 2005

C. Bertram (met een bijdrage van E.A. de Jong), *Noord-Hollands Arcadia. Ruim 400 Noord-Hollandse buitenplaatsen in tekeningen, prenten en kaarten uit de Provinciale Atlas Noord-Holland*, Alphen aan den Rijn 2005

Borms 2006

A. Borms, 'Centsprenten: de cartoons van weleer', *Origine* 14 (2006) 2, 50 -56

Borms, Thijsen 2005

A. Borms en J. Thijsen, *Schoolprenten tot nut van 't algemeen*, Voorburg 2005

Buijnsters, Buijnsters -Smet 2005

P.J. Buijnsters en L. Buijnsters-Smet, *Papertoys. Speelprenten en papieren speelgoed in Nederland (1640 -1920)*, Zwolle 2005

Cat.tent.Leiden 2002

Cat.tent. *Tekenend voor Leiden. Aquarellen en tekeningen uit de 18de eeuw*, Leiden (Rijksprentenkabinet Leiden) / Sassenheim 2002

Cat.tent. Nijmegen 2002

B. Aikema, P.J.G. van der Coelen en P.J.A. Roelofs, cat.tent. *Meesters op papier. Nederlandse landschapstekeningen uit een particuliere collectie (17de-19de eeuw)*, Zwolle / Nijmegen (Museum Het Valkhof) 2002

Cat.tent. Rotterdam 2003

L. van der Wolde (red.), cat.tent. *De Zeven Provinciën. Landkaarten van Nederland uit de zeventiende en achttiende eeuw*, Rotterdam (Museum Het Schielandshuis) 2003

Desjardijn 2005

D. Desjardijn, *Catalogus van prenten en tekeningen uit de Stachelswine collectie Dl. II: Negentiende eeuw*, Amsterdam 2005

Dickman -Wijnand 2004

M. Dickman-Wijnand, 'In verborgenheid gekoesterd. Belangrijke tekeningencollectie van Nijstad ter veiling', *Tableau* 26 (2004) 2, 59-62

Ewals 2002

L. Ewals, 'Boek-en tentoonstellingsbespreking. Peter van der Coelens & Gerard Lemmens, 'Heerlijke natuurtooneelen'. Romantische landschapschilders in Beek en Ubbergen 1810-1860, Nijmegen (Museum Het Valkhof) 2000-2001', *Desipientia* 9(2002)2, 40-42

Félix -Faure 2003

L. Félix -Faure, 'Van ingekleurde tekening tot aquarel. De ontwikkeling van de aquareltechniek in de beeldende kunst' in: L. Félix-Faure, *Aquarellen in Nederland*, Bussum, 8-45

Fuks 2004

S. Fuks, 'Fox hunting op jachtprenten', *Origine* 12 (2004) 5, 51- 54

Fuks 2005

S. Fuks, 'Rijtuigen op tekeningen en prenten', *Origine* 13 (2005) 4, 36 -38

Grijzenhout 2004

F. Grijzenhout, 'Wandelingen door Hollands Arkadia', *De Achttiende Eeuw* 36(2004)2, 132-142, 159

Grijzenhout 2003

F. Grijzenhout, 'Hartstochtelijk verzameld: 18de-eeuwse Hollandse verzamelaars van tekeningen en hun collecties, Parijs-Bussum, 2001 en Mária van Berge-Gerbaud e.a.,

Hartstochtelijk verzameld: beroemde tekeningen in 18de-eeuwse Hollandse collecties, Parijs-Bussum, 2001', *Oud-Holland* 116 (2003) 2, 111-113 (Boekbespreking)

Groen 2002

B. Groen, 'Botanische bijbels. Planten uit de Oost veranderden de Nederlandse tuin', *Cachet* (2002) 19, 38-41

Heyning 2004

K. Heyning, 'Onderwijs en resultaat', K. Heyning en G. van Herwijnen'(red.), in: 'Om prijs en plaats'. *De Middelburgse Teekenakademie, 1778-2003*', Middelburg 2004, 45-70

Kistemaker 2005

R. Kistemaker e.a.(red.), *The paper museum of The Academy of Sciences in St. Petersburg, c. 1725-1760*, Amsterdam 2005 (History of Science and Scholarship in the Netherlands, vol. 6)

Koolhaas-Grosfeld 2004

E. Koolhaas-Grosfeld, 'De boom in het schilderachtige landschap. Nieuwe visies omstreeks 1800', *Kunstschrift* 48 (2004) 4, 36-41

Koolhaas-Grosfeld 2006

E. Koolhaas-Grosfeld, 'Het atelier van de Verlichting', in: M. Haveman e.a. (red.), *Ateliergeheimen. Over de werkplaats van de Nederlandse kunstenaar vanaf 1200 tot heden*, Lochem / Amsterdam 2006, 262-281

Koopmans 2003

J.W. Koopmans, Jan Goeree en zijn ontbrekende titelgedichten in de Europese Mercurius (1713,1718,1719 en 1727)', *Mededelingen van de Stichting Jacob Weyerman* 26 (2003) 2, 73-90

De Kruif, M. Meijer Drees 2006

J. de Kruif en M. Meijer Drees, *Het lange leven van het pamflet. Boekhistorische, iconografische, literaire en politieke aspecten van pamfletten 1600-1900*, Hilversum 2006

Leeflang 2001

H. Leeflang, 'Hans Verbeek, Travels through Town and Country. Dutch and Flemish Landscape Drawings 1550-1830, Curacao 2000', *The Burlington Magazine* 143 (2001) 1163, 639 (Boekbespreking)

Menalda 2001

M. Menalda, 'Ovidius' Metamorphosen. Grafiek 1580-1780 uit eigen bezit', *Teylers Magazijn* 20 (2001) 1, 7-9

Menalda 2003

M. Menalda, 'Romantische aquarellen 1825-1875', *Teylers Magazijn* 22 (2003)1, 8-11

Meijers 2005

D.J. Meijers, 'The Paper Museum as a genre. The corpus of drawings in St Petersburg within a European perspective', in R. Kistemaker e.a.(red.), *The paper museum of the Academy of Sciences in St Petersburg, c. 1725-1760*, Amsterdam 2005 (History of Science and Scholarship in the Netherlands, vol. 6), 19-54

Meulenkamp 2004

W. Meulenkamp, 'Boekbesprekingen. Walcheren op zijn mooist . Een dubbelboek over de Walcherse tuinkunst', *Cascade* 13 (2004) 2, 22-24

Mooij 2002

J. Mooij, *Geen weggegooid geld. Bankbiljettenvernietiging in Nederland, 1814-2002*, [Amsterdam] 2002

Mooij 2004

J. Mooij, 'Guldens in vuur en vlam. Bankbiljettenvernietiging in Nederland 1814 -2002', *De Beeldenaar* 28 (2004) 4,133-139

Nauw, Schaeps 2004

A. Nauw en J. Schaeps, *Fraay met sapverwen gecouleurd. Kunstenaars in Leiden in de achttiende eeuw*, Leiden 2004 (Kleine publicaties van de Universiteitsbibliotheek nr. 62)

Nijssen, Van Laere 2005

R. Nijssen en R. van Laere, *Kastelen op papier. Aquarellen van Limburgse kastelen uit de eerste helft van de negentiende eeuw*, Wijer 2005 (Limburgse Studies)

Ouwerkerk 2002

A. Ouwerkerk, 'Met kunst geïllustreerd. De kunstreproductie in de eerste helft van de negentiende eeuw in Nederland', *Leids Kunsthistorisch Jaarboek* 12 (2002), 275 -293

Pelt 2003

F. Pelt, 'Nederlandse vogels. Over het ornithologische werk uit de 18de eeuw', *Teylers Magazijn* 22 (2003) 1, 12-15

Plomp 2002

M. C. Plomp, 'Een voortreffelyke Liefhebberye'. Het verzamelen van tekeningen door voorname liefhebbers in de Republiek en later het Koninkrijk der Nederlanden, 1732-1833', Groningen 2002

Plomp 2003

M.C. Plomp, 'Zeichnungen von Meisterhand. Die Sammlung Uffenbach aus der Kunstsammlungen der Universität Göttingen, by Gerd Unverfehrt et al, with an introductory essay by Dietrich Meyerhöfer, Göttingen 2000', *The Burlington Magazine* 150(2003)1208, 802-803 (Boekbespreking)

Te Rijdt 2002

R. - J. te Rijdt, *Van Watteau tot Ingres. 18de- eeuwse tekeningen uit het Rijksmuseum Amsterdam*, Amsterdam (Rijksmuseum)/Parijs (Fondation Custodia)2002

Van Roekel, Aaltink, Van der Werff 2001

J. van Roekel, Y. Aaltink, Van der Werff, *Vruchten van Minerva. Bekroonde romantische werken 1824-1851*, Bedum 2001

Roelofs 2002

P.J.A. Roelofs, 'Mijn vriend, wat overtreft op aarde / Het hemelsche genot, dat de natuur ons baarde'. 300 jaar Nederlandse landschapstekeningen (1600-1900) en de verzameling Mos', in: B. Aikema, P.J.G. van der Coelen en P.J.A. Roelofs, cat.tent. *Meesters op papier. Nederlandse landschapstekeningen uit een particuliere collectie (17de -19de eeuw)*, Zwolle / Nijmegen (Museum Het Valkhof) 2002, 21-38

Rutgers 2006

J. Rutgers, 'The Dating of Tiepolo's Capricci and Scherzi', *Print quarterly* 23 (2006) 3, 254 -263

Scalliet 2001

M.- O. Scalliet, 'Beelden van Oost-Indië. De collectie Bik in het Rijksprentenkabinet', *Bulletin van het Rijksmuseum* 49 (2001) 4, 179-205

Schwartz 2004

L.A. Schwartz, *The Dutch drawings in the Teyler Museum. Vol. IV: Artists born between 1740 and 1800*, Haarlem / Ghent / Doornspijk 2004

Van Serooskerken 2001

C. T. van Serooskerken, 'Hartstochtelijk verzameld. Beroemde tekeningen in 18de-eeuwse Hollandse collecties', *Teylers Magazijn* 20 (2001) 4, 2-5

Smits 2006

Chr. Smits, 'Geborduurde kussens en kopjes van porselein. Aquarellen als herinnering van een plezierig familieleven', *Cachet* (2006) 36, 22-27

Van der Steur 2005

A.G. van der Steur, 'De Provinciale Atlas Noord-Holland', *Origine* 13 (2005) 4, 14-16

Verheggen, Enklaar 2006

E.M.F. Verheggen en M. Enklaar, *Beelden voor passie en hartstocht. Bid- en devotieprenten in de Noordelijke Nederlanden, 17de en 18de eeuw*, Zutphen 2006

Verhoogt 2004

R. M. Verhoogt, *Kunst in reproductie. De reproductie van kunst in de negentiende eeuw en in het bijzonder van Ary Scheffer (1795-1858), Jozef Israëls (1824-1911) en Lourens*

Alma-Tadema (1836-1912), Amsterdam 2004

Verhoogt 2005

R. Verhoogt, 'De Nederlandse Romantiek in prent', in: R. de Leeuw, J. Reynaerts en B. Tempel, *Meesters van de Romantiek. Nederlandse kunstenaars 1800-1850*, Zwolle / Rotterdam (Kunsthall Rotterdam) 2005, 253-270

Vermeulen 2006

I. R. Vermeulen, 'Comte de Caylus naar Maarten van Heemskerck. Vroeg achttiende-eeuwse reproducties van Romeinse tekeningen', *Kunstlicht* 27 (2006) 2-3, 30-33

Wilmer 2005

C.C.S. Wilmer, *De getekende stad. Utrecht in oude tekeningen 1550-1900*, Utrecht 2005

5. Tekenkunst en grafiek, kunstenaars

Carel Allard (1648-1709):

C. Allard (met een inleiding van J.R. ter Molen), *Neerlands veldpracht. Een serie prenten met gezichten van Paleis Het Loo en zijn tuinen uitgegeven door Carel Allard, vermoedelijk in 1702*, Alphen aan den Rijn 2005

Jan Arends (1738-1805):

M. van den Broeke, *Jan Arends. Buitenplaatsen op Walcheren*, Alphen aan den Rijn 2001

H.W.M. van der Wyck, *Het Arkadisch Walcheren getekend door Jan Arends 1770-1790*, Alphen aan den Rijn 2001

Mary Ellen Best (1809 -1891):

Ch. Smits, 'Fotograferen met penseel. Mary Ellen Best schilderde hoe mensen wonen', *Cachet* 4 (2001) 16, 14-20

Jan Brandes (1743-1808):

M. de Bruijn en R. Raben (red.), *The world of Jan Brandes. Drawings of a Dutch traveller in Batavia, Ceylon and Southern Africa*, Amsterdam / Zwolle 2004

Jan Peter van Bredael (1683-1735):

J. van Tatenhove, 'Jan Peter van Bredael (1683 -1735)', *Delineavit et Sculpsit* (2002) 25, 37

Hendrik Willem Caspari (1770-1829):

R.J. te Rijdt, 'Hendrik Willem Caspari (1770 - 1829)', *Delineavit et Sculpsit* (2002) 25, 38-39

Jacob Cats (1741-1799):

L. Schwartz, 'Gedagten in Maij...Aanwinsten van Jacob Cats (1741-1799)', *Teylers Magazijn* 22 (2003) 3, 9-11

Eugene Delacroix (1798-1863):

A. Hopmans, 'Verleid door het instinct. Eugene Delacroix, 1798-1863', *Kunstschrift* 47 (2003) 3, 42-45

Christina Enschedé (1791-1873):

F.W. Lantink, 'Christina Enschedé', in: *Digitaal Vrouwenlexicon van Nederland*, <http://www.inghist.nl/Onderzoek/Projecten/DVN/lemmata/data/ChristinaEnschede> (25.04.2007)

Jan Hulswit (1766-1822):

A.J. Elen, 'A watermill in Gelderland depicted by Jan Hulswit in 1809', *Master Drawings* 44 (2006) 1, 69-76

C.C. Huijsmans (1810-1886):

W. Giersbergen, '*De kunst is geheel en al bijzaak*'. *De moeizame carrière van C.C. Huijsmans (1810-1886), tekenmeester in Brabant*, Tilburg 2006

Taco Hajo Jelgersma (1702-1792):

H.-U. Beck, 'Taco Hajo Jelgersma (1702-1792)', *Delineavit et Sculpsit* (2001) 28,19

J.A. te Rijdt, 'Taco Hajo Jelgersma (1702 -1795) en Betje Wolff. Het titelblad voor haar topografische atlas en een portret', *Delineavit et Sculpsit* (2002) 25, 26

J.C. Konsé (1700-1758):

J.C.A. Schokkenbroek, 'Een Duitse graveur in Amsterdam. J.C. Konsé (1700-1758) en zijn plaquette voor de VOC', *Amstelodamum* 90 (2003)6, 3-14

Jan Adam Kruseman (1804-1862):

R.-J. te Rijdt, 'Tekeningen van Kruseman, vooral in verband met zijn portretten', in: A. D. Renting(red.), cat.tent. *Jan Adam Kruseman 1804-1862*, Nijmegen / Apeldoorn (Paleis Het Loo) 2002,137-157

Jean-Etienne Liotard (1702-1789):

Anoniem, 'Jean-Etienne Liotard wordt beschouwd als een van de belangrijkste 18de-eeuwse pastelschilders van Europa', *De Rijksmuseumkunstkrant* 29 (2003)1, 14-17

C. Smits, 'Een Chinees theeservies na gebruik', *Cachet* (2001) 17, 32-33

Petrus Josephus Lutgens / Lutgers (1808 -1874):

P.J. Lutgers en A.J. A. M. Lisman e.a., *Gezigten aan De Rivier de Vecht. Petrus Josephus Lutgens / Lutgers, 24 augustus 1808 - 19 april 1874*, Alphen aan den Rijn 2001

Nicolaas Muys (1740 -1808):

Anoniem, 'Keuze uit de aanwinsten. Nicolaas Muys (Rotterdam 1740 -1808). Elegant paar in een park, 1778', *Bulletin van het Rijksmuseum* 53 (2005) 1, 82-84

Gerard van Nijmegen (1735 -1808):

C. Dumas, 'Gerard van Nijmegen (1735 -1808)', *Delineavit et Sculpsit* (2004) 25, 40-43

J.C. Nix, 'Gerard van Nijmegen (1735 -1808)', *Delineavit et Sculpsit* (2003) 26, 52-53

Gerrit van der Pals (1754-1839):

H.U. Beck, 'Gerrit van der Pals (1754-1839). Copy after Nicolaes Berchem', *Delineavit et Sculpsit* (2004) 28, 26-27

Antoine Payen (1792-1853):

M -O Scalliet en B. Brommer ' Antoine Payen; Peintre des Indes Orientales; Vie et écrits d'un artiste du XIXe siècle (1792-1853)', *Bijdragen tot de taal-, land- en volkenkunde*, 157 (2001) 2, 410-411 (Boekbespreking)

Giovanni Battista Piranesi (1720-1778):

M. Menalda, 'Piranesi. Gezichten op Rome', *Teylers Magazijn* 22 (2003) 4, 9-12

Cornelis Pronk (1691-1759):

G. Scheltema, 'Gezigten van Den Haag. Enkele aspecten van een serie schetsen van Cornelis Pronk uit 1741 -1742', *Delineavit et Sculpsit* (2005) 29, 13 -40

G. Scheltema, 'Pronk, Bentinck en Trembley. Schetsen uit achttiende-eeuws Den Haag', *Jaarboek Die Haghe* (2005), 30-51

Abraham Rademaker (1676/77-1735):

J. van Tatenhove, 'Abraham Rademaker (1676/77-1735)', *Delineavit et Sculpsit* (2002) 25, 44

Willem Roelofs (1822 -1897):

R.- J. te Rijdt, 'Aquarellen en tekeningen' in: M. van Heteren, R.-J. te Rijdt, met een bijdrage van G. M.C. Jansen (red.), *Willem Roelofs 1822 -1897*, Bussum / Oss (Museum Jan Cunen) / Rotterdam (Kunsthof Rotterdam) 2006, 52-69

Thomas Rowlandson (1756-1827):

P. Knolle en H. Stroomberg, 'The most amusing studies. Thomas Rowlandson en Nederland', in: N. Bartelings, A.W.A. Boschloo, B. de Klerk e.a. (red.), *Beelden in veeldvoud. De vermenigvuldiging van het beeld in prentkunst en fotografie*, Leiden 2002 (Leids Kunsthistorisch Jaarboek 12), 229-250

Raden Saleh (1807-1880):

M.- O. Scalliet, 'Raden Saleh et les Hollandais. Artiste protégé ou otage politique?', *Archipel* (2005) 69, 151-258

Aart Schouman (1710 -1792):

Anoniem, 'Keuze uit de aanwinsten. Aart Schouman (Dordrecht 1710-Den Haag 1792). Een rode bergamotplant in landschap, 1753', *Bulletin van het Rijksmuseum* 53 (2005) 1, 81-82

C. Dumas, 'Verzamelaarsportretten door Aert Schouman (1710 -1792)', *Delineavit et Sculpsit* (2005) 29, 42-50

Abraham Teerlink (1776 -1857):

H.-U. Beck, 'Abraham Teerlink (1776 -1857)', *Delineavit et Sculpsit* (2004)28, 32

F. Texor 2002 (1827):

F. Textor, *XII gezigten in het park Het Loo*, Alphen aan den Rijn 2002 (met een inleiding van J.T. ter Molen)

Barend Hendrik Tromp (1743 -1811):

Te Rijdt 2001

R. te Rijdt, 'Een voorbeeld van een weinig gedocumenteerd type atelierveiling: de inboedelveiling-zonder-catalogus van Barend Hendrik Thier', *Delineavit et Sculpsit* (2001) 23, 22-30

Cornelis Troost (1696-1750):

J. van der Meer Mohr, 'Cornelis Troost (1696 - 1750)', *Delineavit et Sculpsit* (2005) 29, 66-67

J. van der Meer Mohr, 'Een onbekend portret van Cornelis Troost', *Origine* 13 (2005) 3, 50 -54

Reinier Vinkeles (1741-1816):

C. Jung, 'Reinier Vinkeles (1741-1816). Groot kunstenaar en eigenzinnig achttiende-eeuwer', *Mededelingen van de Stichting Jacob Weyerman* 28 (2005) 2 ,118-133

Jacob de Vos Wzn (1774-1844):

E. Koolhaas-Grosfeld (red.), *Vader & zoons. Jacob de Vos Wzn (1774-1844) en de getekende dagboekjes voor zijn kinderen / Father & sons, Jacob de Vos Wzn (1774-1844) and the journals he drew for his children*, Hilversum 2001

Nicolaas Wicart (1748-1815):

M.W. Heijenga - Klomp, *Nicolaas Wicart, 1748-1815. Landschapstekenaar en porseleinschilder*, Alphen aan den Rijn 2003

Jacob de Wit (1695 -1754):

R.J. te Rijdt, 'Kaderlijnen. Een hulpmiddel bij toeschrijvingen van Jacob de Wit', *Delineavit et Sculpsit* (2001) 23, 18-21

R. J. te Rijdt, 'Jacob Jordaens (1593-1678) en Jacob de Wit (1695-1754)', *Delineavit et Sculpsit* (2001) 23, 34-37

6. Beeldhouwkunst

Albers 2006

L. Albers, 'Wat krijgt Amphitrite in haar hand? De restauratie van de fontein van Frankendael', *Cascade* 15 (2006) 1, 13-27

Baarsen 2001

R. Baarsen, 'Beeldhouwers, beeldsnijders en meubelmakers', in: R. Baarsen (red.), cat.tent. *Rococo in Nederland*, Amsterdam (Rijksmuseum) / Zwolle 2001, 178 -221

Heyning 2001

K. Heyning, 'Decoratief beeldhouwwerk in Den Haag tijdens het rococo', in: R. Baarsen (red.), cat.tent. *Rococo in Nederland*, Amsterdam (Rijksmuseum) / Zwolle 2001, 24-35

De Koomen 2001

A. de Koomen, 'Voorhof van het rococo', R. Baarsen (red.), cat.tent. *Rococo in Nederland*, Amsterdam (Rijksmuseum) / Zwolle 2001, 54-67

Scholten 2002

F. Scholten, 'Kunst uit Amsterdam', *Kunstschrift* 1 (2002) 46, 50

Scholten 2006

F. Scholten, 'Beeldhouwpraktijken', in: M. Haveman e.a. (red.), *Ateliergeheimen. Over de werkplaats van de Nederlandse kunstenaar vanaf 1200 tot heden*, Lochem / Amsterdam 2006, 40-59

Scholten 2006

F. Scholten, 'Nederlandse beeldhouwkunst in de 18de eeuw', in: R. Baarsen, R.-J. te Rijdt en F. Scholten (red.), *Nederlandse kunst in het Rijksmuseum 1700-1800*, Zwolle / Amsterdam 2006, 220 -231

Scholten, Weber 2005

F. Scholten, M. Weber e.a., *From Vulcan's Forge. Bronzes from the Rijksmuseum, Amsterdam 1450-1800*, Londen 2005

F. Schmidt, 'P.M. Fischer [bezorgd door E. Munnig Schmidt], Ignatius en Jan van Logteren. Beeldhouwers en stuckunstenaars in het Amsterdam van de 18de eeuw, Alphen aan den Rijn 2005', *Bulletin van de Koninklijk Nederlandse Oudheidkundige Bond* 105 (2006) 3, 99 (Boekbespreking)

Schwartz 2005

E. Schwartz, 'Als een beeld uit de klassieke oudheid', in: J. Sillevius (red.), cat.tent. *De naakte waarheid. Courbet en het 19e- eeuwse naakt*, Arnhem / Den Haag (Gemeentemuseum Den Haag) 2005, 9-23

Stokroos 2006

M. Stokroos, *Fonteinen in Nederland. Historische watervoerende monumenten*, Zutphen 2006

7. Beeldhouwkunst, kunstenaars

Antonio Canova (1757-1822):

M. Didier, 'De erotiek van de koelkast', *Origine* 13 (2004) 5, 31-34

Jacob Cressant (1675 /1700 - vóór 1766):

N. Vette, 'De omzwervingen van een Vrouwe Justitia', *Oud-Utrecht* 75 (2002) 2, 122-126

Étienne- Maurice Falconet (1716 -1791):

F. Scholten, *De dreigende liefde. Een beeld van Falconet*. Amsterdam / Zwolle 2005

Pierre Le Gros (1666 -1719):

J. van Gastel, 'De Cappella Antamori in de San Girolamo della Carità te Rome', *Kunstlicht* 25 (2004) 4, 8-13

Cornelis Kooystra (1712-1769):

J. de Haan, 'Het kerkelijke oeuvre van beeldhouwer Cornelis Kooystra (1712-1769)', *Groninger kerken* 23 (2006) 2, 41-44

Ignatius van Logteren (1685-1732):

Anoniem, 'Keuze uit de aanwinsten. Twee teruggevonden bozzetti van Ignatius van Logteren (1685-1732)', *Bulletin van het Rijksmuseum* 53 (2005) 2, 127-139

P.M. Fischer [bezorgd door E. M. Schmidt], *Ignatius en Jan van Logteren. Beeldhouwers en stuc kunstenaars in het Amsterdam van de 18de eeuw*, Alphen aan den Rijn 2005

Jan van Logteren (1709 -1745):

P.M. Fischer [bezorgd door E. M. Schmidt], *Ignatius en Jan van Logteren. Beeldhouwers en stuc kunstenaars in het Amsterdam van de 18de eeuw*, Alphen aan den Rijn 2005

Willem Hendrik van de Wall (1716 -1790):

L. Helmus, 'Petrus en Paulus. Willem Hendrik van de Wall (Utrecht 1716 - Utrecht 1790)', *Bulletin van de Vereniging Rembrandt* 14 (2004) 2, 19-12

8. Kunstnijverheid

Baarsen 2001

R. Baarsen, 'Chinoiserie', in: R. Baarsen (red.), cat.tent. *Rococo in Nederland* Amsterdam (Rijksmuseum) / Zwolle 2001, 276-287

Baarsen 2001

R. Baarsen, 'Een buitenlandse stijl in Nederland', in: R. Baarsen (red.), cat.tent. *Rococo in Nederland*, Amsterdam (Rijksmuseum) / Zwolle 2001, 68-84

Baarsen 2001

R. Baarsen, 'Een finale met een internationale allure', in: R. Baarsen (red.), cat.tent. *Rococo in Nederland*, Amsterdam (Rijksmuseum) / Zwolle 2001, 288-309

Baarsen 2001

R. Baarsen, 'Naar uitheems voorbeeld', in: R. Baarsen (red.), cat.tent. *Rococo in Nederland*, Amsterdam (Rijksmuseum) / Zwolle 2001, 112 -123

Baarsen, De Lorm 2001

R. Baarsen en J. R. de Lorm, 'Amsterdam, Den Haag en andere centra', in: R. Baarsen (red.), cat.tent. *Rococo in Nederland*, Amsterdam (Rijksmuseum) / Zwolle 2001, 138-177

Cat.tent. Amsterdam 2001

R. Baarsen (red.), cat.tent. *Rococo in Nederland*, Amsterdam (Rijksmuseum) / Zwolle 2001

De Koomen 2001

A. de Koomen, 'Willem V, prins van het rococo', in: R. Baarsen (red.), cat.tent. *Rococo in Nederland*, Amsterdam (Rijksmuseum) / Zwolle 2001, 84-101

Pijzel-Dommisse 2001

J. Pijzel-Dommisse, 'Reinier Baarsen et al, Rococo in Nederland, Zwolle / Amsterdam (Rijksmuseum) 2001', *Oud Holland* 115 (2001) 3-4, 231-234 (Boekbespreking)

8.1.Glas

Cat.tent. Groningen 2001

H. J. Hooghoudt, cat.tent. '*Houdt het glas hoog!*' *Proef de sfeer van oude glazen en bokaal. Catalogus van de tentoonstelling van de Hooghoudt collectie in het Noordelijk Scheepvaartmuseum Groningen*, Groningen (Noordelijk Scheepvaartmuseum) 2001

Duysters 2002

K. Duysters, 'Achttiende- eeuwse drinkglazen', in: K. Duysters, *Facetten van glas. De glascollectie van het Historisch Museum Arnhem*, Arnhem 2002, 73-90

Duysters 2002

K. Duysters, 'Negentiende-eeuwse facetgeslepen glasserviezen', in: K. Duysters, *Facetten van glas. De glascollectie van het Historisch Museum Arnhem*, Arnhem 2002, 93-109

Duysters 2002

K. Duysters, 'Feest- en schertsglazen', in: K. Duysters, *Facetten van glas. De glascollectie van het Historisch Museum Arnhem*, Arnhem 2002, 111-131

Duysters 2002

K. Duysters, 'Glasgraveurs en hun graveertechnieken', in: K. Duysters, *Facetten van glas. De glascollectie van het Historisch Museum Arnhem*, Arnhem 2002, 133-144

Van Griensveen 2002

A. van Griensveen, 'Klinken op een behouden vaart', *Cachet* (2002) 19, 26-27

Laméris, Van der Aalst 2004

A. Laméris en T. van der Aalst, 'Gelegenheidsglas met het wapen van Adriaan Luyben / Gelegenheidsglas met het wapen van Gerard Lieshout', *Bulletin van het Rijksmuseum* 14 (2004) 1, 20-22

Rauws 2003

A.G. Rauws, 'Zondeval en kruisdood. Een glas met religieuze voorstellingen van de Leidsche Rijn', *Oud- Utrecht* 76 (2003) 1, 19-20

Roedema 2004

R. Roedema, 'Drinken en klinken. Zeven eeuwen glaswerk in Alkmaar', *Vormen uit Vuur* 186/187 (2004) 1-2, 48-70

Rykaert 2002

M.L. Rykaert, 'De Hessenbokaal in het Groninger Museum', *Vormen uit Vuur* 179 (2002) 3, 52-60

Schokkenbroek 2004

J.C.A. Schokkenbroek, 'Jan Stam (1739-1797). Een onbekend graveertalent uit Zaandam', *Vormen uit Vuur* 188 (2004) 3, 20-33

Vaandrager 2002

G.J. Vaandrager, *Het gebrandschilderde kerkglas in Holland, 1572-1800. Een inventarisatie*, Gouda 2002

Walré de Bordes 2004

C.A. van Walré de Bordes, 'Het huis Minstroom vereeuwigd op een wijnglas. Een glasgravure als aandenken aan een heugelijke dag', *Vormen uit Vuur* 188 (2004) 3, 34-38

Zwaag 2002

J. A. Zwaag, *De glaspioniers in het veen. Historie van de glasindustrie in de venen van Drenthe, Groningen en Overijssel in de negentiende eeuw*, Groningen 2002

8.2. Keramiek

Aronson 2003

D. en R. Aronson, *Aronson. Dutch Delftware*, Amsterdam 2003

Van Aken-Fehmers 2001

M.S. van Aken-Fehmers, 'Een winkel vol Delftse 'porseleijnen'. Voor de 'fraeyheyd' en alledaags gebruik', in: M. S. van Aken- Fehmers, L. A. Schledorn en T.M. Eliëns, *Delfts Aardewerk. Geschiedenis van een nationaal product*, Zwolle / Den Haag 2001(Gemeentemuseum Den Haag), 47-56

Van Aken-Fehmers 2002

M. van Aken-Fehmers, 'Delfts aardewerk: wel een sieraad, geen schat een verzameling waard', in: E. Bergvelt, M. Jonker, A. Wiechman (red.), *Schatten in Delft. Burgers verzamelen, 1600-1750*, Zwolle 2002, 127-141

Van Aken-Fehmers 2002

M. van Aken-Fehmers, 'Delfts aardewerk. De 'allerbeste' nabootsing van oosters porselein', *Keramika* 14 (2002) 2, 32-41

Van Aken-Fehmers 2003

M. S. van Aken-Fehmers, 'Delfts aardewerk. De 'allerbeste' nabootsing van oosters porselein', *Vormen uit Vuur* 180/181 (2003) 1-2, 66 -77

Van Aken-Fehmers 2003

M.S. van Aken-Fehmers, 'Hochschätzung für Schwartz-Schwartzes 'Porzellan' aus Delft, 1700 bis 1740', in: M. Kopplin en M. S. van Aken-Fehmers, *Schwartz Porzellan. Die Leidenschaft für Lack und ihre Wirkung auf das europäische Porzellan*, München 2003, 117-133

Van Aken-Fehmers 2006

M. S. van Aken-Fehmers, 'Europeesche Porceleinen Anno 1764 en 2006', *Keramika* 18 (2006) 2,11-13

Van Aken-Fehmers, Jongstra 2006

M.S. van Aken-Fehmers en J. Jongstra, 'Keramiek in Europa 1400 -1900', *Keramika* 18 (2006) 2, 5-9

Anoniem 2002

Anoniem, 'Keuze uit de aanwinsten. Plaatje, Loosdrecht, porseleinfabriek onder leiding van Joannes de Mol, circa 1780', *Bulletin van het Rijksmuseum* 50 (2002) 4, 530

Anoniem 2006

Anoniem, 'Keuze uit de aanwinsten. Groep van een kaartspelend gezelschap. Loosdrecht, circa 1780 -1784, porseleinfabriek te Loosdrecht onder Joannes de Mol (Midlum 1726 -1782 Loosdrecht)', *Bulletin van het Rijksmuseum* 54 (2006) 1, 82-83

Barends 2001

F.F. Barends, 'Affenkapelle' van Meisen al eeuwenlang een hit', *Origine* 10 (2001) 5, 63-65

Barends 2001

F.F. Barends, 'Wonderlijke samenraapsels voor aan het plafond', *Origine* 10 (2001) 4, 40-45

Van den Berge 2005

J. H. van den Berge, 'Tableaus uit de tegelbakkerij van Johannes van der Wolk', *Rotterdams Jaarboekje* 11de reeks (2005) 3, 202-224

Van den Blaauwen 2002

A.L. van den Blaauwen, *Meissen Porcelain in the Rijksmuseum*, Zwolle 2002

Bogaard 2002

C. Bogaard, 'De Hollandse Maagd. Loosdrechts porselein (biscuit)', *Bulletin van de Vereniging Rembrandt* 12 (2002) 2, 20-23

Boogaard 2001

C.G. Boogaard, 'Dineren met Loosdrechts porselein', *Cachet* (2001) 4, 36-37

Braat 2002

S. Braat, 'Van luxeartikel tot overbodig serviesonderdeel. De opkomst en ondergang van de ijskoeler', *Vormen uit Vuur* 177 (2002) 1, 16-35

Braat 2006

S. Braat, 'Jan Daniël van Dam, Delftse Porceleyne, Delfts aardwerk 1620 -1850, Amsterdam / Zwolle 2004', *Vormen uit Vuur* 194 (2006) 1, 43-45 (Boekbespreking)

Budel 2005

H. Budel, *Iets over Oosters porselein in de negentiende eeuw en de verzamelingen van Mello Backer en Albertus Nap*, Voorschoten 2005

Van Campen 2001

J. van Campen, 'Van eenen zeldzame grootte en fraaiheid'. Kostbare dekselvazen uit de Oranje-collectie', *Keramika* 13 (2001) 3, 32-35

Van Campen 2004

J. van Campen, 'Een exuberant stuk porselein', *Keramika* 16 (2004) 2, 11-17

Van Campen 2005

J. van Campen, 'The Rijksmuseum and the collecting of Chinese Ceramics in the Nineteenth Century', *Vormen uit Vuur* 191/192 (2005) 2-3, 68-79

Cosyns 2001

E. Cosyns, 'Doorniks porselein kan wel tegen een stootje', *Origine* 9 (2001) 3, 28-33

Van Dam 2001

J.D. van Dam, 'De produktie van porselein en faiënce in Nederland (1755-1775)', in: R. Baarsen (red.), cat.tent. *Rococo in Nederland*, Amsterdam (Rijksmuseum) / Zwolle 2001, 42-51

Van Dam 2004

J.D. van Dam, *Delftse Porceleyne, Delfts aardewerk 1620-1850*, Amsterdam / Zwolle 2004

Van Dam 2006

J.D. van Dam, *Delfts aardewerk. Een proeve tot her-ijking*, Amsterdam 2006

Dhooge 2001

F. Dhooge, 'De slag om het ware Capo-Di-Monte', *Origine* 9 (2001) 1, 66-69

Duco 2004

D. H. Duco, 'Drie eeuwen tabakspijpen uit Alkmaar. Een analyse van de kleipijpen na vijftien jaar stadskernonderzoek', *Vormen uit Vuur* 186/187 (2004) 1-2, 71-96

Duco 2004

D. H. Duco, *Een eeuw van verandering. Nabloei en verval van de Europese kleipijp*, Amsterdam 2004

Duco 2004

D. H. Duco, *Merken en merkenrecht van de pijpmakers in Gouda*, Amsterdam 2004

Duysters 2004

K. Duysters, 'Paul Lamp. Drie eeuwen Wedgwood en Nederland, Wedgwood en de betrekkingen met Nederland 1763 -2004. Budel 2004', *Vormen uit Vuur* 190 (2004) 1, 41-42 (Boekbespreking)

Duysters 2004

K. Duysters, 'Roodstenen theepotten uit Yixing en Europa', *Cachet* (2004) 28, 20-25

Eliëns e.a.2003,

T. M. Eliëns e.a., *Delfts aardewerk. De geschiedenis van een nationaal product. Deel III De Porceleyne Fles*, Zwolle / Den Haag 2003

Gierveld 2005

A.J. Gierveld, 'De gleibakkerijen van Harlingen in de zeventiende en achttiende eeuw', in: A.J. Gierveld, J. Pluis (met een bijdrage van P.J. Tichelaar), *Fries Aardewerk V. Harlingen. Bedrijfs geschiedenis 1600 -1933 & Producten tot 1720*, Leiden 2005, 9-70

Groot 2004

S. Groot, 'Japanse geisha voor de stijkamer', *Keramika* 16 (2004) 2, 19-25

Groot 2004

S. Groot, 'Op keramiek vereeuwigd. Titia Bergsma, de eerste westerse vrouw in Japan', *Keramika* 16 (2004) 4, 19-23

Ten Hoeve 2001

S. ten Hoeve, 'De Bolswarder Gleibakkerij', in: P.J. Tichelaar, S. ten Hoeve (met medewerking van J. Pluis), *Fries Aardewerk II. Bolsward*, Leiden 2001, 103-126

Jongstra 2003

J. Jongstra, 'Nieuwe aanwinst: Drie Chinese tegels', *Keramika* 15 (2003) 1, 26-28

Jongstra 2005

J. Jongstra, 'Het aardewerk van de Friese pottenbakkers 1750-1950', *Keramika* 17 (2005) 2, 9-15

Jongstra 2006

J. Jongstra, 'Pieter Jan Tichelaar, Sytse ten Hoeve, Jan Pluis, Fries Aardewerk II: Bolsward, Leiden 2001; Pieter Jan Tichelaar, Fries Aardewerk III: Tichelaar - Makkum 1700 -1876, Leiden 2004; Pieter Jan Tichelaar, Fries Aardewerk. Een studie in delen, Leiden 2004', *Vormen uit Vuur* 194 (2006) 1, 39-41(Boekbespreking)

Jonker 2005

M. Jonker, 'Cyp Quarles van Ufford, Frédéric Faber (1782-1844). Koninklijk porselein uit het Verenigd Koninkrijk der Nederlanden, 1815-1830, Leiden 2004', *Vormen uit Vuur* 193 (2005) 1, 46-47 (Boekbespreking)

Jörg 2002

C.J.A. Jörg, *Jan Menze van Diepen Stichting. Selectie uit de collectie Oosterse keramiek*, Slochteren 2002

Kallenborn 2001

E. A. Kallenborn, 'Twee neorococo vazen in kasteel Duivenvoorde', *Vormen uit Vuur* 174 (2001) 1, 38-43

Kallenborn 2006

E.A. Kallenborn, 'Een porseleinen prentenboek', *Vormen uit Vuur* 194 (2006) 1, 17-32

Kaneda 2004

A. Kaneda, 'Bont en blauw. Oost-Aziatisch porselein uit de bodem van Alkmaar', *Vormen uit Vuur* 186/187 (2004) 1-2, 97-102

Klijn 2003

E.M.C.F. Klijn, *Onbekend tinglazuuraardewerk. De collectie van het Nederlands Openluchtmuseum, waarin opgenomen een facsimile van 'De Delfsche Stok, vergruizende het goor geel en schavots rood Engelsch Aard-werk (Amsterdam 1780)*, Arnhem 2003

Kopplin, Van Aken-Fehmers 2003

M. Kopplin en M. van Aken-Fehmers, *Schwartz Porzellan. Die Leidenschaft für Lack und ihre Wirkung auf das europäische Porzellan*, München 2003

Kühne-van Diggelen 2001

W. Kühne-van Diggelen, 'De wapenserviezen van Jan Albert Sichterman', *Vormen uit Vuur* 176 (2001) 3, 2-11

Lamp 2004

P. Lamp, *Drie eeuwen Wedgwood en Nederland. Wedgwood en de betrekkingen met Nederland 1763-2004*, Budel 2004

Van de Loo 2006

W. van der Loo, 'Een Delfts scheerbekken uit de Schiedamse faiiencebakkerij De Onderneming', *Vormen uit Vuur* 194 (2006) 1, 11-16

Van der Meulen, Smeele 2002

A. van der Meulen en P. Smeele, 'Delftse pottenbakkers na 1675. Van Pieter Vermeulen tot Johannes Renaud', *Vormen uit Vuur* 179 (2002) 3, 2-31

Van der Meulen, Smeele 2004

A. van der Meulen en P. Smeele, 'Roomcouleurd aardewerk. Laat achttiende-eeuwse experimenten met Delft in de hoofdrol', *Vormen uit Vuur* 188 (2004) 3, 2-18

Van der Neut 2003

R. van der Neut, 'De kleur van Delfts', *Tableau' 25* (2003) 4, 26-33

Van der Neut 2003

R. van der Neut, 'Made in Japan. Arita', *Tableau* 26 (2003) 3, 22-29

Pluis 2005

J. Pluis, 'De gleibakkerijen van Harlingen in de negentiende en twintigste eeuw tot 1910/1933', in: A.J. Gierveld, J. Pluis (met een bijdrage van P.J. Tichelaar), *Fries Aardewerk V. Harlingen. Bedrijfs-geschiedenis 1600 -1933 & Producten tot 1720*, Leiden 2005, 203-228

Pluis 2005

J. Pluis, 'Onafhankelijke decoratie- en tegelschilders', in: A.J. Gierveld, J. Pluis (met een bijdrage van P.J. Tichelaar), *Fries Aardewerk V. Harlingen. Bedrijfsgeschiedenis 1600 - 1933 & Producten tot 1720*, Leiden 2005, 12-19

Pluis 2005

J. Pluis, 'Schilders van de gleibakkerij Buiten de Kerkpoort', in: A.J. Gierveld, J. Pluis (met een bijdrage van P.J. Tichelaar), *Fries Aardewerk V. Harlingen. Bedrijfsgeschiedenis 1600 -1933 & Producten tot 1720*, Leiden 2005, 20-141

Pluis 2005

J. Pluis, 'Schilders van de gleibakkerijen Raamstraat - Zoutstraat', A.J. Gierveld, J. Pluis (met een bijdrage van P.J. Tichelaar), *Fries Aardewerk V. Harlingen. Bedrijfsgeschiedenis 1600 -1933 & Producten tot 1720*, Leiden 2005, 142-195

Pluis, Gierveld 2005

J. Pluis en A.J. Gierveld, 'Tegels 1600-1720', in: A.J. Gierveld, J. Pluis (met een bijdrage van P.J. Tichelaar), *Fries Aardewerk V. Harlingen. Bedrijfsgeschiedenis 1600 -1933 & Producten tot 1720*, Leiden 2005, 151-202

Pohle 2006

D. Pohle, 'Porseleinzaal van Age Looxma Ypeij', *Keramika* 18 (2006) 4, 7-13

Quarles van Ufford 2004

C. Quarles van Ufford, *Fédéric Faber (1782-1844). Koninklijk porselein uit het Verenigd Koninkrijk der Nederlanden, 1815-1830 / Porcelaine royale du Royaume Unie des Pays-Bas, 1815-1830*, Leiden 2004

Quarles van Ufford 2005

C. Quarles van Ufford, 'De herkomst van grondstoffen voor het Amstelporselein', *Vormen uit Vuur* 193 (2005) 1, 2-14

Quarles van Ufford 2005

C. Quarles van Ufford, 'De protectie van de fabriek van Amstelporselein door koning Lodewijk Napoleon (1806-1810)', *Vormen uit Vuur* 193 (2005) 1, 15-30

Ressing 2005

H. Ressing, 'Dierfiguren uit de Arnhemse fabriek van Johan van Kerckhoff', *Vormen uit Vuur* 193 (2005) 1, 31-36

Ressing-Wolfert, Van Dam 2002

J. Ressing-Wolfert en J.D. van Dam, 'Vroege petit feu-decoraties in Delft. Een geschiedenis in de marge van de Delftse aardewerkindustrie', *Vormen uit Vuur* 179 (2002) 3, 32-44

Van Ruth 2005

L. van Ruth, 'Hongaars Herend porselein en het kaatseffect', *Origine* 13 (2005) 5, 38-43

Van Santen 2005

K. van Santen, 'Vergeten potten. Friesland blikt terug op rijk aardewerkverleden', *Keramika* 17 (2005) 2, 17-21

Schledorn 2001

L. A. Schledorn, 'De achttiende-eeuwse plateelbakker Jan Verhagen en I.V.H. merken op Delfts aardewerk', *Desipientia* 8 (2001) 1, 16-29

Schledorn 2001

L.A. Schledorn, 'Heer en meester over de plateelbakkerij: de overzichten van het eigendom en beheer van de plateelbakkerijen in Delft en Delftshaven', in: M.S. van Aken- Fehmers, L. Schledorn, T.M. Eliëns, *Delfts aardewerk. De geschiedenis van een nationaal product*, Deel II, Zwolle / Den Haag (Gemeentemuseum Den Haag) 2001, 57-96

Schledorn 2002

L. A. Schledorn, 'Oosters porselein en Delfts aardewerk : een economische wisselwerking?', in: E. Bergvelt, M. Jonker, A. Wiechman (red.), *Schatten in Delft. Burgers verzamelen, 1600-1750*, Zwolle 2002, 143-155

Schledorn 2003

L.A. Schledorn, 'Het productassortiment van De Porceleyne Fles in de zeventiende en achttiende eeuw', in: T. M. Eliëns e.a, *Delfts aardewerk. Geschiedenis van een nationaal product III. De Porceleyne Fles*, Zwolle / Delft 2003, 48-61

Schledorn 2004

L. A. Schledorn, 'J.D. van Dam, Delfts aardewerk. Een proeve tot her-ijking, Amsterdam 2004 (diss. Katholieke Universiteit Nijmegen)', *Vormen uit Vuur* 194 (2004) 1, 41-43 (Boekbespreking)

Schouten 2005

N. Schouten, 'Een lastig ventje op vlamme wielen', *Keramika* 17 (2005) 1, 19-21

Six 2004

M. Six, 'De theecultuur van Oost naar West. Kostbare thee was slechts voor weinigen weggelegd', *Cachet* (2004) 28, 6-11

Smits 2004

Chr. Smits, 'De grote liefde van de tsarina voor het Engels landschap. Drieëndertig schilders voor 952 serviesonderdelen met 1224 afbeeldingen en kikkers', *Cachet* (2004) 29, 18-21

Smits 2006

Chr. Smits, 'Nederlands porselein uit de biedermeierstijd', *Cachet* (2006) 36, 34-37

Smits 2006

Chr. Smits, ' 'Sa Majesté est d'opinion qu'un service est assez'. Koning Lodewijk Napoleon als beschermheer van de porseleinfabriek Amstel', *Cachet* (2006) 35, 42-45

Snijders 2001

J. H. Snijders, 'Zilveren monturen op ceramiek', *Vormen uit Vuur* 176 (2001) 3, 12-25

Terlouw 2004

W.J. Terlouw, 'Een boekbespreking. Porcelaine royale', *Keramika* 16 (2004) 4, 26-27

Theunissen 2004

H. Theunissen, 'Hyacinthen op Osmaanse tegels', *Keramika* 16 (2004) 1, 15-21

Theunissen 2005

H. Theunissen, 'Osmaanse rococo en Nederlandse tegels in het Topkapi Paleis', *Keramika* 17 (2005) 2, 27-33

Theunissen 2006

H. Theunissen, 'Nederlandse tegels in de sabil-kuttab van Sultan Mustafa III in Cairo', *Keramika* 18 (2006) 2, 27-32

Tichelaar 2001

P.J. Tichelaar, 'Friese schilders van tegeltableaus in de achttiende eeuw', in: P.J. Tichelaar en S. ten Hoeve, *Fries Aardewerk II. Bolsward*, Leiden 2001, 75-102

Tichelaar 2001

P.J. Tichelaar, 'Het product van de Bolswarder gleibakkerij', in: P.J. Tichelaar, S. ten Hoeve en J. Pluis, *Fries Aardewerk II. Bolsward*, Leiden 2001, 127-213

Tichelaar 2005

P.J. Tichelaar, 'Het werk van de gleibakkers aan de hand van drie documenten', in: A.J. Gierveld, J. Pluis (met een bijdrage van P.J. Tichelaar), *Fries Aardewerk V. Harlingen. Bedrijfsgeschiedenis 1600 -1933 & Producten tot 1720*, Leiden 2005, 71-81

Tichelaar 2005

P.J. Tichelaar en M. Stoter, *400 jaar Fries aardewerk. Steengoed!*, Franeker 2005

Varga 2005

J. Varga, ' 'Chine de commande'. Chinees porselein met een westerse mythologische voorstelling', *Origine* 13 (2005) 6, 34-37

Zondergeld-Hamer 2001

A.J. Zondergeld -Hamer, 'Porseleinen terrine. Porseleinfabriek Weesp', *Bulletin van de Vereniging Rembrandt* 11 (2001) 2, 18-20

8.3. Edele metalen

Baarsen 2005

R. Baarsen, 'Buitenlands zilver in het achttiende-eeuwse Den Haag: invloed en inspiratie', in: J. Pijzel-Dommisse e.a., *Haags goud en zilver. Edelsmeedkunst uit de Hofstad*, Den Haag (Gemeentemuseum Den Haag) / Zwolle 2005, 56-67

Barends 2001

F.F. Barends, 'Alles komt altijd ergens vandaan', *Origine* 9 (2001) 3, 46-49

Van der Beek 2002

M. van der Beek, 'Onbeschrijflijk is het genoeg. De portretdukaat van Willem I', *De Beeldenaar* 26 (2002) 5-6, 267-280

Beliën 2001

P. Beliën, 'Handel en wandel van de Nederlanders in Japan in de 17^e en 18^e eeuw, II. Het Japanse geldsysteem', *De Beeldenaar* 25 (2001) 1, 28-35

Beliën 2001

P. Beliën, 'Handel en wandel van de Nederlanders in Japan in de 17^e en 18^e eeuw, III. Het Japanse geldsysteem', *De Beeldenaar* 25 (2001) 2, 66 -71

Beliën 2001

P. Beliën, 'Ingezonden en bekroond. Tentoonstellingsprijspenningen', *Teylers Magazijn* 20 (2001) 3, 13-15

Beliën 2002

P. Beliën, 'De munten - en penningencollectie van Pieter Teyler van der Hulst (1702-1778)', *Teylers Magazijn* 21 (2002) 4, 12-13

Beliën 2006

P. Beliën, 'Waarom verzamelde Pieter Teyler penningen en munten?', in: B. Sliggers e.a., *De idealen van Pieter Teyler. Een erfenis uit de Verlichting*, Haarlem 2006, 93-113

Van Benthem 2001

B.J. van Benthem, 'Schermutselingen rond 1800. Verwarring over meestertekens en werk van de Amsterdamse zilversmeden Johan Hendrik Schmidt en Jacob Hendrik Stellingwerff', *De Stavelij* 16 (2001) 1, 13-15

Van Benthem 2003

B.J. van Benthem, 'Een koninklijke uitstraling. Amsterdamse tafelserviezen van zilver sinds het begin van de negentiende eeuw', in: H. Vreeken en A. de Dekker e.a., cat.tent. *Goud en zilver met Amsterdamse keuren. De verzameling van het Amsterdams Historisch Museum*, Amsterdam / Zwolle 2003, 29-52

Van Benthem 2004

B.J. van Benthem, 'Een achttiende-eeuwse met zilver gemonteerde kristallen compote en de daarbij behorende compotelepel', *Jaarboek De Stavelij* (2004), 85-88

Van Benthem 2005

B.J. van Benthem, *De werkmeesters van Bennewitz en Bonebakker, Amsterdams grootzilver uit de eerste helft van de 19de eeuw*, Zwolle 2005

Van Benthem 2006

B.J. van Benthem, 'Nederlands zilver met een Franse naam. Nederlandse zilversmeden gaven hun eigen interpretatie van het empirezilver', *Cachet* (2006) 35, 12-18

Van Benthem 2006

B.J. van Benthem, 'Zes kandelabers voor een prinses der Nederlanden, Theodorus Gerardus Bentvelt, Amsterdam 1842', *Jaarboek De Stavelij* (2006), 109-111

Bentveld 2001

T.G. Bentveld, 'Keuze uit de aanwinsten. Driedelig theeservies van zilver, het oor van de theepot van ebbenhout, Amsterdam 1833', *Bulletin van het Rijksmuseum* 49 (2001) 4, 403-404

Van den Bergh-Hoogterp 2001

L. van den Bergh-Hoogterp, 'Onderzoek naar Utrechtse goud- en zilversmeden', *De Stavelij* 16 (2001) 2-3, 49-52

Van den Bergh-Hoogterp 2004

L. van den Bergh-Hoogterp, 'De Nederlandse theebus en theekist – een korte geschiedenis', *Cachet* (2004) 28, 12-19

Van den Bergh-Hoogterp 2006

L. van den Bergh-Hoogterp, 'Aanwerpingen bij het Goud- en Zilversmedengilde te Utrecht in de 17de en 18de eeuw', *Jaarboek De Stavelij* (2006), 53-86

Biamond 2004

D.J. Biemond, 'Decente Magnificentie. Wereldse luister voor de kerk. Enkele voorname 18de-eeuwse ensembles voor kerkelijk gebruik', *Bulletin van het Rijksmuseum* 52 (2004) 3-4, 202-203

Cannegieter 2004

D. Cannegieter, 'Een verdacht theepotje', *Jaarboek De Stavelij* (2004), 117-122

Cat.tent. Amsterdam 2003

H. Vreeken, A. den Dekker e.a., cat.tent. *Goud en zilver met Amsterdamse keuren. De verzameling van het Amsterdams Historisch Museum*, Amsterdam (Amsterdams Historisch Museum) / Zwolle 2003

Cat.tent. Amsterdam 2006

B. Noordwijk (met bijdragen van H. Pool en J. Storm van Leeuwen), cat.tent. *Zondags Zilver. Drie eeuwen versierde kerkboekjes*, Heerenveen / Amsterdam (Bijbels Museum) 2006

Cat.tent. Den Haag 2005

J. Pijzel-Dommisse e.a., cat.tent. *Haags goud en zilver. Edelsmeedkunst uit de Hofstad*, Den Haag (Gemeentemuseum Den Haag) / Zwolle 2005

Van Cuijk 2004

J. van Cuijk, 'De Boxmeerse zilversmedenfamilie Raab. Deel II: Rutger Joseph Raab (1755 -1839), koopman en zilversmid in Boxmeer, Den Bosch en Grave', *Jaarboek De Stavelij* (2004), 99-112

Duncker, Simon Thomas, Glas 2003

V. Duncker, M. Simon Thomas, M. Glas, *Een persoonlijk stempel. De Seawolf-collectie. Een verzameling 19e- en 20e - eeuws zilver*, Rotterdam (Museum Boymans Van Beuningen) 2003

Duysters 2006

K. Duysters, 'Barend J. van Benthem, De werkmeesters van Bennewitz en Bonebakker. Amsterdams grootzilver uit de eerste helft van de 19de eeuw, Zwolle 2005', *Vormen uit Vuur* 194 (2006) 1, 48 -50 (Boekbespreking)

Eliëns 2002

T. Eliëns, 'Zilver uit Batavia', *Cachet* (2002) 19, 18-23

Eliëns 2002

T. M. Eliëns, 'De nationale nijverheidstentoonstellingen en de 19de - eeuwse zilverproductie', *Jaarboek De Stavelij* (2002), 59-70

Eliëns 2002

T.M. Eliëns, 'Zilver uit Batavia. Oosterse en westerse stijlen samengesmolten', *Cachet* (2002) 19, 18 -23

Erkelens 2001

A.M.L.E. Erkelens, 'Verguld zilveren juwelenkist van prinses Marianne der Nederlanden. Joseph-Germain Dutalis (1781-na 1842)', *Bulletin van de Vereniging Rembrandt* 11 (2001) 3, 27-30

Erkelens 2005

W. Erkelens, 'Haagse hofleveranciers in de tijd van koning Willem I', J. Pijzel-Dommisse ea., cat.tent. *Haags goud en zilver. Edelsmeedkunst uit de Hofstad*, Den Haag (Gemeentemuseum Den Haag) / Zwolle 2005, 68-75

Van Heesch 2002

J. van Heesch, 'De koning op 't ontbijt. Numismatische getuigenissen van Willem I's rondreis in de Zuidelijke Nederlanden in 1829', *De Beeldenaar* 26 (2002) 5-6, 249-256

Houtman, Luijt 2003

M. Houtman en J. Luijt, *Alle Hollandse Goud- en Zilversmeden 1745*, Utrecht 2003

Jaspers 2001

G. Jaspers, 'De Duit van 1702 in een contemporain paskwill', *De Beeldenaar* 25 (2001) 4, 165 -172

Kamsteeg 2003

R. Kamsteeg, 'De zilveren duiten van Utrecht uit de 18de eeuw; een empirisch onderzoek', *De Beeldenaar* 27 (2003) 1, 24-26

Kappers 2006

R. Kappers, 'Goud - en zilversmeden in de stad Ameide in de 18de eeuw. Het verschijnsel van de 'gildenzusters', *Jaarboek De Stavelij* (2006), 93-101

Kerckhoffs 2006

P. Kerckhoffs, 'Familietraditie in 'merkwaardige' kandelaars', *Jaarboek De Stavelij* (2006), 87-91

Kerrebijn 2001

K.F. Kerrebijn, 'De Nederlandse eeuwigdurende kalender in de 17de en 18de eeuw', *De Stavelij* 16 (2001) 2-3, 31-37

Kerrebijn, Van Rijen 2002

K.F. Kerrebijn en J. P. van Rijen, 'Zilveren potpourri's. Een overzicht van de Nederlandse exemplaren', *Jaarboek De Stavelij* (2002), 25-36

Krekel-Aalberse 2004

A. Krekel-Aalberse, 'Achtkante theepot met de Haarlemsche N van 1795', *Jaarboek De Stavelij* (2004), 69-72

Lehr 2002

A. Lehr, *De klokkengieters Petit te Helmond, Someren, Eindhoven, Aarle-Rixtel en Gescher (D.) gedurende de achttiende eeuw en het begin van de negentiende eeuw*, Asten (Nationaal Beiaardmuseum) 2004

Lemberger 2004

M. Lemberger, 'Enkele stukken miniatuurzilver uit de collectie van het Amsterdams Historisch Museum nader bekeken', *Jaarboek De Stavelij* (2004), 89-91

Van Loo (2003)

J. van Loo, 'Een verhaal bij het meesterteken van een 18de- eeuwse zilversmid uit Zwolle', *Jaarboek De Stavelij* (2003), 51-56

De Lorm 2001

J.R. de Lorm, 'Franse goudsmeden in Amsterdam', R. Baarsen(red.), cat.tent. *Rococo in Nederland*, Amsterdam (Rijksmuseum) / Zwolle 2001, 102-111

Luijt 2001

J. Luijt, 'Dirck van Duuren, een ontspoorde zilversmid', *De Stavelij* 16 (2001) 2-3, 43-44

Luijt 2001

J. Luijt, *Zilversmeden in Woerden tot 1813*, Utrecht 2001

Luijt 2002

J. Luijt (red.), *Dokkumer, Kollumer en Amelander Zilver*, Dokkum 2002

Luijt 2002

J. Luijt, 'De keuring van goud en zilver in de Bataafs-Franse tijd', in: J. Luijt (red.), *Dokkumer, Kollumer en Amelander zilver*, Dokkum 2002, 23-28

Luijt 2004

J. Luijt, 'De beginperiode van een succesvolle zilverfabrikant. Spraakmakende Ondernemers 3: Johannes Mattheus van Kempen (1814 -1877)', *Oud- Utrecht* 77 (2004) 3, 76-79

Van der Meer 2004

G. van der Meer, 'Sterfgevallen in de familie Holtzhey', *De Beeldenaar* 28 (2004) 2, 52-58

Mud 2002

R. Mud, 'Gildelepels in het Fries Museum', *De Vrije Fries* (2002) 82, 344-351

Van der Neut 2006

R. van der Neut, 'Filigrein. Schatten van zilverdraad', *Tableau* 28 (2006) 2, 30-36

Noordwijk 2005

B. van Noordwijk, 'Zilveren boekbandje biedt eindeloos kijkspel', *Origine* 13 (2005) 1, 19-21

Pannekeet 2003

C.G.J. Pannekeet, 'De omwisseling van duiten te Overijssel', *De Beeldenaar* 27 (2003) 1, 4-12

Pijzel-Dommisse 2005

J. Pijzel-Dommisse, 'De goud en zilverproductie in de Hofstad', in: J. Pijzel-Dommisse e.a., cat.tent. *Haags goud en zilver. Edelsmeedkunst uit de Hofstad*, Den Haag (Gemeentemuseum Den Haag) / Zwolle 2005, 15-43

Pijzel-Dommisse 2005

J. Pijzel-Dommisse, 'Diversen: schrijf- en rookgerei, kerkelijk zilver, accessoires', in: J. Pijzel-Dommisse e.a., cat.tent. *Haags goud en zilver. Edelsmeedkunst uit de Hofstad*, Den Haag (Gemeentemuseum Den Haag) / Zwolle 2005, 391-412

Pijzel-Dommisse 2005

J. Pijzel-Dommisse, 'Drinkgerei', in: J. Pijzel-Dommisse e.a., cat.tent. *Haags goud en zilver. Edelsmeedkunst uit de Hofstad*, Den Haag (Gemeentemuseum Den Haag) / Zwolle 2005, 294-304

Pijzel-Dommisse 2005

J. Pijzel-Dommisse, 'Haagse pronk der gilden en hoogheemraadschappen', in: J. Pijzel-Dommisse e.a., cat.tent. *Haags goud en zilver. Edelsmeedkunst uit de Hofstad*, Den Haag (Gemeentemuseum Den Haag) / Zwolle 2005, 76-89

Pijzel-Dommisse 2005

J. Pijzel-Dommisse, '... in 's Haage gemaakt twee silveren doopbekkens met deksels...'. Protestants kerkzilver met Haagse keuren', in: J. Pijzel-Dommisse e.a., cat.tent. *Haags goud en zilver. Edelsmeedkunst uit de Hofstad*, Den Haag (Gemeentemuseum Den Haag) / Zwolle 2005, 112-124

Pijzel-Dommisse 2005

J. Pijzel-Dommisse, 'Manden', in: J. Pijzel-Dommisse e.a., cat.tent. *Haags goud en zilver. Edelsmeedkunst uit de Hofstad*, Den Haag (Gemeentemuseum Den Haag) / Zwolle 2005, 126-135

Pijzel-Dommisse 2005

J. Pijzel-Dommisse, 'Toiletstellen en aanverwante voorwerpen', in: J. Pijzel-Dommisse e.a., cat.tent. *Haags goud en zilver. Edelsmeedkunst uit de Hofstad*, Den Haag (Gemeentemuseum Den Haag) / Zwolle 2005, 150-159

Pijzel-Dommisse 2005

J. Pijzel-Dommisse, 'Vals en overgedecoreerd zilver', in: J. Pijzel-Dommisse e.a., cat.tent. *Haags goud en zilver. Edelsmeedkunst uit de Hofstad*, Den Haag (Gemeentemuseum Den Haag) / Zwolle 2005, 392-412

Pijzel-Dommisse 2005

J. Pijzel-Dommisse, 'Verlichting', in: J. Pijzel-Dommisse e.a., cat.tent. *Haags goud en zilver. Edelsmeedkunst uit de Hofstad*, Den Haag (Gemeentemuseum Den Haag) / Zwolle 2005, 366-375

Pijzel-Dommisse 2005

J. Pijzel-Dommisse, 'Zilver voor op tafel', J. Pijzel-Dommisse e.a., cat.tent. *Haags goud en zilver. Edelsmeedkunst uit de Hofstad*, Den Haag (Gemeentemuseum Den Haag) / Zwolle 2005, 196-213

Prud'homme van Reine 2006

R. Prud'homme van Reine, 'Nautische instrumenten als siervoorwerp. Twee zilveren quintanten van het Koninklijk Huis', *Cachet* (2006) 34, 25 -29

Pronk 2002

G.J.M. Pronk, 'Is Batavia voor de verzamelaar leuker dan Ceylon en Voor-Indië', *De Beeldenaar* 26 (2002) 3, 127-131

Van Rijen 2003

J. P. van Rijen, 'Zilveren potpourri's in Nederland', *Cachet* (2003) 23, 28-35

Van Rijen 2005

J. P. van Rijen, 'Veelderhande kerckwerck soo van kelcken, sebooris ende remonstrans', in: J. Pijzel-Dommisse e.a., cat.tent. *Haags goud en zilver. Edelsmeedkunst uit de Hofstad*, Den Haag (Gemeentemuseum Den Haag) / Zwolle 2005, 90-111

Roessingh 2004

J.R.H. Roessingh, 'Zilveren lepels uit Lapland', *Jaarboek De Stavelij* (2004), 93-98

Sanders 2003

G. Sanders, 'De laatste Oranjevorst'. De controverse over een penning op het overlijden van Willem III', in: J.R. ter Molen (red.), *Een vorstelijk archivaris. Opstellen voor Bernard Woelderink*, Zwolle 2003, 282-286

Sanders 2003

G. Sanders, 'Romein de Hooghe en de penning op het honderdjarig bestaan der Verenigde Oostindische Compagnie in 1702', *De beeldenaar* 27 (2003) 1, 4-12

Sanders, Scheffers 2003

G. Sanders en A.A.J. Scheffers, *Catalogus der medailles, of gedenkpenningen, betrekking hebbende op de voornaamste historien der Vereenigde Nederlanden, vervaardigt door de medailleurs Martinus & Joan George Holtzhey, tot Amsterdam, Utrecht* 2003

Sanders 2005

G. Sanders, 'Het 'Ordinaris present' van de Staten-Generaal, 1588 -1795', J. Pijzel - Dommisse e.a., cat.tent. *Haags goud en zilver. Edelsmeedkunst uit de Hofstad*, Den Haag (Gemeentemuseum Den Haag) / Zwolle 2005, 44-55

Sanders 2006

G. Sanders, *Oranjepenningen in Paleis Het Loo: met een catalogus van de penningcollectie van de Geschiedkundige Vereniging Oranje-Nassau*, 's-Gravenhage Rotterdam 2006

Schipper 2004

J. Schipper, 'Wat is wijsheid', *Jaarboek de stavelij* (2004) 31, 57-60

Schipper 2004

J. Schipper, 'Een vrouw met een 'antiek' gehoorapparaat', *Jaarboek De Stavelij* (2004) 31, 79-84

Schnitger 2005

C. Schnitger, 'Veranderingen in de Gustaviaanse stijl. De stijlinvloed van koning Gustaaf III in Zweden was immens', *Jaarboek De Stavelij* (2005) 32, 12-16

Schoen 2001

P. Schoen, 'Een zilveren botergoot uit 1783 door Jochem van der Velde', *De veenbrief* 15 (2001) 1, 3-5

Schoen 2002

P. Schoen, *Heerenveens zilver 1616-1813*, Heerenveen 2002

Six 2006

M. Six, 'Keurtekens op zilveren werken van 1795-1814', *Cachet* (2006) 35, 18-19

Six 2006

M. Six, 'Volumineus gebombeerde vormen', *Cachet* (2006) 36, 14-17

Six, Krekel -Aalberse 2003

M. Six en A. Krekel -Aalberse, 'Vrouwen met een meesterteken', *Cachet* (2003) 22, 16-22

Spoelder 2004

J. Spoelder, 'De prijsuitreikingen van de Middelburgse Teeken Akademie', in: K. Heyning en G. van Herwijnen (red.), 'Om prijs en plaats'. *De Middelburgse Teeken Akademie 1778-2003*, Middelburg 2004, 93 -110

Stoter 2002,

M. Stoter, 'Keikes, kampioen van de goede richting', *De Vrije Fries* (2002) 82, 320-330

Strens, Luiks, Deelder 2001

P. Strens, P. Luiks, T. Deelder, 'Stadsmerk of stadskeur van Grave', *De Stavelij* 16 (2001) 1, 5-12

Swakhoven 2001

P. Swakhoven, 'De Curaçaose reaal van 1821', *De Beeldenaar* 25 (2001) 3, 116-122

Veenhoven-van Borssum Buisman 2004

M. Veenhoven-van Borssum Buisman, 'Uit de oude Stavelij opgediept', *Jaarboek De Stavelij* (2004), 113-116

Verhoeven 2001

P. Verhoeven, 'Paulus van Beugen, zilversmid te Brutusbosch', *Desipientia* 8 (2001) 1, 10-15

Verhoeven 2004

P. Verhoeven, 'Bij 'op en afslag'. Veilingen binnen het Bossche goud- en zilversmedengilde', *Jaarboek De Stavelij* (2004), 47-56

Voûte 2002

J.R. Voûte, 'Het Bataafsche Genootschap der Proefondervindelijke Wijsbegeerte te Rotterdam', *De Beeldenaar* 16 (2002) 1, 7-11

Vreeken 2004

H. Vreeken, 'Achttiende-eeuws zilver van het regentengeslacht Van Hoorn in het Amsterdams Historisch Museum', *Jaarboek De Stavelij* (2004), 73-78

Vreeken 2006

H. Vreeken, 'Een zilveren tabakspot van het Amsterdamse Chirurgijnsgilde uit 1761', *Jaarboek De Stavelij* (2006), 103-108

Vreeken 2006

H. Vreeken, 'Zilveren tabakspot van het Amsterdamse Chirurgijnsgilde. Nicolaas van Diemen (ca 1712 - voor april 1789)', *Bulletin van de Vereniging Rembrandt* 16 (2006) 1, 9-12

Vroom 2002

T. Vroom, 'Laat ze zitten, morgen hebben ze klompjes aan'. Een gebruiksvoorwerpje dat tot sieraad werd', *Jaarboek De Stavelij* (2002), 83-85

Vroom 2006

T. Vroom, 'Gesprokkelde merken uit Groningen en omgeving', *Jaarboek De Stavelij* (2006), 49-52

Winkelman 2001

H. Winkelman, 'Het avondmaalzilver en de zilveren doopvont in de Oude Kerk van Rijswijk', *Jaarboek Historische Vereniging Rijswijk* (2001), 60-67

Wortelboer 2001

J.-P. Wortelboer, 'Meinardus Proost, een Hoogezandster zilversmid', *Jaarboek De Stavelij* (2001), 55-57

Wttwaall 2004

B.M.G. Wttwaall, *Nederlands klein zilver en schepwerk 1650-1880*, Abcoude 2004

Van der Zwaag 2001

H. van der Zwaag, 'Snypsnoorderij (deel 4): een meesterteken en een jaarletter uit Zierikzee', *De Stavelij* 16 (2001) 2-3, 45-46

Van der Zwaag 2002

H. van der Zwaag, 'Alkmaarse goud- en zilversmeden. Deel 1: de insculpatieplaten', *Jaarboek De Stavelij* (2002), 37-54

8.4 Kostuum

Aardewerk 2003

B. Aardewerk, 'Parfileren. Onschuldig tijdverdrijf of tóch diefstal', *Kostuum* (2003), 5-10

Anoniem 2001

Anoniem, 'Hoe groter de knopen hoe modieuzer, gold voor de veelkleurige en glinsterende mannenmode in de 18de eeuw', *De Rijksmuseumkunstkant* 27 (2001) 6, 12-13

Anoniem 2002

Anoniem, 'Interieur en mode', in: L. Akveld en E. M. Jacobs, *De kleurrijke wereld van de VOC. Nationaal Jubileumboek VOC 1602 - 2002*, Bussum/ Amsterdam (Rijksmuseum / Nederlands Scheepvaartmuseum) / Rotterdam (Maritiem Museum Rotterdam) 2002, 36-49

Adriaans 2002

H. Adriaans, 'De kleding en accessoires op de vrouwenportretten van Kruseman', in: A. D. Renting, (red.), cat.tent. *Jan Adam Kruseman 1804 -1862*, Nijmegen / Apeldoorn (Paleis Het Loo) 2002, 63-96

Arnolli 2004

G. Arnolli, 'Altijd is Kortjakje... Bijzondere Noord-Nederlandse geborduurde jakken uit de 17de en 18de eeuw', *Kostuum* (2004), 31-36

Arnolli 2005

G. Arnolli, 'Kleding in Friesland, mix van mode en traditie. Het Fries kostuum in de 18de eeuw', in: G. Ballesteros, M. Hohé (red.), *En Vogue! Mode uit Frankrijk en Nederland in de 18de eeuw*, Zwolle / Den Haag 2005, 202 -204

Ballesteros, Hohé 2005

G. Ballesteros, M. Hohé (red.), *En Vogue! Mode uit Frankrijk en Nederland in de 18de eeuw*, Zwolle / Den Haag 2005

Ballesteros, Hohé 2005

G. Ballesteros, M. Hohé, 'De 18 de- eeuwse kostuums in de collecties van het Gemeentemuseum Den Haag en het Musée Galliera in Parijs. Een kort overzicht', in: G. Ballesteros, M. Hohé (red.), *En Vogue! Mode uit Frankrijk en Nederland in de 18de eeuw*, Zwolle / Den Haag 2005, 106 -109

Breukink-Peeze 2002

M. Breukink-Peeze, 'Haar dicke buijcken...'. Mode en zwangerschapskleding van de 15de eeuw tot het begin van de 20ste eeuw', *Kostuum* (2003), 67-86

Colenbrander 2005

S. Colenbrander, 'Franse zijden stoffen en de Hollandse zijdenijverheid', in: G. Ballesteros, M. Hohé (red.), *En Vogue! Mode uit Frankrijk en Nederland in de 18de eeuw*, Zwolle / Den Haag 2005, 158-160

Cottaar 2001

A. Cottaar, 'Naar de laatste Parijse mode. Strohoedenmakers uit het Jekerdal in Nederland 1750 -1900', *Jaarboek van het Sociaal Historisch Centrum voor Limburg* (2001) 46, 45-82

Den Dekker 2005

A. den Dekker (red.), *Rijk gekleed. Van doopjurk tot baljapon 1750 -1914. Hoogtepunten uit de kostuumverzameling van het Amsterdams Historisch Museum*, Bussum / Amsterdam (Amsterdams Historisch Museum) 2005

Den Dekker, Bloemberg 2005

A. den Dekker en N. Bloemberg, 'Rijk gekleed. Het verhaal achter een achttiende-eeuwse beschilderde japon', *Amstelodamum* 92 (2005) 5, 3-14

Groeneweg 2005

I. Groeneweg, 'Een Franse bruidsjaпон in Amsterdam en een Franse naaister in Den Haag. De Nederlandse fascinatie voor Parijse modes', in: G. Ballesteros, M. Hohé (red.), *En Vogue! Mode uit Frankrijk en Nederland in de 18de eeuw*, Zwolle / Den Haag 2005, 150-153

Grunnill 2002

I. Grunnill, 'Van tulbanddoek tot turban-toque. Op zoek naar de tulband in de vrouwenmode', *Kostuum* (2002), 26-45

Grunnill 2005

I. Grunnill, 'Mode, Vertellingen en Smaak. 18de eeuwse Nederlandse modetijdschriften en hun bronnen in Frankrijk, Duitsland en Engeland', in: G. Ballesteros, M. Hohé (red.), *En Vogue! Mode uit Frankrijk en Nederland in de 18de eeuw*, Zwolle / Den Haag 2005, 168-171

Grunnill 2005

I. Grunnill, 'Zondags gaat zij naar de kerk. De cornet in kerk en mode in de 18de en 19de eeuw', *Kostuum* (2005), 43-66

Hohé 2005

M. Hohé, 'Franse mode aan het Haagse hof: Een kijkje in de garderobes van prinses Wilhelmina van Pruisen en prinses Louise van Oranje - Nassau', in: G. Ballesteros, M. Hohé (red.), *En Vogue! Mode uit Frankrijk en Nederland in de 18de eeuw*, Zwolle / Den Haag 2005, 120-125

De Jonge 2002

J. de Jonge, 'De schaar in de stof? Vermaken van kleding in de 18de en 19de eeuw', *Kostuum* (2002), 5-13

De Jonge 2004

J. de Jonge, 'In de wolken: trouwen en dopen in het wit', *Kostuum* (2004), 45-56

De Jonge 2005

J. de Jonge, 'Eigenzinnig in de mode', in: G. Ballesteros, M. Hohé (red.), *En Vogue! Mode uit Frankrijk en Nederland in de 18de eeuw*, Zwolle / Den Haag 2005, 208-210

De Jonge 2005

J. de Jonge, 'Verborgen schoonheid. Een uitzonderlijke sitsen japon', *Kostuum* (2005), 19 -26

De Leeuw 2004

K. de Leeuw, 'Mode en de dressuur van het lichaam, 1800 - heden', *Textielhistorische bijdragen* (2004) 44, 137-175

Meedendorp 2003

T. Meedendorp, 'De ruisende japonnen van Jacoba de Jonge', in: *Bulletin van de Vereniging Rembrandt* 13 (2003) 2, 28-32

Meij 2005

I. Meij, 'Van exotische schoonheid. Een Nederlandse matua als Chine de commande', in: G. Ballesteros, M. Hohé (red.), *En Vogue! Mode uit Frankrijk en Nederland in de 18de eeuw*, Zwolle / Den Haag 2005, 140-145

Du Mortier 2005

B. du Mortier, 'À la mode'. Verfransing in de Nederlanden', in: G. Ballesteros, M. Hohé (red.), *En Vogue! Mode uit Frankrijk en Nederland in de 18de eeuw*, Zwolle / Den Haag 2005, 130-133

Du Mortier 2006

B. du Mortier, 'À la Mode'. Het uiterlijk in de 18de eeuw', in: R. Baarsen, R.-J. te Rijdt en F. Scholten (red.), *Nederlandse kunst in het Rijksmuseum 1700 -1800*, Zwolle / Amsterdam 2006, 232-241

Rosa de Carvalho 2006

T. Rosa de Carvalho, 'Gekleed voor de koning. Kleding en etiquette aan het hof', in: P. Rem en G. Sanders (red.), cat.tent. *Lodewijk Napoleon. Aan het hof van onze eerste koning 1806-1810*, Zutphen / Apeldoorn (Paleis Het Loo) 2006, 80-93

Schnitger 2006

C. Schnitger, 'De nieuwe kleren van de keizer. De invloed van Napoleon: van eenvoud naar praal', *Cachet* (2006) 35, 20-27

Wardle 2006

P. Wardle, 'De Weduwe Trosselier. 'Koopvrouw in kanten' ', *Kostuum* (2006), 31-46

De Winkel 2005

M. de Winkel, 'Beheerste zwierigheid', *Kunstschrift* 49 (2005) 2, 24-27

Van Zuthem 2005

H.J. Van Zuthem, 'Mode en streekdracht', in: G. Ballesteros, M. Hohé (red.), *En Vogue! Mode uit Frankrijk en Nederland in de 18de eeuw*, Zwolle / Den Haag 2005, 194-197

8.5 Textiel

Arnolli, Sloof, Wardle 2004

G.Arnolli, R. Sloof, P. Wardle, *Letter voor letter. Merklappen in de opvoeding van Friese meisjes*, Zwolle / Leeuwarden 2004

De Beukelaar 2002

H. de Beukelaar, 'De Oost-Gelderse textielnijverheid in de eerste helft van de negentiende eeuw', *Textielhistorische bijdragen* (2002) 42, 103 -128

Eisma 2002

M. Eisma, 'Met reclame door het lint. Lint en passement in Amsterdam in de zeventiende en achttiende eeuw', *Textielhistorische bijdragen* (2002) 42, 129-148

Feenstra 2005

F. Feenstra, 'Het Friese alfabet in naald en draad', *Origine* 13 (2005) 5, 31-33

Van Gulp 2004

G. van Gulp, *Brabantse stoffen op de wereldmarkt: proto-industrie 1620-1820*, z.pl. 2004

Hartkamp-Jonxis 2002

E. Hartkamp-Jonxis, 'Kleurrijke weefsels uit India', *Cachet* (2002) 19, 32-37

Hartkamp-Jonxis, Smit 2004

E. Hartkamp -Jonxis en H. Smit, cat. *European Tapestries in the Rijksmuseum*, Amsterdam (Rijksmuseum) / Zwolle 2004

Hartkamp-Jonxis, Smit 2005

E. Hartkamp-Jonxis, H. Smit, 'European Tapestries in the Rijksmuseum. Catalogues of the Decorative Arts in the Rijksmuseum, Amsterdam, volume 5', *The Burlington magazine* 147 (2005) 1227, 409-410 (Boekbespreking)

Van der Heijden, Van Voorst 2003

C. van der Heijden, A. van Voorst, *Met de loep op Lancashire 1750-1850*, Utrecht / Zutphen 2003 (De Studiegids, havo / vwo 2004 -2005)

Hendricks 2001

F. Hendricks, 'Een wereld van verschil? Landbouwende wevers en wevende landbouwers in Twente en Brabant in de negentiende eeuw', *Textielhistorische bijdragen* (2001) 41, 7-26

Hout 2001

I. van Hout, cat.tent. *Batik drawn in wax. 200 years of batik art from Indonesia in the Tropenmuseum collection*, Amsterdam 2001

Jolly, Colenbrander 2004

A. Jolly en S. Colenbrander, 'Die Textilsammlung der Abegg-Stiftung Riggisberg, 3: Seidengewebe des 18. Jahrhunderts, II. Naturalismus', *Kunstchronik* 57 (2004) 3, 154 (Boekbespreking)

Moonen 2001

A. Moonen, 'Zaans stikwerk. Verfijnd Nederlands witborduurwerk uit de periode 1675-1775, Handwerken zonder grenzen', *Textielhistorische bijdragen* (2001) 41, 32-39

Muntjewerff, Muntjewerff-van den Hul 2002

H. Muntjewerff en V. Muntjewerff-van den Hul, 'Een nijverheid gevangen. De koehaartapijtfabricage in Breda van 1777-1824', *Textielhistorische bijdragen* (2002) 42, 7-30

Nijhuis, Trompetter 2001

G. Nijhuis en C. Trompetter, 'De bron. Het verfboek van J.H. Nieuwenhuis te Oldenzaal (omstreeks 1800)', *Textielhistorische bijdragen* (2001) 41, 103-126

Schenk 2001

V. Schenk, 'Een naare en bedroefde eeuw'. De verschepingen van Leidse textiel naar Azië door tussenkomst van de VOC in de periode 1770 -1790 en de rol van het contract van 1776', *Textielhistorische bijdragen* (2001) 41, 49-64

Winkelman 2001

H.J.M. Winkelman, 'Naar aanleiding van het proefschrift van Jet Pijzel-Dommisse, Het Hollandse pronkpoppenhuis. Interieur en huishouden in de 17e eeuw en 18e eeuw' *Textielhistorische bijdragen* (2001) 41, 91-102

8.6 Meubel en interieur

Adriaanz, Kleijn e.a. 2001

E.G.M. Adriaanz, H.C.M. Kleijn (red.) e.a., *Interieurs belicht*, Zeist / Zwolle 2001 (Jaarboek Rijksdienst voor de Monumentenzorg)

Anoniem 2002

Anoniem, 'Interieur en mode', in: L. Akveld en E. M. Jacobs, *De kleurrijke wereld van de VOC. Nationaal Jubileumboek VOC 1602-2002*, Bussum / Amsterdam (Rijksmuseum / Nederlands Scheepvaartmuseum) / Rotterdam (Maritiem Museum Rotterdam) 2002, 36-49

Baarsen 2001

R. Baarsen, 'Architecten en ontwerpers', in: R. Baarsen (red.), cat.tent. *Rococo in Nederland*, Amsterdam (Rijksmuseum) / Zwolle 2001, 124-137

Baarsen 2001

R. Baarsen, 'Beeldhouwers, beeldsnijders en meubelmakers', in: R. Baarsen (red.), cat.tent. *Rococo in Nederland*, Amsterdam (Rijksmuseum) / Zwolle 2001, 178-221

Baarsen 2001

R. Baarsen, 'De eettafel', in: R. Baarsen (red.), cat.tent. *Rococo in Nederland*, Amsterdam (Rijksmuseum) / Zwolle 2001, 222-275

Baarsen 2002

R. Baarsen, 'De meubelen op Kruseman's schilderijen', in: A. D. Renting (red.), cat.tent. *Jan Adam Kruseman 1804-1862*, Nijmegen / Apeldoorn (Paleis Het Loo) 2002, 97-104

Baarsen 2005

R. Baarsen, 'Charles of Lorraine's Audience Chamber in Brussels', in: *The Burlington Magazine* 147 (2005) 1228, 464-473

Baarsen, Fock, e.a. 2005

R. Baarsen, W. Fock (red.) e.a., *Meubelen tot 1900*, Utrecht 2005 (De verzamelingen van het Centraal Museum Utrecht, nr. 8)

Baarsen 2006

R. Baarsen, 'Kunst voor het interieur, het interieur als kunst', in: R. Baarsen, R.-J. te Rijdt en F. Scholten (red.), *Nederlandse kunst in het Rijksmuseum 1700-1800*, Zwolle / Amsterdam 2006, 7-18

Baarsen, De Ren 2005

R. Baarsen, L. de Ren 'Ebénistérie' at the court of Lorraine', *The Burlington Magazine* 147 (2005) 1223, 91-99

Barends 2001

F.F. Barends, 'De gouden eeuw van het kabinet', *Origine* 9 (2001) 2, 30-35

Barends 2001

F.F. Barends, 'Een kwestie van smaak', *Origine* 9 (2001) 1, 32-35

Bergmans 2002

A. Bergmans, 'C.Willemijn Fock (red.), Het Nederlandse interieur in beeld 1600-1900', *Bulletin van de Koninklijk Nederlandse Oudheidkundige Bond* 101 (2002) 3-4, 122-123 (Boekbespreking)

Van Beurkom 2001

F. van Beurkom (red.), *Leven in toen. Vier eeuwen Nederlands interieur in beeld*, Zwolle 2001

Biemond 2001

D.J. Biemond, 'Een rococo-interieur. De regentenkamer van de Fundatie van Renswoude', in: R. Baarsen (red.), cat.tent. *Rococo in Nederland*, Amsterdam (Rijksmuseum) / Zwolle 2001, 36-41

Biemond 2005

D.J. Biemond, 'Van 'antieke kamers' tot 'historische kunstkamers'. Het belang van de Utrechtse stijlkamers voor de Nederlandse museale geschiedenis', in: R. Baarsen, W. Fock (red.) e.a., *Meubelen tot 1900*, Utrecht 2005, 17-84 (De verzamelingen van het Centraal Museum Utrecht, nr. 8)

Bierens de Haan, Sas 2002

J. C. Bierens de Haan, J.R. Sas, 'De rol van het portret in het interieur', in: J. C. Bierens de Haan (red.), cat.tent. *Gelderse gezichten. Drie eeuwen portretkunst in Gelderland, 1550 –1850*, Zwolle / Nijmegen (Museum Het Valkhof) 2002, 35-55

Biesboer 2001

P. Biesboer, 'Van spartaanse behuizingen tot vorstelijke residenties 1600-1850', in: F. van Beurkom (red.), *Leven in toen. Vier eeuwen Nederlands interieur in beeld* Amsterdam / Zwolle 2001, 21-31

Van Borselen 2001

M. van Borselen, 'Hollandse poppenhuizen. Bron voor kennis van interieur en huishouden in de zeventiende en achttiende eeuw', *Hollands Historisch Magazine* 6 (2001) 2, 2-4

Brouwer 2002

P. Brouwer, 'F. van Beurkom e.a., Leven in toen. Vier eeuwen Nederlands interieur in beeld, Zwolle 2001', *Bulletin van de Koninklijk Nederlandse Oudheidkundige Bond* 101 (2001) 3-4, 121-122 (Boekbespreking)

Eliëns 2001

T. M. Eliëns, '1800-1850', in: C.W. Fock (red.) e.a., *Het Nederlandse interieur in beeld*, Zwolle 2001, 343-403

Eliëns 2005

T. M. Eliëns, 'Oosters wonen met Westers comfort', *Cachet* (2005) 31, 18-23

Eliëns 2006

T.M. Eliëns, 'Biedermeier op zijn best', *Cachet* (2005) 36, 6-13

Fock 2001

C.W. Fock (red.) e.a., *Het Nederlandse interieur in beeld 1600-1900*, Zwolle 2001

Fock 2001

C.W. Fock, 'The décor of domestic entertaining at the time of the Dutch Republic', *Nederlands Kunsthistorisch Jaarboek* (2001) 51, 103-136

Fock 2004

C.W. Fock, 'Abraham Meertens. Een eigenzinnig ontwerper', in: K. Heyning en G. van Herwijnen (red.), *'Om prijs en plaats'. De Middelburgse Teeken Akademie 1778-2003*, Middelburg 2004, 27-34, 186-187

Fock 2004

C.W. Fock, 'Het interieur', in: Ch. Dumas e.a.(red.), *Het Kabinet der Koningin. Geschiedenis van het instituut en het huis aan de korte Vijverberg*, Den Haag 2004, 121-145

Fock 2006

C. W. Fock, 'Het interieur in de Republiek 1670-1750: (g)een plaats voor de schilderkunst?', in: E. Mai, S. Paarlberg, G.J.M. Weber, cat. tent. *De kroon op het werk. Hollandse schilderkunst 1670-1750*, Keulen (Wallraf-Richartz-Museum & Fondation Corboud) / Dordrecht (Het Dordrechts Museum) / Kassel (Museumlandschaft Hessen Kassel) 2006, 63-84

Van de Geijn-Verhoeven 2002

M. van der Geijn-Verhoeven, '40 top pieces of Batavian furniture', in: M. van der Geijn-Verhoeven e.a., T. Eliëns (red.), *Domestic Interiors at the Cape and in Batavia 1602 - 1795*, Zwolle / Den Haag (Gemeentemuseum) 2002, 46-112

Van de Geijn-Verhoeven, Eliëns 2002

Van de Geijn-Verhoeven e.a., T. Eliëns (red.), *Wonen op de Kaap en in Batavia 1602-1795*, Zwolle / Den Haag (Gemeentemuseum) 2002

De Haan 2005

J. de Haan, *'Hier ziet men uit Paleizen'. Het Groninger interieur in de zeventiende en achttiende eeuw*, [Assen] 2005

De Haan 2006

J. de Haan, 'De smaak van Groningen', *Origine* 14 (2006) 2, 40-43

Herwig-Kempers 2003

A. Herwig-Kempers, 'W.E.S.L. Keijser-Schuurman, 'Een bijzondere nalatenschap; meubeltekeningen in de albums van Matthias Soiron', in : Jaarboek '02, Publications de la Société Historique et Archéologique dans le Limbourg (Limburgs Geschied- en Oudheidkundig Genootschap)', *Bulletin van de Koninklijk Nederlandse Oudheidkundige Bond* 102 (2003) 3, 116 (Boekbespreking)

Heyning, Koldewey, Sens 2001

K. Heyning, E. Koldewey, B. Sens, *Anders bekeken. De geschiedenis van het Zeeuwse binnenhuis*, Zwolle 2001

Ten Hoeve 2001

S. ten Hoeve, 'Voogdenkamers in Friesland', in: E.G.M. Adriaanz, H.C.M. Kleijn (red.) e.a., *Interieurs belicht*, Zeist / Zwolle 2001 (Jaarboek Rijksdienst voor de Monumentenzorg) 186-197

Hofstede 2002

A. Hofstede, *Meubelkunst. 40 eeuwen meubelgeschiedenis*, Utrecht 2002 (1989¹)

Hofstede 2004

A. Hofstede, *Nederlandse meubelen. Van barok tot biedermeier 1700-1830*, Zwolle 2004

Jans 2004

E. Jans, *Meubilair van Twentse burgers. Burgerlijk wonen tussen Dinkel en Regge in de achttiende eeuw*, Almere 2004

Janssen, Lauwers 2006

A.M.P.P. Janssen en D.J.J. Lauwers, *De inventaris van Kasteel Born in de achttiende eeuw*, Sittard 2006 (Monografieën uit het Land van Sittard dl. 16)

De Jong 2001

J. de Jong (red.), *Wooncultuur in de Nederlanden / The Art of Home in the Netherlands 1500-1800*, Zwolle 2001 (Nederlands Kunsthistorisch Jaarboek dl. 50)

Kisluk-Grosheide 2003

D. Kisluk-Grosheide, 'Lack und Porzellan in en-suite-Dekorationen ostasiatisch inspirierter Raumensembles', in: M. Kopplin en M. S. van Aken-Fehmers, *Schwartz Porzellan. Die Leidenschaft für Lack und ihre Wirkung auf das europäische Porzellan*, München 2003, 77-89

Koldewey 2001

E. Koldewey, 'Goudleren behangsels', *Cachet* (2001) 4, 34-38

Koldewey 2001

E.F. Koldewey, '1750-1800', in: C.W. Fock (red.) e.a., *Het Nederlandse interieur in beeld*, Zwolle 2001, 261-341

Laan 2002

B. Laan, 'Interieurs belicht [Jaarboek Rijksdienst voor de Monumentenzorg]', *Bulletin van de Koninklijk Nederlandse Oudheidkundige Bond* 101 (2002) 3-4, 123-124
(Boekbespreking)

Montijn 2001

I. Montijn, *Huis & Haard*, Amsterdam 2001

Montijn 2004

I. Montijn, 'Aanwinst. Het kamerscherm van de gravin', *Kunstschrift* 48 (2004) 6, 48

Van der Neut 2001

R. van der Neut, 'Monument opnamen', *Tableau* 23 (2001) 4, 72-80

Pijzel-Dommisse 2001

J. Pijzel-Dommisse, '1700-1750', in: C.W. Fock (red.) e.a., *Het Nederlandse interieur in beeld*, Zwolle 2001, 181-259

Regteren Altena 2003

F. Regteren Altena, 'Historische Behangsels. Een teken aan de wand', *Bulletin van de Koninklijk Nederlandse Oudheidkundige Bond* 102 (2003) 1, 27-32

Rem 2003

P. Rem, *Hofmeubilair. Negentiende-eeuwse meubelen uit de collectie van Paleis Het Loo*. Apeldoorn / Zwolle 2003.

Rem 2006

P. Rem, 'De paleizen van Lodewijk Napoleon en hun inrichting', in: P. Rem en G. Sanders (red.), cat.tent. *Lodewijk Napoleon. Aan het hof van onze eerste koning 1806-1810*, Zutphen / Apeldoorn (Paleis Het Loo) 2006, 18-35

Rosa de Carvalho-Roos 2003

T. Rosa de Carvalho-Roos, 'Hoe houdt de stadhouder hof? Een speurtocht naar het decor waartegen het dagelijks leven van de stadhouders Willem IV en Willem V zich afspeelde in de Stadhoudelijke Kwartieren van het Haagse Binnenhof', *Oud-Holland* 116 (2003) 3-4, 121-223

Schelvis, Van Immerseel 2004

H. A. Schelvis en R. H. M. van Immerseel, 'De Lindenhof. Een adellijk woonhuis in Noordwijk-Binnen', in: *Historische Woonsteden & Tuinen* (2004) 143, 11-20

Schmidt 2002

F. Schmidt, 'J. de Jong, e.a (red). Wooncultuur in de Nederlanden / The Art of Home in the Netherlands, 1500-1800 (Nederlands Kunsthistorisch Jaarboek 2000, deel 51), Zwolle 2001', *Bulletin van de Koninklijk Nederlandse Oudheidkundige Bond* 101 (2002) 3-4, 124-126 (Boekbespreking)

Schnitger 2006

C. Schnitger, 'Geschilderde behangsels omstreeks 1838', *Cachet* (2006) 36, 14-17

Smets 2006

Chr. Smets, 'Kiezen voor verfijnde soberheid. Biedermeier meubels passen bij een bloeiend sociaal leven', *Cachet* (2006) 36, 38-45

Spruit 2001

R. Spruit, 'Vreemde vogels op Nederlands behang', *Cachet* (2001) 4, 36-37

Stokroos 2001

M. Stokroos, *Verwarmen en verlichten in de negentiende eeuw*, Zutphen 2001

Tromp 2005

H. Tromp, 'Laarwoud. De Lusthof der van Heiden', *Historische Woonsteden & Tuinen* (2005) 148, 2-17

Veenendaal 2002

J. Veenendaal, 'Furniture in Batavia', in: M. van der Geijn-Verhoeven e.a., T. Eliëns (red.), *Domestic Interiors at the Cape and in Batavia 1602-1795*, Zwolle / Den Haag (Gemeentemuseum Den Haag) 2002, 23-45

8.7 Diversen

Van der Aar 2004

J. van der Aar, 'Een waaierkabinet aan de Prinsengracht. De collectie van Felix Tal in Museum Beeckestijn', *Cachet* (2004) 26, 26-29

Van den Akker 2006

P. van den Akker, 'De Betoverde Tekenaar', *Kunstschrift* 50 (2006) 4, 22-29

Akkerman 2001

K.M. Akkerman, 'De armband van een trieste prinses. Juweel van latere koningin Sophie voor veel geld aangekocht door Zwitserse particulier', *Origine* 9 (2001) 1, 32-35

Akkerman 2006

K.M. Akkerman, 'Een verrassend hoofdsieraad', *Cachet* (2006) 36, 28-33

Akkerman 2006

K.M. Akkerman, 'Juweeltjes van gesneden stenen. Het bijzondere effect van snijden in een gelaagde steen, *Cachet* (2006) 35, 28-33

Anoniem 2002

Anoniem, 'Keuze uit de aanwinsten. Spiegel. Nederland, circa 1745 -1750', *Bulletin van het Rijksmuseum* (2002) 4, 526-527

Anoniem 2004

Anoniem, 'Keuze uit de aanwinsten. Spiegel, Nederland, circa 1710 -1725', *Bulletin van het Rijksmuseum* 52 (2004) 1, 92-93

Barends 2001

F.F. Barends, 'Eendrachtige samenwerking', *Origine* 10 (2001) 6, 48-51

Blankenberg 2006

H. Blankenberg, 'Muziekautomaten in een koninklijke context', in: J.J.L. Haspels (red.), *Royal Music Machines. Vijf eeuwen vorstelijk vermaak*, Utrecht (Nationaal Museum van Speelklok tot Pierement) / Zutphen 2006, 15-23

Boonstra, Joosten, Van Bommel 2005

J.J. Boonstra, I. Joosten, M.R. van Bommel, 'Stained burr veneer on early 18th century Dutch long-case clocks', *Art Matters- Netherlandish Technical Studies in Art* (2005) 3, 22-38

Dibbits 2001

H. Dibbits, *Vertrouwd bezit. Materiële cultuur in Doesburg en Maassluis 1650 -1800* Nijmegen 2001

Erkelens 2006

W. Erkelens, 'De 'patriottistische intentie' van Lodewijk Napoleon. Tafelstukken en pendules uit Parijs', in: P. Rem en G. Sanders (red.), cat.tent. *Lodewijk Napoleon. Aan het hof van onze eerste koning 1806-1810*, Zutphen / Apeldoorn (Paleis Het Loo) 2006, 62-79

Erkelens 2006

W. Erkelens, 'Gouden tijden aan het hof. Een keuze uit koninklijke empirependules in Nederlandse paleizen', *Cachet* (2006) 35, 34-41

Van Griensven 2003

A. van Griensven, 'Juweeltjes van vakmanschap', *Cachet* (2003) 23, 24-26

Jörg, Impey

C. Jörg en O. Impey, *Japanese Export Lacquer 1580-1850*, Amsterdam 2005

Van 't Leven 2006

E. van 't Leven, 'Japans export lakwerk', *Origine* 14 (2006) 1, 30 -33

Du Mortier 2002

B.M. du Mortier, 'Een vroeg Nederlands waaierblad', *Bulletin van het Rijksmuseum* 50 (2002) 4, 514-519

Van der Neut 2001

R. van der Neut, 'Spiegelbeeld', *Tableau* 23 (2001) 5, 72-78

Van der Neut 2001

R. van der Neut, 'Waaier wel & wee', *Tableau* 23 (2001) 1, 65-72

Van der Neut 2002

R. van der Neut, 'Van ver natuurlijk', *Tableau* 24 (2002) 4, 59-64

Van der Neut 2004

R. van der Neut, 'Souvenirs de Voyage', *Tableau* 26 (2004) 2, 46-53

Van der Neut 2006

R. van der Neut, 'Chocolade. Puur verzamelgoed', *Tableau* 28 (2006) 5, 42-49

De Roo 2001

F. de Roo, 'Schilderij- en spiegellijsten zijn stille getuigen van hun tijd', *Origine* 10 (2001) 4, 66-69

Schokkenbroek 2005

J. Schokkenbroek, 'Cartografie op hout. De scheepskist van walvisvaartcommandeur Jan Cornelisz. Buijs (ca. 1697-1765)', in: R. Daalder, F. Loomeijer, W.M. Mörzer Bruyns (red.), L. Akveld (samenst. eindred.), *Koersvast. Vijf eeuwen navigatie op zee. Een bundel opstellen aangeboden aan Willem Mörzer Bruyns bij zijn afscheid van het Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam in 2005*, Zaltbommel 2005, 241-252

Seffinga 2005

M. Seffinga, 'Het 'Bloemenschip' van Jan de With', *Bulletin van de Vereniging Rembrandt* 15 (2005) 2, 18-21

Seffinga 2005

M. Seffinga, 'Het ivoren 'Bloemenschip' van Jan de With', *Origine* 13 (2005) 2, 18-21

Sliggers 2002

B. Sliggers, 'Het goochelkabinet', *Teylers Magazijn* 21 (2002) 4, 14

Smets 2002

C. Smets, 'Parfum als cultuurgood', *Cachet* (2002) 23, 8-19

Wagenaar 2003

L. Wagenaar, 'Tot lering en vermaning? De attributen van de crimineel Jaco', *Jaarboek van het genootschap Amstelodamum* (2003) 93, 93-100

Wely 2006

B. Wely, 'Chronos orgel- en snarenspeelklok. David Roentgen & Peter Kinzing', *Bulletin van de Vereniging Rembrandt* 16 (2006) 1, 21-23

Wishaupt 2002

M. Wishaupt, 'Karton, papier en linnen. Boekbanden bij De Erven F. Bohn in de negentiende eeuw' in: P. Gijsbers en A. van Kempen (red.), *'Deugdelijke arrebeid vordert lang bepeinzen'. Jubileumboek uitgegeven ter gelegenheid van het 250-jarig bestaan van uitgeverij Bohn, 1752-2002*, Houten 2002

9. Kunsttheorie, kunstbeschouwing

De Bodt, Reynaerts, Van Uiter 2002

S. de Bodt, J. Reynaerts, E. van Uiter, *Studiecollectie. Interpretaties van kunst uit de negentiende en twintigste eeuw. Dertien opstellen voor Evert van Uiter*, Amsterdam 2002

Boom 2001

E. Boom, "in de smaak van een Haaze saus'. Weyermans denkbeelden over kunst', *Mededelingen van de Stichting Jacob Weyerman* 24 (2001) 3, 129-141

Erfemeijer 2003

A. Erfemeijer, 'Gestolen Veêren(?). De kunstenaarsanekdotes van Jacob Campo Weyerman', *Mededelingen van de Stichting Jacob Weyerman* 26 (2003) 2, 109-117

Ten Kate 2006

L. ten Kate, *Denkbeeldig schoon. Lambert ten Kates opvattingen over beeldende kunst*. Tekstuitgave met commentaar door H. Miedema, Leiden 2006 (2 dln.)

Leistra 2004

J.E.P. Leistra, *Contouren van de kunstgeschiedenis. Het Musée de peinture et de sculpture (1828-1834)*, Amsterdam 2004

Miedema 2001

H. Miedema, 'George Vertue leest Van Mander', in: R. de Smedt, *Liber amicorum Raphaël de Smedt*, Leuven 2001, 377-394

H. Miedema, 'Newtonismus und wissenschaftliches Kunstideal', in: E. Mai (red.), *Holland nach Rembrandt. Zur niederländischen Kunst zwischen 1670 und 1750*, Keulen / Weimar 2006, 119-132

Vermeulen 2006

I.R. Vermeulen, *Picturing Art History. The Rise of the Illustrated History of Art in the Eighteenth Century*, Amsterdam 2006

De Vries 2003

L. de Vries, 'Written paintings. Real and imaginary works of art in De Lairese's 'Schilderboek', *Visual resources* (2003) 19, 307-320

De Vries 2004

L. de Vries, 'Gerard de Lairese. The critical vocabulary of an art theorist', *Oud-Holland* 117 (2004) 1-2, 79-98

De Vries 2004

L. de Vries, 'De poëtische geest van de toeschouwer. De Lairese's visie op zijn publiek', in : P. Eversmann, R. van Gaal, R. van der Zalm (red.), *Theaterwetenschap spelenderwijs / Theatre studies at play. Liber amicorum voor prof. dr. Rob Erenstein*, Amsterdam 2004, 204-215

L. de Vries, 'The hierarchy of genres in De Lairese's *Groot Schilderboek*', in: E. Mai (red.), *Holland nach Rembrandt. Zur niederländischen Kunst zwischen 1670 und 1750*, Keulen / Weimar 2006, 133-150

Witte 2005

A. Witte, 'Geniale vernieuwing, nieuwe religie of verdwenen staffage. Het negentiende-eeuwse denken over de Nederlandse landschapschilderkunst', *Jong Holland* 21 (2005) 3, 23-29

10. Verzamelgeschiedenis, kunsthandel, kunstenaarsverenigingen

Van der Aar 2004

J. van der Aar, 'Een waaierkabinet aan de Prinsengracht. De collectie van Felix Tal in Museum Beeckestijn', *Cachet* (2004) 26, 26-29

Anoniem 2004

Anoniem, 'Vorstelijke apostelen. Vier schilderijen van prinses Marianne der Nederlanden', *The Hoogsteder Journal* (2004) 10, 29-33

Baarsen, Te Rijdt 2006

R. Baarsen en R.-J. te Rijdt, 'Uit de schaduw. Het verzamelen van 18de- eeuwse kunst in het Rijksmuseum', in: R. Baarsen, R.-J. te Rijdt en F. Scholten (red.), *Nederlandse kunst in het Rijksmuseum 1700-1800*, Zwolle / Amsterdam 2006, 242-252

Baarsen, Te Rijdt 2006

R. Baarsen, R.-J. te Rijdt en F. Scholten (red.), *Nederlandse kunst in het Rijksmuseum 1700-1800*, Zwolle / Amsterdam 2006

Baarsen, Fock, Van Zijl e.a. 2005

R. Baarsen, W. Fock, I. van Zijl e.a., *Meubelen tot 1900*, Utrecht 2005 (De verzamelingen van het Centraal Museum Utrecht, nr. 8)

Ballesteros, Hohé 2005

G. Ballesteros, M. Hohé, 'De 18de- eeuwse kostuums in de collecties van het Gemeentemuseum Den Haag en het Musée Galliera in Parijs. Een kort overzicht', in: G. Ballesteros, M. Hohé (red.), *En Vogue! Mode uit Frankrijk en Nederland in de 18de eeuw*, Zwolle / Den Haag 2005, 106-109

Berge -Gerbaud e.a. 2001

M. Berge-Gerbaud e.a., *Hartstochtelijk verzameld. Beroemde tekeningen in 18de - eeuwse Hollandse collecties*. Parijs (Fondation Custodia) / Bussum / Haarlem (Teylers Museum) 2001

Bergvelt e.a. 2002

E. Bergvelt, M. Jonker, A. Wiechmann (met bijdragen van M. S. van Aken-Fehmers), *Schatten in Delft. Burgers verzamelen, 1600-1750*, Zwolle / Delft (Stedelijk Museum Het Prinsenhof) 2002

Bergvelt 2005

E. Bergvelt, 'Tussen geschiedenis en kunst. Nederlandse nationale kunstmusea in de negentiende eeuw', in: E. Bergvelt, D.J. Meijers en M. Rijnders (red.), *Kabinetten, galerijen en musea. Het verzamelen en presenteren van naturalia en kunst van 1500 tot heden*, Zwolle / Heerlen (Open Universiteit Nederland) 2005 (herziene uitgave van *Verzamelen en presenteren van naturalia en kunst van 1500 tot heden*, Heerlen / Houten 1993), 343-372

Van Berkel 2005

K. van Berkel, 'Institutionele verzamelingen in de tijd van de wetenschappelijke revolutie (1600 -1750)', in: E. Bergvelt, D.J. Meijers en M. Rijnders (red.), *Kabinetten, galerijen en musea. Het verzamelen en presenteren van naturalia en kunst van 1500 tot heden*, Zwolle / Heerlen (Open Universiteit Nederland) 2005 (herziene uitgave van *Verzamelen en presenteren van naturalia en kunst van 1500 tot heden*, Heerlen / Houten 1993), 129-152

Biesboer 2002

P. Biesboer, *Collections of Paintings in Haarlem, 1572-1745*, Los Angeles 2002

Bok 2002

M.J. Bok, 'New Perspectives on Eighteenth-Century Dutch Art Production and Collection', in: M. North (red.), *Kunstsammeln und Geschmack im 18. Jahrhundert*, Berlijn 2002, 47-53

Boschma 2005

K. Boschma, 'Over verzamelen', *De Vrije Fries* (2005) 85, 179-197

Bouquet 2005

M. Bouquet, 'Het negentiende-eeuwse openbare etnografische museum', in: E. Bergvelt, D.J. Meijers en M. Rijnders (red.), *Kabinetten, galerijen en musea. Het verzamelen en presenteren van naturalia en kunst van 1500 tot heden*, Zwolle / Heerlen (Open Universiteit Nederland) 2005 (herziene uitgave van *Verzamelen en presenteren van naturalia en kunst van 1500 tot heden*, Heerlen / Houten 1993), 203 -232

Broos 2001

B. Broos, 'Weyerman en ' Wackerbaart'', *Mededelingen van de Stichting Jacob Weyerman* 24 (2001) 3, 143-149

Bruyn 2006

J. Bruyn, 'Fabritius's Early Mythological Paintings in Paris Auctions 1764 -1771', *Oud Holland* 119 (2006) 2-3, 90-92

Buvelot 2003

Q. Buvelot, 'De herkomst van de Holbeins in het Mauritshuis', *Mauritshuis in Focus* 16 (2003) 2, 33-42

Cat.tent Amsterdam 2004-2005

E. Bergvelt, J.P. Filedt Kok, N. Middelkoop, *De Hollandse meesters van een Amsterdams bankier. De verzameling van Adriaan van der Hoop (1778-1854)*, Amsterdam (Amsterdams Historisch Museum, Rijksmuseum) 2004-2005

Van Campen 2002

J. van Campen, ' 'In 't vuur geschilderd'. Geëmailleerde platen van koper en porselein uit de collectie J. Th. Royer (1737-1807)', *Bulletin van het Rijksmuseum* 50 (2002) 1, 2-27

Van Campen 2005

J. van Campen, 'Chinese bestellingen van Andreas Everardus van Braam Houckgeest,' *Bulletin van het Rijksmuseum* 53 (2005) 1, 19-41

Van Campen 2005

J. van Campen, 'The Rijksmuseum and the collecting of Chinese Ceramics in the Nineteenth Century', *Vormen uit Vuur* 191/192 (2005) 2-3, 68-79

Dickman -Wijnand 2004

M. Dickman-Wijnand, 'In verborgenheid gekoesterd. Belangrijke tekeningencollectie van Nijstad ter veiling', *Tableau* 26 (2004) 2, 59-62

Duncker, Simon Thomas, Glas 2003

V. Duncker, M. Simon Thomas, M. Glas, *Een persoonlijk stempel. De Seawolf-collectie. Een verzameling 19e- en 20e-eeuws zilver*, Rotterdam (Museum Boymans Van Beuningen) 2003

Duysters 2002

K. Duysters, *Facetten van glas. De glascollectie van het Historisch Museum Arnhem*, Arnhem 2002

Eickhoff 2004

M. Eickhoff, 'R.B. Halbertsma, Scholars, Travellers and Trade. The pioneer years of the National Museum of Antiquities in Leiden 1818 -1840, Londen 2003', *Bulletin van de Koninklijk Nederlandse Oudheidkundige Bond* 103(2004)6, 233 - 234 (Boekbespreking)

Ekkart 2006

R. Ekkart, 'De nalatenschap van mevrouw Lina Sjoer', *Bulletin van de Vereniging Rembrandt* 16 (2006) 1, 4-8

Van Giersbergen 2004

W. van Giersbergen, 'Hulpmiddelen bij het Tekenonderwijs. De Gipscollectie van het tekengenootschap 'Hierdoor tot Hooger' en de academie van beeldende kunsten en technische wetenschappen te Rotterdam', *Rotterdams Jaarboekje* 11de reeks (2004) 2, 206-225

Gnirrep 2004

K. Gnirrep, 'De Schat van Spaarnberg', *Amstelodamum* 91 (2004) 6, 3-21

Halbertsma 2003

R.B. Halbertsma, *Scholars, Travellers and Trade. The pioneer years of the National Museum of Antiquities in Leiden 1818 -1840*, Londen 2003

Van der Ham, Grijzenhout 2001

G. van der Ham en F. Grijzenhout, '200 jaar Rijksmuseum. Geschiedenis van een nationaal symbool', *Boekmancahier* 13 (2001) 49, 389-391

De la Hayze 2004

J. de la Hayze, 'Het oude schilderijenbezit', in: K. Heyning en G. van Herwijnen (red.), *'Om prijs en plaats'. De Middelburgse Teeken Akademie 1778-2003*, Middelburg 2004, 147-154

Jonckheere 2004

K. Jonckheere, 'When the cabinet from Het Loo was sold': the auction of William III's collection of paintings, 26 July 1713', *Simiolus* 31 (2004) 3, 156-215

Jonckheere 2005

K. Jonckheere, *Kunsthandel en diplomatie. De veiling van de schilderijenverzameling van Willem III (1713) en de rol van het diplomatieke netwerk in de Europese kunsthandel*, Amsterdam 2005

K. Jonckheere, 'The influence of art trade and art collecting on Dutch art around 1700. The case of Rotterdam and Adriaen van der Werff', in: E. Mai (red.), *Holland nach Rembrandt. Zur niederländischen Kunst zwischen 1670 und 1750*, Keulen / Weimar 2006, 49 -66

De Jong 2001

A.de Jong, *De dirigenten van de herinnering. Musealisering en nationalisering van de volkscultuur in Nederland 1815 -1940*, Nijmegen / [Arnhem] 2001

Keijzer 2004

Keijzer, 'Een groots cadeau. Twee korenschuiten vol kunst', *Museumtijdschrift Vitrine* 17 (2004) 7, 40-43

Kistemaker e.a.2005

R. Kistemaker e.a. (red.), *The paper museum of The Academy of Sciences in St. Petersburg, c.1725-1760. Introduction & Interpretation*, Amsterdam 2005

Korthals Altes 2000-2001

E. Korthals Altes, 'The eighteenth-century gentleman dealer Willem Lormier and the international dispersal of seventeenth-century Dutch paintings', *Simiolus* 28 (2000-2001) 4, 251-311

Korthals Altes 2003

E. Korthals Altes, *De verovering van de internationale kunstmarkt door de zeventiende-eeuwse schilderkunst. Enkele studies over de verspreiding van Hollandse schilderijen in de eerste helft van de achttiende eeuw*, Leiden 2003

Korthals Altes 2003

E. Korthals Altes, 'Philip van Dijk, een achttiende-eeuwse Haagse schilder-kunsthandelaar met een lokale en internationale clientèle', *Oud Holland* 116 (2003) 1, 34-56

Korthals Altes 2003

E. Korthals Altes, 'The collections of the Palatine Electors: new information, documents and drawings', *The Burlington Magazine* 145 (2003) 1200, 206-218

Korthals Altes 2004

E. Korthals Altes, 'The art tour of Friedrich of Mecklenburg - Schwerin', *Simiolus* 31 (2004) 3, 216-250

Kruijssen 2001

B. Kruijssen, 'Jeroen Bosch in negentiende-eeuwse Nederlandse collecties', *Desipientia* 8 (2001) 2, 58-63

Kruijssen 2002

B. Kruijssen, *Verzamelen van middeleeuwse kunst in Nederland 1830-1903*, Nijmegen 2002

Lequin 2003

F. Lequin, *A la recherche du Cabinet Titsingh: its history and dispersal. Catalogue raisonné of the collection of the founder of European Japanology*, Alphen aan den Rijn 2003

Medendorp 2006

C. Medendorp, 'Geschiedenis in een kijkkastje', *Bulletin van het Rijksmuseum* 54 (2006) 3, 235-245

Meedendorp 2004

T. Meedendorp, 'Adriaan van der Hoop. Een vrijgevig bankier', *Bulletin van de Vereniging Rembrandt* 14 (2004) 3, 7-10

Meijers 2005

D.J. Meijers, 'Het 'encyclopedische' museum van de achttiende eeuw', in: E. Bergvelt, D.J. Meijers en M. Rijnders (red.), *Kabinetten, galerijen en musea. Het verzamelen en presenteren van naturalia en kunst van 1500 tot heden*, Zwolle / Heerlen (Open Universiteit Nederland) 2005 (herziene uitgave van *Verzamelen en presenteren van naturalia en kunst van 1500 tot heden*, Heerlen / Houten 1993), 153-178

Meijers 2005

D.J. Meijers, 'Naar een systematische presentatie', in: E. Bergvelt, D.J. Meijers en M. Rijnders (red.), *Kabinetten, galerijen en musea. Het verzamelen en presenteren van naturalia en kunst van 1500 tot heden*, Zwolle / Heerlen (Open Universiteit Nederland) 2005 (herziene uitgave van *Verzamelen en presenteren van naturalia en kunst van 1500 tot heden*, Heerlen / Houten 1993), 263-288

Meyer 2006

H. C. Meyer, 'The Paper Museum of the Academy of Sciences in St Petersburg (c. 1725 -1760), Introduction and Interpretation', *Slavonic & East European Review* 84 (2006) 3, 555 (Boekbespreking)

Middelkoop 2002

N. Middelkoop, 'Amsterdammers geportretteerd en verzameld', in: N. Middelkoop (red.) e.a., cat.tent. *Kopstukken. Amsterdammers geportretteerd 1600-1800*, Bussum / Amsterdam (Amsterdam Historisch Museum) 2002, 10-27

Middelkoop 2002

N. Middelkoop, 'De ambachtsgilden', in: N. Middelkoop (red.), cat.tent. *Kopstukken Amsterdammers geportretteerd 1600 -1800*, Bussum / Amsterdam (Amsterdam Historisch Museum) 2002, 168-180

Van der Neut 2003

R. van der Neut, 'Ongebreidelde verzamelwoede. Oogverblindende schatten van August de Sterke', *Tableau* 25 (2003) 5, 82-89

Niemeijer, Te Rijdt 2003

J. W. Niemeijer, R.-J. te Rijdt, *A selection of Dutch 18th century drawings and watercolors from the Gordon Collection. A souvenir catalog for the CODART study visit, October 29, 2003 Boston, Massachusetts*, Boston 2003

Van der Ploeg 2001

P. van der Ploeg, 'Te mooi voor de handel. Uit de privé-collectie van Edward en Sally Speelman', *Mauritshuis in Focus* 14 (2001) 1, 8-21

Plomp 2002

M. C. Plomp, '*Een voortreffelyke Liefhebberye*'. *Het verzamelen van tekeningen door voorname liefhebbers in de Republiek en later het Koninkrijk der Nederlanden, 1732 - 1833*, Groningen 2002

Plomp 2004

M.C. Plomp, 'Aquisitions for the English Royal Collection from the 1759 Abraham van Broyel Sale', *Oud Holland* 117 (2004) 3/4, 244 -261

Pollmer 2004

A. Pollmer, 'Relaties, passie en succes: schilderijen in opdracht van Adriaan van der Hoop (1778-1854)', *Jaarboek van het genootschap Amstelodamum* (2004) 96, 79-108

Te Rijdt 2001

R. te Rijdt, 'Een voorbeeld van een weinig gedocumenteerd type atelierveiling: de inboedelveiling-zonder-catalogus van Barend Hendrik Thier', *Delineavit et Sculptavit* (2001) 23, 22-30

Van Santen 2005

K. van Santen, 'Vergeten potten. Friesland blikt terug op rijk aardewerkverleden', *Keramika* 17 (2005) 2, 17-21

Schadee 2001

N. Schadee, 'Een Rotterdams museum van in - en uitheemse voortbrengselen. De collectie van de gebroeders Bisschop', *Rotterdams Jaarboekje* 10de reeks (2001) 9, 271-234

Sliggers 2002

B.C. Sliggers, 'Het Naturaliënkabinet van de Hollandse Maatschappij der Wetenschappen 1759 -1866', in: B.C. Sliggers, M.H. Besselink (red.), cat.tent. *Het verdwenen museum. Natuurhistorische verzamelingen 1750 -1850*, Blaricum / Haarlem 2006, 45-142

Sliggers 2002

B.C. Sliggers, 'Van individu tot instituut. De opkomst van institutionele verzamelingen', in: B.C. Sliggers, M.H. Besselink (red.), cat.tent. *Het verdwenen museum. Natuurhistorische verzamelingen 1750-1850*, Blaricum / Haarlem (Teyler Museum) 2006, 7-18

Sliggers 2006

B. Sliggers, 'Een bescheiden collectie voor eigen genoegen. De verzamelingen van Pieter Teyler', in: B. Sliggers e.a., *De idealen van Pieter Teyler. Een erfenis uit de Verlichting*, Haarlem 2006, 74-91, 177-178

Van der Sman 2002

M. C. van der Sman, 'De Italiaanse verzameling in Museum Meermanno-Westreenianum', *Incontri* 17 (2002) 2, 169-175

Van der Sman 2003

M.C. van der Sman, 'The Fagel Library at Trinity College', *The Low Countries* (2003) 11, 269-271

Spliethoff 2005

M. Spliethoff, 'De lotgevallen van een koninklijk schilderij', *The Hoogsteder Journal* (2005) 11, 21-33

Stolwijk 2006

C. Stolwijk, 'Niet te groote en verkoopbare zaken': Willem Roelofs en de kunstmarkt', in: M. van Heteren, R.- J. te. Rijdt e.a. (red.), cat.tent. *Willem Roelofs 1822 -1897*, Bussum / Oss (museum Jan Cunen) / Rotterdam (Kunsthof Rotterdam) 2006, 70-79

Van Strien 2004

K. van Strien, 'Richard Rawlinson en zijn donatie aan de UB Leiden', *De boekenwereld* 20 (2004) 3, 122-131

Tibbe 2001

E.P. Tibbe, 'Aukje Vergeest, The French Collection. Nineteenth-century French paintings in Dutch public collections, Amsterdam 2000', *De Negentiende Eeuw* (2001) 25, 50-51 (Boekbespreking)

Van der Veen 2002

J. van der Veen, 'Delftse verzamelingen in de zeventiende en eerste helft van de achttiende eeuw', in: E. Bergvelt, M. Jonker, A. Wiechman (red.), *Schatten in Delft. Burgers verzamelen, 1600-1750*, Zwolle 2002, 47-89

Van der Veen 2004

J. van der Veen, 'P. Biesboer, Collections of paintings in Haarlem 1572-1745, and E. Duverger, Antwerpse kunstinventarissen uit de zeventiende eeuw, vol 12 :1600 -1699', *Simiolus* 31 (2004) 1-2, 111-115 (Boekbespreking)

Visser 2005

R. Visser, 'De ontwikkeling van het natuurhistorische museum sedert 1750', in: E. Bergvelt, D.J. Meijers en M. Rijnders (red.), *Kabinetten, galerijen en musea. Het verzamelen en presenteren van naturalia en kunst van 1500 tot heden*, Zwolle / Heerlen (Open Universiteit Nederland) 2005 (herziene uitgave van *Verzamelen en presenteren van naturalia en kunst van 1500 tot heden*, Heerlen / Houten 1993), 179-202

Vreeken, Den Dekker e.a. 2003

H. Vreeken, A. den Dekker e.a., cat.tent. *Goud en zilver met Amsterdamse keuren. De verzameling van het Amsterdams Historisch Museum*, Amsterdam (Amsterdams Historisch Museum) / Zwolle 2003

Wallert 2006

A. Wallert, 'Twee helden van het vaderland', *Bulletin van het Rijksmuseum* 54 (2006) 2, 197-200

Wezel 2005

E. Wezel, 'Museumconcept en geschiedopvatting. Het Alte en Neue Museum in Berlijn', in: E. Bergvelt, D.J. Meijers en M. Rijnders (red.), *Kabinetten, galerijen en musea. Het verzamelen en presenteren van naturalia en kunst van 1500 tot heden*, Zwolle / Heerlen (Open Universiteit Nederland) 2005 (herziene uitgave van *Verzamelen en presenteren van naturalia en kunst van 1500 tot heden*, Heerlen / Houten 1993), 289-318

Wijsenbeek-Olthuis 2005

T. Wijsenbeek -Olthuis, 'Nationalisme en klederdrachten. Recensie Ad de Jong, *De dirigenten van de herinnering. Musealisering en nationalisering van de volkscultuur in Nederland 1815-1940*, Nijmegen 2001', *Textielhistorische bijdragen* (2005) 45, 94-99